

Holy Bible

Aionian **Edition®**

Luka

Ludari Luke

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka

Ludari Luke

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 4/18/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Pioneers.org, 2019

Formatted by Speedata Publisher 5.1.9 (Pro) on 6/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Ludari at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ludari at AionianBible.org/History

06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEP Bible.
02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
10/20/24 - Gospel Primer handout format.
11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
05/04/25 - 393 translations now available in 175 languages.
05/27/25 - 462 translations now available in 229 languages.

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka	1
------------	---

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

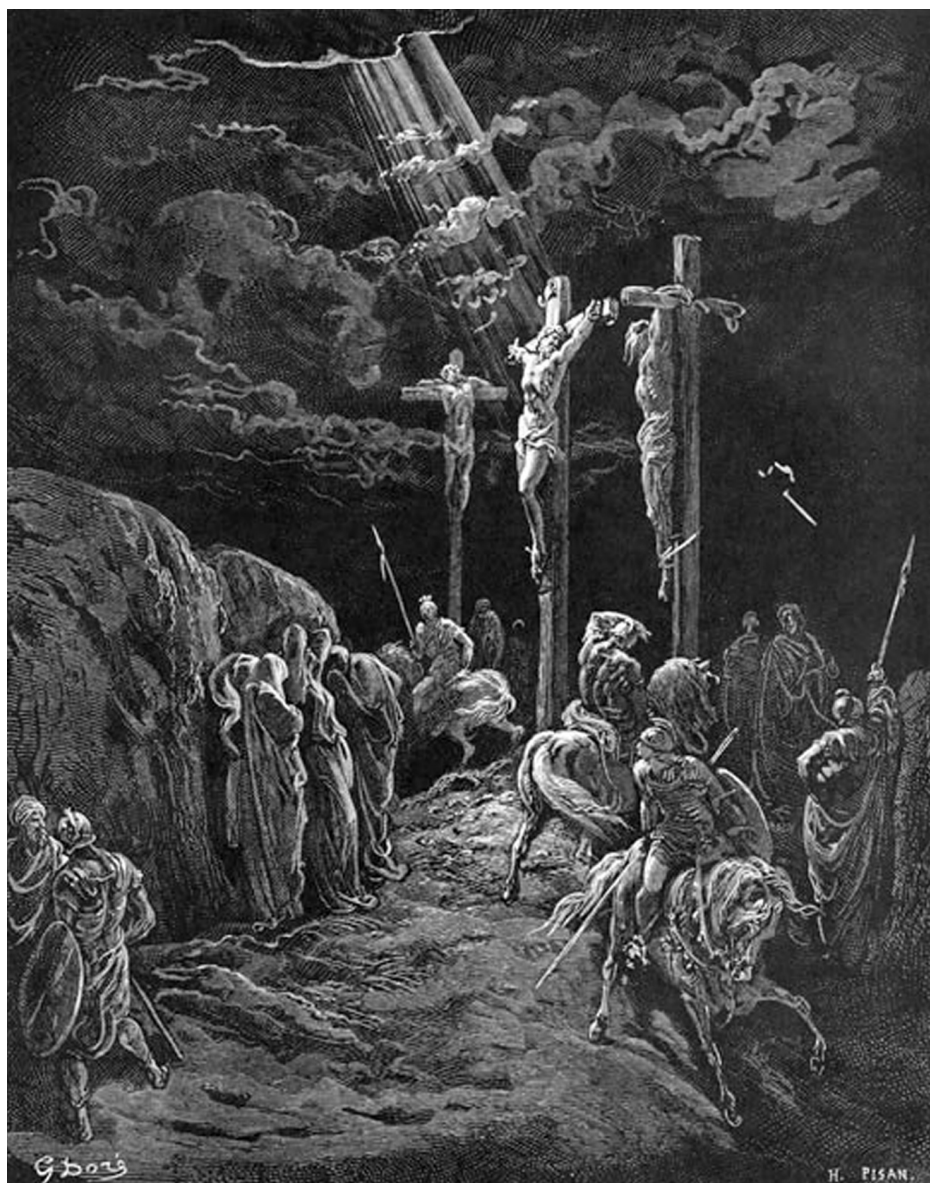
Glosar

Hărți

Destin

Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštälje k nu štije če fače!"
Vuastja atunča arunkat kockä š aša podjeljaštje cualjilje alu Isusuluj änrä jej.
Luka 23:34

Luka

1 Poštovani Teofile, kašā kum šti, mulc lumje adat tot dāla jej s skrije izvješće d stvarurj karje Dimizov afukut ān vřijamja anuastrā, baš kašā kum skrije ān Svāntā pismā. Askris aja če nuavā azās ālja karje avizut stvarurlja d ānčipjalā š karje rubja Bunā vorbā. Š jo pažljivo amproučit aštja tuatje događajurlje. Jo agāndit k arfi binje tot s skriuv p rānd, 4 aša osā fi siguran k aja če jej ta ānvācat istina. 5 Kānd caru Herod avladit p Judeja, afost njeiki pop karje s kjamā Zaharija. Jel pripadnja alu skupinej d popje karje s kima skupina alu Abije. Mujarja alu Zaharije afost isto dān familija alu popilor. Ja s kima Elizabeta. 6 Amiždoj irja pravedni la Dimizov š uvijek askulta tot aja če Domnu azapovidit ān zakonu alu Mojsije. 7 Ali na vut kupil daja če Elizabeta afost štiarpā, a amiždoj irja mult bātrnj. 8 Udatā, Zaharija š popilje ān skupina aluj služaštje ān Hram. 9 Običaju alu popilor afost s arunče kocka tuatā zuva kum akuljiđja činje osā utrje ān Svetište alu Domnuluj ān Hram š činje osā apringā tāmāja. Una zuvā akuljes p Zaharija s apringā tāmāja. 10 D vřijamjaja mult lumje s ruga ān dvorištja alu Hramuluj. 11 Atunča alu Zaharija sa ukazāt anđelu alu Domnuluj. Astat p partja alu dārapej la žrtveniku d tāmāja. 12 Kānd Zaharija avizut p anđelu, jel mult sa spirijat. 13 A anđelu ja zās: “Na vja frikā, Zaharija! Dimizov auzāt rugala ata: Elizabeta, mujarja ata, osā c fakā bijat. Š osā l kjem Ivan. 14 Osā c fije drag š t veselejš š mulcā osā s radujaskā kānd s fičja jel. 15 Kupilu alu vostru osā fije marje la intja alu Domnuluj. Jel nusā bja nič vin nič altje bjarje ljutje. Osā fije plijn d Sufļjetu alu Svāntuluj još kānd fi ān burtā. 16 Jel osā okrinjaskā p multje Izraelcurj la Domnu, Dimizov alor. 17 Isti sufļjet karje ja dat snagā alu llije osā fije ān bijatu alu tov s pripimaskā p narodu d vinjala alu Domnuluj. Osā okrinjaskā inimilje alu tatilje kātri kupi š nagovorjaskā p ālja karje nu skultā p Dimizov s primjaskā mudrost alu ālja karje askultā.” 18 Zaharija azās alu anđeluj: “Kum s štiuv k s dogodjaštje aja? Š jo š mujarja amja ištjem već bātrnj.” 19 P aja anđelu ja zās: “Jo sāt Gabriel. Amvinjit dāla prijestolje alu Dimizov. P minje atrimjes la tinje s c aduk asta bunā vorbā. 20 Jakā, da akuma osā rāmāj mut š nusā poc s rubještj tot pānla zuvaja pānd s nu dogodja aja, daja če naj krizut ān vorbilje alji mjalje, karje osā ispunjaskā d vřijamje alor.” 21 Ān vřijamjaja narodu aštiptat p Zaharija š na razumit dāče atāta sa zabuvit ān Svetište. 22 Kānd jel napokon aišāt, na putut nimik s lji zākā š s lja udā.

Kānd lumja avizut aja, š znakurlje karje lja dat ku mānilje, ashvatit k jel avut vizije ān Svetište. 23 Kānd azavršāt zuvilje alu Zaharija s lukřjazā kašā popa ān Hram, sa tors akas. 24 Dāpā duavā trje zālje, mujarja aluj Elizabeta arāmas grja, š činč lunj na išāt dān kašā. Ja azās: 25 “Aša Domnu sa pobrinit d minje š askinit rušunja dāpā minje la intja alu lumje daja če na putut s am kupi.” 26 Kānd Elizabeta irja grja šasā lunj, Dimizov atrimjes p anđelu Gabriel ān sat Nazaret ān regija Galileja, 27 la djevičā karje zaručitā dāpā om karje s kjamā Josip. Jel irja d sāmāncā alu caru David, a djevica s kima Marija. 28 Gabriel avinjit š azās alu je: “Zdravo! Domnu ku tinje. Dimizov ta kuljes!” 29 P aja Marija sa uznemirit š na razumit če anđelu avrut s zākā ku pozdravula. 30 Anđelu azās: “Na vja frikā, Marija. Tu ješt aja p karje Dimizov akuljes! 31 Jakā osā fi grja š osā fač fičor p karje osā l kjem Isusu. 32 Jel osā fije marje š osā s kjamje Bijatu alu Maj marje Dimizov. Domnu Dimizov osā idja autoritet s fije car kum Dimizov aobečit alu David, sāmāncā aluj. 33 Osā vladjaskā p sāmāncā alu Jakov zauvijek š cara aluj nikad nusā prestanjaskā.” (aiōn g165) 34 Marija āntrijabā p anđelu: “Ali kum? Jo još nam fost ku omu.” 35 Anđelu Gabriel ja zās: “Sufļjetu alu Svāntuluj osā s slubuađje p tinje š sāla alu Maj marje Dimizov osā t ānviljaskā. Š daja kupilu karje l fiča osā fije svāt š osā s kjamje Bijatu alu Dimizov. 36 Jakā, Elizabeta, rođakinja ata, aša bātrnā isto duče fičor. Aja ista mujarje, d karje arubit k nu puatje s ajbje kupi, a grja je d šasā lunj. 37 K alu Dimizov nimika nuje nemoguće!” 38 Marija azās alu Gabriel: “Jakā, argata sāt alu Domnuluj. S fije kum tu zāči!” Š Gabriel apljikat dāla ja. 39 Duavā trje zālje dāpā aja, Marija majdatā apljikat ān sat ān djalurj alu Judeje. 40 Kānd ja ažuns, auntrat ān kasa alu Zaharija š apozdravit p Elizabeta. 41 Kānd Elizabeta auzāt pozdravu alu Marije, kupilu ān burtā alu Elizabetāj dāturdatā mult sa miškat š Elizabeta sa napunit ku Sufļjetu alu Svāntuluj. 42 Elizabeta d radost marje āntarje astrigat: “Maj mult ješt blagoslovitā d tuatje mujerj š blagoslovit je kupilu ān burta ata! 43 Ku čaja amzaslužāt častula s m positjaskā mama alu Domnuluj alu mjov! 44 Jakā kānd auzāt pozdravu alu tov, kupilu ān burtā dāturdatā mult sa miškat d radost! 45 Blagoslovitā ješt daja čaj krizut k osā s ispunjaskā poruka karje ca trimjes Domnu!” 46 Atunča Marija azās: “Inima amja adrikā p Domnu, 47 sufļjetu alu mjov s radujaštje la Dimizov, Spasitelju alu mjov, 48 k p minje ma kuljes, p ponizna argata aluj! Audjec, pānd akuma tuatā generacija osā zākā k Dimizov ma blagoslovit, 49 daja če Dimizov karje arje tuatā sāla

afukut marje čudā d minje! Svānt je lumilje aluj. 50 Iskazašnje milostu p toc ālja ān tuatā vřijamja karje arje frikā d jel. 51 Ku māna capānā afukut marje čudā š aputirit p lumja karje ponosni š umišljeni. 52 Jel aizbacāt p vladari s nu vladjaskā višē, a adrikat p lumje karje je ponizni. 53 A p lumja karje irja flāmānž lja nasitit ku binje, a p lumja karje bogatā lja trimjes dāla jel ku mānilje gualje. 55 Jel ažutat alu Izrael, alu argatu aluj baš kum adat obečalā alu sāmānca anuastrā, alu Abraham š alu kupi aluj, k osā lji fije uvijek d milā." (aiōn g165) 56 Atunča Marija ku Elizabeta arāmas njeđe trje lunj š sa tors akas. 57 Alu Elizabeta avinjit vřijamja s fakā š ja afukut bijat. 58 Kānd tuatā familija alu je š komšiji auzāt d asta, kum Domnu afost aša d bun kātri ja, toc sa bukurat zajedno ku ja. 59 Kānd kupilu anapunit opt zālje, atribut s fije obrezāt, aša k komšiji š familija avinjit s proslavjaskā aja. Avrut p kupilu s l kjamje Zaharija kum tatusov s kjamā, 60 ali Elizabeta azās: "Nu, njego mora s s kjamje Ivan!" 61 Komšiji š familija azās: "Nimilja dāla familija ata nu s kjamā Ivan!" 62 Atunča, daja če Zaharija na putut s audā, lumja ku mānilje la tribat kum jel vřja kupilu s s kjamā. 63 Zaharija akātāt s ji dja ploče s skrije š askris: "S kjamā Ivan", š toc sa mirat. 64 Dimizov alu Zaharije adiškis gura š ja dizljigat ljmiba š jel dāturdātā ančiput s rubjaskā š s slavjaskā p Dimizov. 65 Kānd toc karje trija upruapje d jej avizut če Dimizov afukut alu Zaharije, lja fost frikā d Dimizov. Ān tuatje saturlje ān djalurlje alu Judeje, lumja rubja d aja če sa dogodit. 66 Činje god auzāt d jej gāndja d aja š sa tribat: "Atunča če osā fije d bijatusta kānd ufi marje?", k Domnu sigurno osā fakā nješto marje pisti jel. 67 Sufļetu alu Svāntuluj aispunit p Zaharija, tata alu Ivan, š jel arubit asta porukā dāla Dimizov: 68 "Slava alu Domnuluj, Dimizov alu Izraelcilor, k avinjit s ažutā alu narodu aluj š s lji izbavjaskā! 69 Š atrimjes nauvā marje Spasitelj dān sāmānca alu argatu aluj David, 70 kum jel d mult aobečit pisti vorba alu prorokurlje karje jel atrimjes: (aiōn g165) 71 s nji spasaskā dāla dušmani alji noštri š dāla mānā alu tuatā lumja karje nji mrzašnje. 72 Jel asta afukut s pokazaskā milā alu sāmānca anuastrā aša ča ispunit savezu alu svānt karje afukut ku jej, 73 aša ča ispunit obečala karje adat alu Abraham, alu anuastrā sāmānca. 74 Kašā kum aobečit, nja skos dāla dušmanj s putjem s ji služām frzdā frikā, 75 s trijim kum Dimizov azās š s fičem čije bun ān tuatje zuvilje anuaštrje. 76 A tu, bijatu alu mjov, osā t kjem proroku alu Maj marje Dimizov. Osā plječ la intja alu Domnuluj s ji pripremeštj drumu. 77 Osā ānvc p narodu aluj s štije kum s s spasaskā kum s lji fije

oprostit grešala alor. 78 Daja če je Dimizov pljin d milā š arje osjećaj d noj, jel trimjatje lumina dān čerj. Kašā suarilje karje sa drikā ān diminjacā, 79 Dimizov osā adukā lumina alu ālja karje trijašnje ān nuaptje š arje frikā d muartje. Jel osā nji pokazaskā drumu karje aduče ān mir." 80 Ivan akriskut š apostanit capān ān sufļjet. Trija ān lok undje nuje nimika. Kānd akriskut, jel ančiput la intja alu toc s rubjaskā alu naroduluj alu Izrael.

2 Ān vřijamaja caru alu Rimuluj, August, azapovjedit s fakā popisu d tuatā lumje karje trijašnje ān cara. 2 Āsta afost prvi popis d lumje karje sa dogodit ān vřijamje pānd Kvirinije afost upravitelju p regija Sirija. 3 Toc aplikat ān trgu undje trija sāmānca aluj s s skrije ān popis. 4 Aša š Josip, karje afost sāmānca alu caru David, aplikat dān sat Nazaret ān regije Galileje ān sat Betlehem ān regije Judeje, undje d mult sa fukut David. 5 Jel aplikat una ku zaručnica aluj, Marija, s s skrije ān popis. Marija već afost grja, 6 š pānd afost ān Betlehem, ja vinjit vřijamja s fakā. 7 Ja afukut bijat, prvi kupil, la ānvilijat š la pus ān aljbje daja če ān sat undje irja sobje d gostjamje nu irja lok d jej. 8 Ān nuaptjaja p pājenj upruapje d Betlehem, njeki pastirurj pāza vojilje alor. 9 Dāturdātā sa ukazāt anđelu alu Domnuluj š lja osvitljit slava alu Domnuluj š jej mult sa spirjat! 10 Anđelu lja zās: "Na vjec frikā! Jakā aduk vuavā Bunā vorba karje p tuatā lumja s usričaskā! 11 Astāz sa fukut vuavā Spasitelju ān Betlehem, ān trgu alu David. Jel je Kristu, Domnu! 12 Aša osā štijec k je istina aja če zāk: Osā gāsac kupilu karje je ānvilijat ān plahtā kum začē ān aljbje." 13 Dāturdātā alu anđeluj avinjit marje vuastje d anđelurlje dān čerj karje aslavit p Dimizov: 14 "Slava alu Dimizov karje vladjašnje p čerj, a p pāmānt mir alu lumje karje ja ugodit." 15 Š anđelurlje aplikat dāla jej š sa tors p čerj. Pastiri arubit unu ku alc: "Ajdac ān Betlehem s vidjem ča fost če nuavā azās Domnu!" 16 Apripit ān Betlehem š ānklo angāsāt p Marija š p Josip ku kupilu če sa fukut karje azukut ān aljbje. 17 Kānd la gāsāt, alu toc arubit aja če anđelu azās d kupil. 18 Š tuatā lumja karje apus urjajke la pastirurj sa mirat d aja če lja zās. 19 A Marija nimika na mujtat d asta ča uzāt š gāndja d aja ān inima alu je. 20 Pastiri sa tors la vojilje p karje pāza š slavja š zahvalja alu Dimizov. Tot ča uzāt š avizut afost kum lja zās anđelu. 21 D opt zālje maj ānklo kānd avinjit vřijamja s obrezaskā p kupilu, ja pus lumilje Isusu karje anđelu adat majdatā njego če Marija arāmas grja. 22 Kānd avinjit vřijamja Marija s s očistjaskā kum skrije ān zakonu alu Mojsije, Josip š Marija alat p Isusu š aplikat ān Hram ān Jeruzalem.

La posvitit alu Domnuluj, 23 kum skrije ǎn zakonu alu Domnuluj: "Tot bijatu karje prvi sa fukut pripadnjaštje alu Domnuluj." 24 Š aprinisǎt žrtvǎ kum mama aputja jar s fije čistǎ, kum zakonu alu Mojsije ǎnvacǎ: "duavǎ grlic ili doj goluburj tǎnǎrj." 25 Trija atunča unu om ǎn Jeruzalem, s kjamǎ Šimun, karje irja pravedan š askulta zakonu alu Dimizov. Suflijetu alu Svǎntuluj irja p jel š aštiptat p Dimizov s izbavjaskǎ p Izraelcurlje kum aobečit. 26 Suflijetu alu Svǎntuluj ja zǎs k nusǎ muarje pǎnǎ god nu vjadje p Kristu karje Domnu atrimjes s izbavjaskǎ p narodu aluj. 27 P zuvǎ kǎnd Josip š Marija adus kupilu Isusu s fakǎ obredu kum je skris ǎn zakonu alu Mojsije, Suflijetu alu Svǎntuluj adus p Šimun s pljače ǎn Hram. 28 Šimun alat p Isusu ǎn mǎnj š aslavit p Dimizov ku vorbiljaštja: 29 "Domnulje, maj ispunit obečala karje maj dat š akuma jo, argatu alu tov, pot s mor ǎn mir. 30 Akuma vojki alji mjej avizut spasjala, 31 p spasitelju karje tu atrimjes d tot narodu. 32 Jel je lumina s otkrijaskǎ istina ata alu tot narodu, ǎla karje aduče slava alu Izrael, narodu alu tov." 33 Josip š Marija sa mirat la vorbje če s rubja d Isusu. 34 Šimun lja blagoslovit š azǎs alu Marije, mama alu Isusuluj: "Jakǎ, Dimizov atrimjes p kupilusta k mulc Izraelcurlj osǎ kadǎ š mulc osǎ adrikǎ. Dimizov la trimjes kašǎ znaku s pokazaskǎ drumu d spjasjalǎ, karje mulc inš osǎ l odbacaskǎ, 35 š aša osǎ aratǎ rovu ǎn inima alor. A kǎnd l odbacaštje, maču osǎ probijaskǎ inima ata." 36 Afost ǎn Hram š proročicǎ Ana, fata alu Fanuel dǎn sǎmǎnca alu Ašer. Ja irja mult bǎtrnǎ. Afost šaptje aj ǎn brak 37 š atunča atrijit kašǎ udovica pǎnla optzǎč š patru aj. Na išǎt dǎn Hram, njego ǎn post š ǎn molitvǎ aslužǎt alu Dimizovuluj zuva š nuaptja. 38 Baš kǎnd Šimunu azavršǎt, avinjit Ana š ančiput s slavjaskǎ p Dimizov š s rubjaskǎ d Isusu alu toc karje aštiptat p Dimizov s izbavjaskǎ p Jeruzalem dǎla dušmanji alor. 39 Kǎnd Josip š Marija afukut kum zakonu alu Domnuluj azapovjedit, sa tors akas ǎn Nazaret ǎn regije Galileje. 40 Kupilu Isusu akriskut. Apostanit capǎn š maj mult mudar š Dimizov nastavja s l blagoslovjaskǎ. 41 Roditelji alu Isusuluj tot anu pljika ǎn Jeruzalem kǎnd irja prazniku Pasha. 42 Kǎnd Isusu avut duavǎsprjače d aj, jej aplikat kašǎ uvijek s slavjaskǎ prazniku. 43 Dǎpǎ praznik, roditelji alu Isusuluj ančiput akas, a fǎlkovu Isusu arǎmas ǎn Jeruzalem, ali roditelji aluj na štijut aja. 44 Agǎndit k Isusu je ǎn grupa alor. Jej aumblat una zuvǎ a atunča ančiput s l katje ǎntrǎ familije š ǎntrǎ ortač alor, 45 ali nu la gǎšǎt š aša sa tors ǎn Jeruzalem š ǎnklo s l katje. 46 Dǎpǎ trje zǎlje la gǎšǎt ǎn Hram ǎntrǎ učiteljurj kum punje urjajke š lji ǎntrjabǎ. 47 Š toc

karje apus urjajke la Isusu sa mirat kǎt štije š kum binje odgovorjaštje p pitanje. 48 Kǎnd jej angǎšǎt p Isusu na štijut če s gǎndjaskǎ. Azǎs mumusa: "Bijatu alu mjov, dǎče afukut tu asta nuavǎ? Jakǎ, tatutov š jo mult nja sikirit š noj pistot t kǎtam!" 49 Isusu azǎs alor: "Dǎče mas kǎtat? Dali voj nu štijic k jo mora s fiuv ǎn kasa alu Tatimjov?" 50 Ali jej nu razumja če jel avrut s lji zǎkǎ. 51 Isusu sa tors akas ku mumusa š ku tatusov ǎn sat Nazaret š askulta p jej. A mumusa nimika na mujtat d asta če sa dogodit. 52 Isusu krištja š postanja još maj mult mudar š Dimizov l blagoslovja maj mult š maj mult, a lumja l poštuja maj mult š maj mult.

3 Afost činčsprjače d aj kum caru alu Rimuluj Tiberije ančiput s vladjaskǎ. Poncije Pilat afost upravitelju ǎn regije Judeje. Herod avladit ǎn regije Galileje, a fratusov Filip avladit ǎn regije Itureje š Trahonitide, a Lizanije avladit ǎn regije Abilene. 2 Š Ana š Kaifa afost marj popurj ǎn Jeruzalem. ǎn vrijemeja Dimizov rubja alu Ivan, bijatu alu Zaharija, ǎn pustinje. 3 Jel aplikat ǎn tuatje lokurj pǎnglǎ apǎ Jordan s rubjaskǎ alu lumjej k trjebje s s bǎtjazǎ s pokazaskǎ kum sa okrnit dǎla grešalǎ š Dimizov lja oprostit grešala. 4 Kum askris proroku Izaija, Ivan afost "glasu karje strigǎ ǎn pustinje: 'Pripremic drumu d Domnu š oćistic d jel stazilje! 5 Ispunic tuatǎ dolina š poravnic tot djalu š brjegu! Ispravic drumu karje strǎmb š poravnic aja čije nuje ravno! 6 Tuatǎ lumja osǎ vjadje spjasjala alu Dimizovuluj!" 7 Ivan rubja alu mulc lumje karje vinja s s bǎtjazǎ: "Voj, šarpilor! Činje va zǎs k aša d ljaznje putjec s fuđic dǎla kaznǎ karje Dimizov trimjatje? 8 Fičec binje karje aratǎ k vas okrnit dǎla grešala avuastrǎ. Š vu ǎnšǎlǎc akǎ gǎndic k ištjec sigurni samo daja če ištjec sǎmǎnca alu Abraham. Ali jo vu zǎk, Dimizov puatje d bulovanjištja s stvurjaskǎ kupi alu Abraham! 9 Dimizov uskoro osǎ luvjaskǎ ku sukurja ǎn tot ljemnu karje nu dǎ bun plod. Tot ljemnu karje nu dǎ bun plod osǎ fije tijat š arunkat ǎn fok." 10 Antribat mulc lumje p Ivan: "Atunča če trjebje s fičem?" 11 Ivan lja zǎs: "Činje arje duavǎ kǎmǎšj, trjebje s dja alu ǎlja karje narje ničuna. A činje arje mǎnkarje, trjebje s podiljaskǎ ku ǎlja karje narje." 12 Avinjit s s bǎtjazǎ čak š carinikurlje š la tribat: "Učiteljulje, če trjebje s fičem?" 13 Ivan lja zǎs: "Nu lǎc maj marje porezu njego če je lumja datorj." 14 Š la tribat vuastja: "A če trjebje noj s fičem?" Ivan lja zǎs: "Nu lǎc banji dǎla nimilja ku sǎla š p nimilja nu punjec minčunj s dobidic banji. Njego fic zadovoljni ku plata avuastrǎ." 15 Kum lumja očekuja k Kristu ǎndatǎ vinje, toc ǎn inimǎ s ǎntriba dal je Ivan Kristu. 16 Daja

Ivan alu toc azās: “Jo p voj bătjtez ku apa, ali vinje njeko maj marje d minje, atăta d marje k jo nu sânt dostojan čak s ji fiuv argat. Jel p voj osă bătjază ku Suflijetu alu Svântuluj š ku foku. 17 Jel osă fije kašă omu karje odvojaštje gruvu dăla jarbă. Gruvu osă sprimjaskă ân ostavă, a jarba osă apringă ku foku karje nikad nu prestanjaštje s argă.” 18 Ivan rubja alu lumjej Bună vorbă d Dimizov ku multje altje opomenje. 19 Ivan la intja alu toc la ukorit p Herod, karje irja vladaru dăn regije Galileje, daja če sa ânsurat ku Herodijada, karje afost mujarja alu fratisev, š d multje altje rovj ča fukot Herod. 20 Ali kând la ukorit Ivan, Herod p tot aja adodajit još unu rov: jel adat alu vuastja aluj s puje p Ivan ân kisuarje. 21 Majdată njego če p Ivan la pus ân kisuarje, kând Ivan bătizat p toc karje avinjit la jel, jel bătizat š p Isusu. Atunča kând Isusu sa rugat, čerju sa diškis, 22 š Suflijetu alu Svântuluj sa slubuzăt p jel ân oblik kašă golubu. Dăn čerj sa uzăt glasu: “Tu ješt Bijatu alu mjov p karje jo vrjauv! Tu ješt radostu alu mjovi!” 23 Kând Isusu ančiput s rubjaskă d Dimizov la intja alu toc, avut njeđe trjezăč d aj. P Isusu l kuništja k je bijatu alu Josip. Josip afost bijatu alu Eli, 24 Eli afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, Levi afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Janaj, Janaj afost bijatu alu Josip, 25 Josip afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu alu Amos, Amos afost bijatu alu Naum, Naum afost bijatu alu Hesli, Hesli afost bijatu alu Nagaj, 26 Nagaj afost bijatu alu Mahat, Mahat afost bijatu alu Matatija, Matatija afost bijatu alu Šimij, Šimij afost bijatu alu Joseh, Joseh afost bijatu alu Joda, 27 Joda afost bijatu alu Johanan, Johanan afost bijatu alu Resa, Resa afost bijatu alu Zerubabel, Zerubabel afost bijatu alu Šealtiel, Šealtiel afost bijatu alu Neri, 28 Neri afost bijatu alu Malki, Malki afost bijatu alu Adi, Adi afost bijatu alu Kosam, Kosam afost bijatu alu Elmadam, Elmadam afost bijatu alu Er, 29 Er afost bijatu alu Jošua, Jošua afost bijatu alu Eliezer, Eliezer afost bijatu alu Jorim, Jorim afost bijatu alu Matat, Matat afost bijatu alu Levi, 30 Levi afost bijatu alu Šimun, Šimun afost bijatu alu Juda, Juda afost bijatu alu Josip, Josip afost bijatu alu Jonam, Jonam afost bijatu alu Elijakim, 31 Elijakim afost bijatu alu Meleja, Meleja afost bijatu alu Mena, Mena afost bijatu alu Matata, Matata afost bijatu alu Natan, Natan afost bijatu alu David, 32 David afost bijatu alu Jišaj, Jišaj afost bijatu alu Obed, Obed afost bijatu alu Boaz, Boaz afost bijatu alu Sala, Sala afost bijatu alu Nahšon, 33 Nahšon afost bijatu alu Aminadab, Aminadab afost bijatu alu Admin, Admin afost bijatu alu Arni, Arni afost bijatu alu Hesron, Hesron afost

bijatu alu Peres, Peres afost bijatu alu Juda, 34 Juda afost bijatu alu Jakov, Jakov afost bijatu alu Izak, Izak afost bijatu alu Abraham, Abraham afost bijatu alu Terah, Terah afost bijatu alu Nahor, 35 Nahor afost bijatu alu Serug, Serug afost bijatu alu Reu, Reu afost bijatu alu Peleg, Peleg afost bijatu alu Eber, Eber afost bijatu alu Sala, 36 Sala afost bijatu alu Kenan, Kenan afost bijatu alu Arpakšad, Arpakšad afost bijatu alu Šem, Šem afost bijatu alu Noa, Noa afost bijatu alu Lamek, 37 Lamek afost bijatu alu Metušalah, Metušalah afost bijatu alu Henok, Henok afost bijatu alu Jered, Jered afost bijatu alu Mahalalel, Mahalalel afost bijatu alu Kenan, 38 Kenan afost bijatu alu Enoš, Enoš afost bijatu alu Šet, Šet afost bijatu alu Adam, Adam afost bijatu alu Dimizov.

4 Isusu, pljin ku Suflijetu alu Svântuluj, apljikat dăla apa Jordan š Suflijetu la dus ân lok undje nuje nimika 2 š d patruzăč d zălje š la iskušăt nikuratu. D zăljljalja na mănkat nimik, š kând atrikut patruzăč d zălje, afost flămând. 3 A nikuratu ja zăs: “Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, zi alu buluvanusta s postanjaskă mălaj.” 4 Isusu ja odgovorit: “Skris je ân Svântă pismă: ‘Nu trijaštje omu samo d mălaj.’” 5 Š nikuratu la dus p Isusu p marje djal š ja pokazăt dăturdată tuată cara alu pămăntuluj 6 š nikuratu zăče: “Cije osă zdauv asta tuată vlast š slava aluj. Mije je dat š jo dav alu činje vrjauv. 7 Akă t poklonještj la minje, tot je alu tov.” 8 Isusu ja odgovorit: “Skris je ân Svântă pismă: ‘Klanjaštje la Domnu, Dimizov alu tov, š aluj jedino služaštje!’” 9 Nikuratu la dus ân trg Jeruzalem š la pus p špic p Hram š zăče aluj: “Akă ješt Bijatu alu Dimizovuluj, arunkitje da iča ân zos! 10 Daja če skris je ân Svântă pismă: ‘Jel osă zapovidjaskă alu anđeli aluj d tinje s t păzaskă,’ 11 š: ‘p măn s t adukă undje ku pičoru s nu t tu luvješt d buluvan.’” 12 Isusu ja zăs: “Skris je ân Svântă pismă: ‘Nu iskuša p Domnu, Dimizov alu tov!’” 13 Kând iscrpit tuată kušnja, nikuratu sa udaljit dăla jel pănla nuavă prilikă s l iskušaskă. 14 Isusu, pljin d snagă alu Suflijetuluj, sa tors ân regija Galileja š vorba d jel sa proširit ân tuatje lokurj ân Galileja. 15 Isusu ânvăca ân lokurj undje židovi s strănda š s ruga (karje s kjamă sinagoga) š toc l hvalja. 16 Š atunča Isusu avinjit ân Nazaret, ân sat undje akriskut. Š kašă uvjek sâmbătă untră ân sinagogă š sa drikă s čitjaskă d Svânta pismă pănglă toc. 17 Alu Isusuluj antins knjiga alu prorokuluj Izaija. Jel adiškis knjiga š angăsăt lok undje stă skris: 18 Suflijetu alu Domnuluj je p minje. Madat snagă š autoritet s rubjesk Bună vorbă alu săračilor. Matrimjes s rubjesk alu lumjej karje zarobic

s puatje s pljače slobodni, s tork vidu alu vorbilor, s oslobodjesk p lumja dāla ālja karje lji mučaštje, 19 š s rubjesk k āsta an ān karje Domnu aratā aluj binilje. 20 Atunča Isusu ankis knjiga, untuarče alu pomočnikuluj š šadje s rubjaskā. Tuatā lumja ān sinagogā sujāta ān jel š jedva štīpta s zākā nješto. 21 Š ančiput ku aštja vorbje s lji zāk: "Astāz sa ispunit aštja vorbje d Svānta pismā karje akuma amčtit." 22 Š kānd Isusu azavršāt ku vorba, toc karje irja ān sinagogā rubja d jel š s mira d binilje alu Dimizovuluj d karje jel rubja. Jej rubja: "Dali nuje āsta bijatu alu Josip?" 23 A Isusu lji začē: "Sigurno osā mi začēc asta poslovicā: 'Doktorulje, likujaštje sāngur p tinje!' š: 'Fāj š aiča ān trg undje ajkriskut aja čam auzāt če sa dogodit ān trg Kafarnaum.'" 24 Š nastavit: "Asta poslovicā je istinita: 'Nimilja nu prihvataštje p proroku ān lok undje jel akriskut'." 25 Kum š štijec afost multje udovic ān Izrael kānd proroku Ilija afost viuv. Atunča p trje aj š šasā lunj na fost pluaje š apostanit marje fuamje p tot pāmāntu. 26 Ali Dimizov na trimjes p Ilija alu ničuna udovicā ān Izrael. Njego jel la trimjes s ažutje alu udovicāj karje na fost Židovkā ān trg Sarfata majuprapje d trg Sidon. 27 Š isto aša kānd afost proroku Elizej viuv, ān Izrael afost multje lumje karje avja gubā, zarazna bualā p pjalje. Ali ničunu dāla jej nu sa likujit osim Naaman d Sirija." 28 Kānd auzāt, toc ān sinagogā sa nikāžāt. 29 Jej sa skulat, la putirit d trg š la dus p rub d liticā p karje sagrađit alor trgu s l runče ān zos. 30 Ali jel atrikut āntrā jej š apljikat p drumu aluj. 31 Isusu sa slubāžāt zos ān Kafarnaum, karje je još unu trg ān regija Galileja, undje ānvacā sāmābāt ān sinagogā. 32 Š lumja karje punja urjajke afost zadivic ku vāncālā aluj daja če rubja kašā āla karje arje vlast. 33 Afost ān sinagoga omu ku suflijetu alu rov. Jel astrigat ān tot glasu: 34 "Hej, če aj tu ku noj, Isusulje dān Nazaret? Avjinjit s uništještj p noj p suflijeti alji rovj? Štiuv jo činje ješt tu: tu ješt Svāntu karje Dimizov atrimjes!" 35 Isusu ja zapovjedit: "Tač š ješt dān jel!" P aja suflijetu alu rov p omu la dubārāt pānglā toc š aišāt d jel š nu ja naudit nimika. 36 Lumja afost zadivic š ančiput s rubjaskā unji ku alc: "D karje aštja vorbje! Ku autoritetu š ku snaga zapovjedjaštje alu suflijeti alji rovj, š jej jašā!" 37 Š toc ān regijaja auzāt če Isusu afukut. 38 Isusu aišāt d sinagogā š apljikat ān kasā alu Šimun. A suakra alu Šimunuluj amučito marje fok š jej la rugat s ja žutje. 39 Isusu astat pānglā ja, zapovjedit alu fokuluj s u lasje š foku alāsato. Š odma sa skulat š lja dus s mālānčje. 40 Kānd akāzut nuaptja, toc karje arje bolesnikurj lja dus la Isusu. A Isusu p tot āla apus mānilje s lji likujaštje d tuatje bualje. 41 Isusu putirja suflijeti alji rovj dān

multje lumje, š suflijeti alji rovj striga kānd iša: "Tu ješt Bijatu alu Dimizovuluj!" Atunča jel alor zapovjedit s nu rubjaskā daja če jej aštijut k je jel Kristu p āla karje Dimizov atrimjes. 42 Kānd asvanit zuva, Isusu aišāt d trgla š apljikat ān pustinje. Š multā lumje l katā. Kānd la gāsāt, jej l ruagā s rāmāje ku jej. 43 A jel lji začē: "Trjebje s māduk š ān alturj trgurj s rubjesk Bunā vorbā d cara alu Dimizov. Daja Dimizov atrimjes." 44 Š Isusu rubja Bunā vorbā ān sinagogje ān pāmānt alu Židovilor.

5 Una zuvā, kānd Isusu astat pānglā apā Galileja, multā lumje s strānda pānglā jel s audje vorba alu Dimizov. 2 Majdatā d asta, neki ribarji već aišāt dān čamacurj š ančiput s čistjaskā mrežilje. A Isusu avizut alor doj čamacurj p obalā 3 š auntrat ān unu čamac, karje irja alu Šimun. Š Isusu la rugat s puatje ucārā s l pindje dāla obalā. Atunča šadje, š ānvāca p narodu d čamac. 4 Kānd aprestit s rubjaskā, začē alu Šimun: "Pindje čamacu maj dāpartje undje maj adānkā apa, š arunkāc mrežilje d pukāt." 5 Šimunu začē alu Isusuluj: "Gospodarulje, tuatā nuaptja njam potrudit š nimika nam pukāt. Ali kum tu aša zač, osā arunk mreža." 6 Kānd Šimun š ortači aluj afukut aja, jej apukat mult pjaštje, atāta d mrežilje ančiput s s rupā. 7 Ribarji afukut ku māna alu ortači alor ān altu čamac s vije s ažutā. Jej avinjit š atāta napunit p amizdoj čamacurj d pjaštje k jej ančiput s potunjaskā. 8 Kānd Šimun Petar aja avizut, akāzut la intja alu Isusuluj š začē: "Fuđ dāla minje, Domnulje, daja če nu sānt om bun!" 9 Š jel š toc karje afost ku jel ān čamac sa mirat kāt mult pjaštje apukat. 10 Š isto aša sa mirat Jakov š Ivan, fičorji alu Zebedej, ortači alu Šimun. Isusu atunča začē alu Šimun: "Navja frikā. Dakuma osā puč p lumja." 11 Kānd jej askos čamacurj p obalā, jej alāsāt tot š apljikat dāpā Isusu. 12 Una zuvā Isusu avinjit ān unu trg undje afost unu om pljin d bualje p pjalje. Kānd jel avizut p Isusu, akāzut la intja alu Isusuluj ku fālči kātri pāmānt š sa rugat d jel: "Domnulje, akā vrjaj, poc s m likuješt." 13 Isusu tindje māna, la dotaknit š začē: "Vrjav. Fi likujiti!" Š guba odma sa povlačit. 14 Isusu ja naredit: "Nu zāča alu nimilja, nu još, njego fuđ odma š pokazaštije alu popāj kum aputja s t pregledjaskā. Prinisaštje žrtvā d čistjaka ata, kum Mojsije azapovidit kum aputja toc s vjadā k ješt likujit." 15 Atunča glasu d Isusu tot maj mult sa proširit š mulc narod avinja s l audje š s likujaskā d buala alor. 16 A maj mult vorj jel s povlačā ān pustinje š s ruagā. 17 Kānd una zuvā Isusu ānvāca p narodu, ānklo šidja š farizeji š učitelji alu zakonu alu Mojsije karje avinjit dān tot satu ān

regija Galileja š regija Judeja š d trg Jeruzalem. A sála alu Domnuluj irja ku Isusu s likujaská p lumja. 18 Avinjit njeka lumje karje adučé p nosilje p om karje nu puatje s umblje, pa pokuša s l aduká š s položaská páglu Isusu. 19 Pántruv narod jej na putut s l aduká án kasá undje Isusu ánváca. La dus p stipinic p krov š afukut rupá š p nosilá, la slubuzát án mižlok d sobá pravo la intja alu Isusuluj. 20 D aja Isusu ashvatit k kradje án jel, azás: "Ortakulje, sa oprostít grešala ata." 21 P asta učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji agándit: "Činje ásta karje gándjašte k rubjašte kašá Dimizov? Činje, osim Dimizov, puatje s oprostjaská grešala?" 22 Ali Isusu aštjút če gándjašte š lji začé: "Dáče aša gándic? 23 Dali nuje majušurje s záká: 'Sa oprostít grešala ata', njego s záká: 'Skual š umblá'?" 24 Ali, s štjic k jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p pámánt s oprostjesk grešala." Atunča začé alu omuluj karje nu puatje s umblje: "Cije zák: 'Skual, ja nosilá š fuđ akasá!" 25 Š omu akuma sa skulat la vojki alor, alat aja p čaja azukut š apljikat akas, slavja p Dimizov p drum. 26 Š toc afost skroz zadivic š ančiput s slavjaská p Dimizov. Afost pljin d friká š rubja: "Astáz noj amvizut nješto če nuje d krizut!" 27 Isusu dápá aja aišát š avizut p cariniku Levi kum šadje la cariná, š ja zás: "Viná dápá minje." 28 Š Levi sa skulat, alásat tot, š apljikat dápá jel. 29 Atunča Levi apriredit d Isusu marje veselije án kasa aluj. A ku jej amánkat mulc lumje š ánrá jej irja mulc carinikurj. 30 Atunča njeki farizeji, š njeki učiteljurj d zakonu alu Mojsije karje irja d grupa alor š prigovorja alu učenikurlje alu Isusuluj ku vorbilje: "Dáče mánkác š bjec ku carinikurlje š ku lumja karje grešašte?" 31 A Isusu lja zás: "Alu lumjej zdraváná nu trjebje doktorjamja, već alu lumjej karje bulnavá trjebje doktorjamja. 32 Nam vinjit s kjem p lumja karje gándjašte k je pravedna, njego amvinjit s kjem p lumja karje grešašte s s okrinjaská la Dimizov." 33 Njeka lumje ja zás: "Učenikurlje alu Ivan maj mult vorj postjašte š s ruagá, aša š učenikurlje alu farizeji, ali alji tje stalno málánká š bja." 34 Lja antribat Isusu: "Dali kutizác svatovi alu mladoženjej s natiric s postjaská pánd mladoženja ku jej? 35 Ali osá vinje vřijamja kánd osá lji ja p mladoženja š atunča s postjaská." 36 Atunča Isusu nastavit aša če lja spus asta vorbá: "Numilja nu rupje pjatika dála cualá nuavá s puatá s krpjaská p cualá bátrná. Aká aja fače, osá rupá cuala nuavá, a pjatika dála nuavá cualá nu pristajašte alu cualá bátrná. 37 Š numilja nu tuarná vinu alu nov án bátrná tášnj d pjalje. Aká aja fače, vinu alu nov osá rupá tášnjilje š osá varsá, a tášnjilje osá propanjaská. 38 Njego, vinu alu nov trjebje s s tuarnje án nuavje tášnj. 39 Š numilja činje

bja bátárn vin nu vřja vinu dála nov daja če začé: "Bátárn je maj bun."

6 Una sámbátá Isusu triča pisti pijaná d gruv. Učenikurlje aluj rupja gruv, š la trljit ku mánilje š la mánkat. 2 A njeki farizeji azás: "Dáče prekršác zakonu alu Mojsije ku aja če rupjec gruvu án sámbátá?" 3 Isusu lja odgovorit: "Dali voj nas čitit án Svántá pismá ča fukut David, argatu alu Dimizov, kánd aflámázát jel š álja karje afost ku jel? 4 Dali na auntrat án šator undje Dimizov s poštujašte, jel amánkat dá málaju karje posvitit š adat alu álja karje afost ku jel? Dali nu začé zakonu alu nostru k málajusta nu kutjazá s málánčje nimilja činje nuje popá?" 5 Atunča Isusu lja zás asta: "Jo, Bijatu alu Omuluj, am autoritet p sámbátá!" 6 Alta sámbátá Isusu auntrat án sinagogá s ánvacá. Afost ánklo om karje na putut s koristjaská mána dirjaptá. 7 Učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji avrut s l optužaská p Isusu k aprekršát unu zakon alor. Daja pomatřja p Isusu s vjadá dal vřja án sámbátá s likujaská. 8 A Isusu aštjút gándjala alor pa začé alu om karje arje máná karje nu puatje s koristjaská: "Skual š stáj aiča la intja alu toc!" Jel sa skulat š astat ánklo. 9 Atunča Isusu začé: "S vu ántřeb: Dopustjašte zakonu alu Mojsije s s faká án sámbátá binje, ili rov? S spasaská životu, ili s l uništjaská?" 10 Sa ujtat p toc án sinagogá š atunča začé alu omuluj: "Átidje mána!" Jel afukut aša š mána sa likujit. 11 Atunča farizeji š učitelji d zakon alu Mojsije sa nikázát, š ančiput s dogovorjaská če s faká pántruv Isusu. 12 Án zuviljalja Isusu apljikat p djal s ruadje š provodit nuaptja ku ruguala la Dimizov. 13 Kánd avinjit alta zuva, akimat la jel p učenikurlje š ánrá jej akuljes duavásprjače d lumje, karje lja odredit d apostolurj. 14 Afost Šimun, karje Isusu la kimat Petar, Andrija, fratilje alu Petar, Jakov, Ivan, Filip, Bartolomej, 15 Matej, Toma, Jakov, kupilu alu Alfej, Šimun karje avut nadimaku Domoljub, 16 Juda, kupilu alu Jakov, š Juda Iškarjot, karje maj ánklo izdajit p Isusu. 17 Isusu sa dat án zos dápá djal ku apostoli š astat p ravnicá. Ánklo aštiptat mulc alturj učenikurj aluj š mulc narod d trg Jeruzalem š d tot pámántu alu Židovilor, š d regija pángláj apá undje irja trgurj Tir š Sidon p sjever. 18 Avinjit toc s puje urjajke la Isusu š s lji likujaská tuatá buala. S likuja š álja karje lja mučit sufletji alji rov. 19 Tuatá lumje la akátat s l dotaknjaská daja činje l dotaknja snaga ajiša dán jel š lji likuja. 20 Atunča Isusu sa ujtat p učenikurj š začé: "Nurukošj ištjec voj karje ištjec sárač k voj ištjec uključín án cara alu Dimizov! 21 Nurukošj ištjec voj karje ištjec flámánž k voj osá fic narinic!

Nurukošj ištjec voj karje akuma plāndec k voj osā vu radujic! 22 Nurukošj ištjec voj kānd lumja vu mrzaštje š kānd p voj isključaštje š vu vridjaštje š vu zāče k ištjec rovj daja če ištjec učenikurlje alji mjej, alu Bijatu alu Omuluj! 23 Raduicāvā voj ān zuvaja š šāric d radost k istina je nagrada avuastrā marje je p čerj, k jej karje vu maltetirjaštje sāmānca je alu ālja karje d mult maltetirja p prorokurlje! 24 "Ali grjev vuavā, lumja karje bugatā, k već asprimit utjšala avuastrā! 25 Grjev vuavā karje ištjec narinic, k osā fic flāmānž! Grjev vuavā karje akuma vu radujic, k osā tugujic š s plāndec! 26 Grjev vuavā kānd p voj tuatā lumja uhvaljaštje, k jej karje uhvalja p voj sāmānca je alu ālja karje uhvalja d mult d prorokurlje alji mičinoš." 27 "A jo vu zāk, vuavā karje punjec urjaikje: Vrjec p dušmanji alji voštri. Binje fičec alu lumjej karje vu mrzaštje. 28 Kātāc dāla Dimizov s fakā binje alu ālja karje vu blastāmā. Rugācāvā d ālja karje p voj maltetirjaštje. 29 Alu āla karje t luvjaštje p una falkā tindje š altā, š alu āla karje c ja ancuku dopustjaštje s c ja š kāmāša. 30 Ali dāj alu tot āla karje dāla tinje katā, a dāla āla karje dāla tinje furā nu kāta s āntuarkā. 31 Fičec alu lumjej isto če vrjec jej vuavā s fakā. 32 Akā vrjec samo p ālja karje p voj vrja, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovj vrja p ālja karje vrja p jej. 33 Isto aša akā fičec binje samo alu ālja karje fače vuavā binje, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovj fače isto aja. 34 Akā pozajmic samo alu ālja karje puatje s vu āntuarkā āndrāt, nu zaslužāc nagradā. Š lumja karje rovj pozajmjaštje alu lumjej karje rovj s š āntuarkā āndrāt. 35 Njego, vrjec isto p dušmani alji voštri. Fičec binje alor š pozajmic alu ālja karje nu puatje s vu āntuarkā āndrāt. Akā aja fičec, osā primic marje nagradā š osā fic kašā Maj marje Dimizov karje bun kātri lumje karje nu zahvaljaštje š karje je rovj. 36 Fic bunj kātri tuatā lumje kum Tata alu vostru ān čerj jaštje bun kātri tuatā lumje." 37 "Nu sudic š nusā fic sudic. Nu optužāc š nusā fic optužāc. Oprostit š osā vu fije oprostit. 38 Dāc š Dimizov osā vu dja. Jel osā vu tuarnā marje količinā ān pualā, ka omu bun karje punjaštje gāvanu aluj d gruv aša če nabijaštje š potresaštje gruvu pānd god nu s napunjaštje, š nastavjaštje s dodajaskā još maj mult pānd gruvu nu s prelijaštje. K kum miric alu alcilor, aša Dimizov osā mirjaskā š vuavā." 39 Isusu azās alor š još una vorbā: "Dali puatje vorbu s adukā p vorbu? Nu puatje, k amiždoj osā kadā ān rupā. 40 Učeniku nuje maj marje d učitelju aluj. Ali tot učeniku p karje učitelju la ānvācat tot če štije, osā fije kašā učitelju aluj. 41 Dāče tujc la aškja ān vojk alu altuluj, a nu vjez ljemnu ān vojk alu tov? 42 Dāče

zāk alu altuluj: 'Omulje, s c skot aškja dān vojk alu tov', a sāngur ān vojk nu vjez ljemnu? Ku duavā licje! Skuatje majdatā ljemnu dān vojk alu tov pa atunča osā vjez kum s skoc aškja dān vojk alu altuluj." 43 "Ljemnu alu bun nu puatje s rudjaskā plodu karje nuje bun, nič ljemnu karje nuje bun nu puatje s rudjaskā plodu alu bun. 44 Tot ljemnu s kunaštje p plod. Dān mārčinj nu sa dunā smokva nit strugurlje. 45 Isto aša bun omu rubjaštje bunje vorbje k je inima aluj bunā, a omu rov rubjaštje ruavje vorbje k je inima aluj ruavā. Aja če omu rubjaštje aratā d karje jel inima arje." 46 "Če mikimāc, 'Domnu, Domnu!', a nu fičec aja če zāk? 47 Āla karje vinje la minje š auzāt vorbilje alji mjalje š fače aja če zāk 48 je kašā omu karje fače kasa š surpa adānkā rupā š postavit temelju p buluvan. A kānd avinja poplava, š kānd apa navalit p kasā, nu puatje s miškā daja če binje fākutā. 49 Ali āla karje auzāt vorbilje alji mjalje š nu fače aja če zāk je kašā omu karje fače kasa p pāmānt frzdā temelj. Kānd apa navalit p kasā majdatā sa duburāt š irja skroz uništītā."

7 Dāpā aja če tot azās alu naroduluj, Isusu apljikat ān trg Kafarnaum. 2 Ānklo afost njeiki kapetan alu rimuluj karje avut argat karje avut d jel milā. Āla argat afost bulnav p muartje. 3 Kānd kapetanu auzāt d Isusu, atrimjes la jel vođe alu lumjaja karje irja Židovurj ān trgula s l radje s vije š s likujaskā p argatu aluj. 4 Kānd jej avinjit la Isusu, mult la rugat: "Zaslužāt s ji fač aja 5 daja če vrja p narodu alu nostru, frzdā jel noj nam putja s sagradim sinagoga anuastrā." 6 Isusu apljikat ku jej. Š kānd avinjit la upruapje la kasā, atrimjes kapetanu p ortači la Isusu. Jej azās: "Kapetanu azās asta: Domnulje, nu tu mučja. K nu sānt vrjedan s uncār ān kasa amja. 7 Nu sānt vrjedan s viuv pānla tinje. Njego samo zi dundje god ješt s s likujaskā argatu alu mjov. 8 Asta štiov k š jo mora s askult p kapetanu alu mjov. Am š jo vuastje dusu minje. Š zāk alu unu: 'Fud!' š jel pljakā. Š alu altuluj zāk: 'Vinā aiča!' š jel vinje. Š alu argatu alu mjov zāk: 'Fāj aja!' š jel fače." 9 Kānd auzāt aja, sa mirat Isusu š sa okrinīt la mulc lumje karje apljikat dāpā jel š zāče: "Istina je, ān Izrael na gāšāt p unu Židov karje krjadje kašā āsta karje nuje Židov karje aša krjadje." 10 Kānd sa tors akas ālja p karje kapetanu atrimjes, angāsāt p argatu likujit. 11 Dāpā aja Isusu apljikat ān trg karje s kima Nain. La sljedīt učenikurlje aluj š mulc lumje. 12 Kānd avinjit la upruapje la uša alu trguluj, baš atunča njeka lumje aduče p mort fālkov dān trg pānla gruapā s l āngruapā. Fālkovu karje amurit afost jedinac la mamā, karje afost udovicā, š mulc lumje

dän trg irja ku ja. 13 Känd Domnu Isusu avizuto ja fost žau d ja š ja zäs alu je: "Nu pländal!" 14 Avinjit š adotaknit nosiljilje, a lumja karje la dučja astat. Isusu azäs: "Fälkovulje, c zäk, skual!" 15 Š fälkovu sa drikat š arubit, a Isusu azäs alu mumusäj: "Jakäk kupilu alu tov". 16 Toc sa mirat la šäla alu Dimizovuluj. L slavja š zäčä: "Marje proroku trijaštje änrä noj! Dimizov avinjit s ažutä alu narodu aluj!" 17 Š toc änrä Židovj š än altje lokurj auzät aja če Isusu afukut. 18 Učenikurlje alu Ivan arubit alu Ivan d tot aja če Isusu afukut. Ivan akimat p doj učenikurj aluj 19 š lja trimjes la Domnu Isusu s l änrjajbe: "Ješt tu äla karje Dimizov aoječit k osä vije ili dal trjebje s štiptäm p altu s vije?" 20 Känd jej avinjit la Isusu, azäs lumjaja: "Ivan karje bätjazä atrimjes p noj la tinje s t änrjajbäm: 'Ješt tu äla karje Dimizov aoječit k osä vije ili dal trjebje s štiptäm p altu s vije?'" 21 Pänd jej afost änklo, Isusu alikujit p mulc d bualä, d patjalä š d suflijeti alji rovj. Š alikujit p multä lumje karje vorbj s puatje s vjadä. 22 Atunča aodgovorit alor: "Fudic š javic alu Ivan ča vizut š auzät: vorbi vjadje, lumja karje nu puatje s umblä akuma umblä, lumja karje avut bualä p pjälje, akuma je likujic, surdi audje, morcä s skualä, š alu säračilor s rubjaštje Bunä vorbä d Dimizov. 23 Blagoslovit äla karje nu kadje än vjerä dän minje." 24 Känd apljikat učenikurlje alu Ivan, Isusu ančiput s rubjaskä alu multä lumje d Ivan. Jel azäs: "Aspljikat än lok undje nuje nimika. D karje om aspljikat änklo s vidjec? Dal aspljikat s vidjec p njeko karje kašä trstika karje vantu uljigäna? Nu! Nas pljikat aja s vidjec. 25 Ili aspljikat s vidjec p omu karje mändru änbräkat? Nu! K lumja karje aduče mändrje cualje š trijaštje än bugacije s nalazaštje än palače alu caruluj. 26 Aspljikat s vidjec p proroku? Da! Jel je maj marje prorok. 27 Ivan je äla d karje je skris än Sväntä pismä: 'Jakä, trimjet p omu karje duče vorba amja s pljače la intja ata s pripremjasjä drum d tinje.' 28 Punjec binje urjajke: d tuatä lumje karje ikad atrijit nililja nuje maj marje d Ivan. A ipak, än cara alu Dimizov, äla karje je maj mik je maj marje d jel." 29 Tuatä lumja karje apus urjajke la Isusu, čak š carinikurlje, već askultat poruka alu Ivan š p jej jel lja bätizat. Atunča, känd jej auzät če Isusu azäs, sa složät k Dimizov zaista atrimjes p Ivan s kjamje p narodu s s pokajaskä. 30 Naprotiv, farizeji š učiteljji alu zakonu alu Mojsije aodbit planu alu Dimizov d jej daja ča odbit s lji bätjazä Ivan. 31 Isusu azäs: "A ku činje s lji usporidjesk p lumja än asta vrijamje? P činje samänä? 32 Jej je kašä kupi karje šadje la tržnicä š unu p alt s strigä: 'Noj amkántat vuavä vjasäl kántič š voj na žukat! Noj amkántat vuavä tužne kántič a voj na pläns!' 33 K,

avinjit Ivan karje bätjazä na mätkat mälaž nič vin na but, a zäčec: 'Än jel je suflijetu alu rovj!' 34 Jo, Bijatu alu Omuluj, avinjit karje amätkat š ambut, a zäčec: 'Jakä, omu karje vrja mult s mälnäče š s bja mult vin, ortaku alu carinikuluj š ku grešnikurlje!' 35 Toc karje prihvataštje mudrost alu Dimizov razumjaštje k Dimizov atrimjes š p minje š p Ivan." 36 Unu farizej akimat p Isusu s mälnäče ku jel. Jel auntrat än kasä alu farizej š alat loku la astal s mälnäče. 37 Afost njeka mujarje, kunuskutä än trgula p grešala alu je. Ja adoznajit k Isusu mälnäkä la farizej än kasä. Š jakä, mujarja adus skumpä ulje karje miruasä än mändru bukal. 38 Š astat la pičuarje dämpä Isusu. Ančiput s plängä š lakrmilje kädja p pičuarje. Ku päru lja frikat, š lja surutat š lji uns ku skumpä ulje karje miruasä. 39 Känd avizut farizej karje akimat p Isusu, agändit: "Känd ästa om zaista arfi prorok, aštija činje je mujarasta karje l dotaknjaštje, k ja je marje grešnicä." 40 P aja Isusu ja zäs: "Šimune, am s c zäk nješto." A jel azäs: "Učiteljulje, zi!" 41 A Isusu azäs: "Doj omurj duguja alu unu om banj. Unu om ja dugujit činč sutje kovanic d ardint, a altu om činžäč. 42 A kum jej na vut dundje s äntuarkä, alu amiždoj aoprostit datorija. Atunča karje d jej doj maj mult osä l vrja?" 43 Šimun azäs: "Gändjesk alu äla karje maj mult oprostit datorija." Azäs Isusu: "Binje azäs." 44 Atunča Isusu sa okrnit la mujarje š zäče alu Šimun: "Vjez p asta mujarje? Jo auntrat än kasä ata, ali tu nu maj dat apä s späl pičuarilje, a ja apläns š lakrmilje alu je akäzut p pičuarje a ja lja asplat š ku päru mi lja frikat. 45 Nu maj dučukit ku poljubacu, a ja, d känd jo amuntrat na prestatit s m surutje pičuarilje. 46 Tu nu maj uns kapu ku ulja, a ja ku skumpä ulje karje miruasä auns pičuarilje. 47 Däče gändješt k ja apokazät atäta d marje ljubav? C zäk istinä: aja je daja če grešala alu je, š akä lja fost multä, afost oprostit. Äla karje gändjaštje k trjebje aluj ucärä s s oprostjaskä, äla vrja ucärä." 48 Atunča alu mujarje azäs: "Zaista, grešala ata cam oprostit." 49 Älja karje afost änklo ančiput änrä jej s rubjaskä: "Činje je ästa š grešala s oprostjaskä?" 50 A jel zäče alu mujarje: "Daja čaj krizut, tu ta spasät! S c dja Dimizov mir pänd plječ!"

8 Majdatä d aja Isusu pljika p trgurj š p saturj s rubjaskä Bunä vorbä d cara alu Dimizov. Afost ku Isusu duaväspjače apostolurj 2 š njeke mujerj karje Isusu lja likujit dälä suflijeti alji rovj š dälä bualä. Älja mujerj afost Marija karje afost d trg Magdala, dän karje Isusu aputirit šaptje suflijeti alji rovj, 3 Ivana, karje afost mujarja alu Kuza karje irja upravitelju än

palače alu Herod, Suzana š multje altje mujerj. Jalje
 ku banji alor ažutat alu Isusuluj š alu apostolilor. **4**
 Känd pänglä Isusu sa strāns mulc lumje dān tot trgu,
 atunča Isusu lji rubja asta vorbā: **5** "Una zuvā aišāt
 omu s posijaskā sāmānca ān polje. Känd aposijit,
 njeka sāmānca akāzut p drum š lumja umbla p aja š
 puji lja amānkat. **6** Njeka sāmānca akāzut p pāmānt
 undje jaštje buluvan š tek ča kriskut sa uskat daja če
 narje apā. **7** Njeka sāmānca akāzut āntrā mārčinj š
 mārčinilje akriskut una ku jej š ja sa ugušāt. **8** A njeka
 sāmānca akāzut p bun pāmānt š krjaštje š rudjaštje d
 usutā d vorj." Isusu azās aja, š astrigat: "Toc činje arje
 urjekj s audā, trjebje s puje urjajke š s razumjaskāl!"
9 Učenikurlje alu Isusuluj la antribat če značaštje
 asta vorbā. **10** Isusu azās: "Dopustit vuavā s razumic
 tajnilje d cara alu Dimizov. Ali koristjesk aša vorbje
 känd jo ānvāc p alcā s ispunjaskā Svānta pismā: 'S
 ujtā a nu prepoznajaštje, š s audā, a nu razumjaštje'.
11 Jakā če značaštje asta vorbā: sāmānca je vorba
 alu Dimizov. **12** A sāmānca karje akāzut p drum
 prestavjaštje p ālja karje audje, ali vinje nikuratu š
 adus vorba alu Dimizov d inima alor aša s nu krjadje š
 nu s spasaskā. **13** A sāmānca karje akāzut p buluvan
 prestavjaštje p ālja karje audje, ku radost primjaštje
 vorba alu Dimizov, ali narje korjen. Ālja njeka vrijeme
 krjadje, a känd vinje iskušala prestanjaštje s krjadje.
14 A sāmānca karje akāzut ān mārčinj prestavjaštje p
 āštja karje punje urjajke la vorba alu Dimizov, ali kum
 vrijeme trjače, p jej lji ugušaštje brigilje, bugucija š
 tuatje užitkulje alu životuluj, daja jej nu duče plodu
 kopt. **15** A sāmānca karje akāzut p bun pāmānt
 prestavjaštje p lumja karje ku bunā š ku pošena inimā
 pāzaštje vorba alu Dimizov karje audje, jej pljakā maj
 dāpartje känd je grjev, daja jej aduče bun plod." **16**
 "Nimilja nu prindje lampa s viljaskā ku posuda ili s
 uaskundje dusu pat, njego s upuje p postolje aša toc
 ālja karje untrā s puatā s vjadā binje. **17** K tot čije
 āviljit osā fije dāzvāljit š tot čije skuns osā s štije š
 osā vije p luminā. **18** Daja punjec binje urjajke k āla
 karje pāzaštje vorba amja osā razumjaskā mult, a p
 ālja karje nu pāzaštje vorba amja osā s ja š aja če
 gāndjaštje k razumjaštje." **19** Atunča muma š fracā
 alu Isusuluj avinjit s l vjadā, ali na putut s vije la jel k
 afost mulc lumje. **20** Ajavit alu Isusuluj: "Mumuta š
 fracā alji tej stā afar š vrja s t vjadā." **21** Känd Isusu
 auzāt aja, azās alu lumje: "Ālja karje punje urjajke
 š askultā vorba alu Dimizov mije je ka muma š ka
 frac." **22** Ān una zuvā azās Isusu alu učenikurlje aluj:
 "Tričem p alta partje la apā." Jej auntrat ān čamac š
 aotplovit. **23** Pānd plovja, Isusu ančiput s kulčje. Š
 ančiput s suflje marje vānt. Vāntu ančiput s fakā marj

valurj karje ančiput s napunjaskā čamacu d apā š jej
 sa gāsāt ān rov. **24** Jej avinjit la Isusu š la skulat š ja
 zās: "Gospodarulje, Gospodarulje, tonim!" A Isusu
 sa skulat, azapovidit alu vāntuluj š alu valulor alji
 marj s stja š jej sa smirit š afost tišina. **25** Atunča
 Isusu azās alu učenikurlje aluj: "Dāče nas krizut ān
 minje?" A učenikurlje sa spirjat š sa mirat. Azās unji
 alu alc: "Činje āsta s zapovidjaskā čak š alu vāntuluj
 š alu apā, š punje urjajke la jel?" **26** Avinjit ān regija
 Gerasa, karje je p alta partje d apā d regija Galileja.
27 Čim Isusu aišāt d čamac p obalā, avinjit la intja alu
 Isusuluj njeki om dān trg karje avut sufljeti alji rovj
 ān jel. Več d mult kum nu sa brkat nič atrijit ān kasā
 njego irja la mārmanc. **28** Multā vrijeme sufljeti alji
 rovj l cānja š akā lumja la ljjat p lanacurj š okove š l
 pāza, jel rupja lanacu š sufljeti alji rovj l natirja s pljače
 ān lok undje nuje nimika. Känd omula avizut p Isusu,
 acāpat. Isusu azapovidit alu sufljeti alji rovj s jašā d
 omula. Akāzut la intja alu Isusuluj š astrigat: "Če vrjaj
 dāla minje, Isusulje, Bijatu alu Maj marje Dimizov?
 Mārog d tinje, nu m mučjal!" **30** Isusu la tribat: "Kum t
 kjem?" Jel začē: "Mulc", k afost ān jel mulc sufljeti
 alji rovj. **31** Š sufljeti alji rovj ančiput mult s s ruadje
 d Isusu s nu naridjaskā s pljače ān jamā frzdā kraj
 undje osā fije kaznic. (*Abyssos g12*) **32** A ānklo p djal
 mult porč s ranja. Sufljeti alji rovj sa rugat d Isusu s
 dopustjaskā s untrā ān porč š Isusu adopustit. **33**
 Atunča sufljeti alji rovj aišāt d om š auntrat ān porč.
 Toc porči adat fuga ān zos dāpā djal ān apā š sa
 nikat. **34** Känd lumja karje pāza p porči avizut ča fost,
 afudīt š arazglasāt p trg š p saturj. **35** A lumja avinjit s
 vjadje ča fost. Känd jej ažuns, avizut p Isusu ku omu
 dān karje aišāt sufljeti alji rovj. Avizut p omu karje
 šadje š punja urjajke la Isusu, ānbrkat š bun ān kap.
 Š lumja sa spirjat. **36** Jej karje avizut ča fost, arubit
 alu lumjaja kum Isusu likujit p omu ān karje afost
 sufljeti alji rovj. **37** Tuatā lumja d regija Gerasa lja
 pukat marje frikā, š arugat p Isusu s pljače dāla jej.
 Isusu auntrat ān čamac s pljače pisti apā āntrāt. **38**
 Majdatā njego če Isusu š učenikurlje aluj aotplovit
 ān čamac, omu d karje sufljeti alji rovj aišāt sa rugat
 mult d Isusu s puatā s rāmaje ku jel. Ali Isusu ja zās:
39 "Āntuarčite akas š zi alu toc če Dimizov afukut
 d tinje." Atunča jel apljikat š razglasāt p tot trgu če
 ja fukut Isusu. **40** Multā lumje aštiptā p Isusu s s
 āntuarkā dāpā alta partje d apā. Känd Isusu ažuns,
 toc ku radostu la štiptat. **41** D dāturdātā avinjit omu
 karje sa kima Jair, karje irja vođa alu lumje karje s
 sastaja ān sinagogā. Akāzut la intja alu Isusuluj š mult
 sa rugat s vije ān kasa aluj. **42** Jel avut jedinicā fatā
 karje avut duavāsprjače d aj karje irja p muartje. Pānd

Isusu plijka la Jair, mulc lumja l pindja dăpă pistot. **43** Āntră lumje irja mujerj karje duavăsprjače d aj krvarja, š potrošăt tot ča vut p doktorjamje, ali nimilja na putut s ju likujaskă. **44** Avinjit d drăt š apus măna p rubu alu cuala alu Isusuluj š odma aprestanit s krvarjaskă. **45** Antribat Isusu: "Činje apus măna p minje?" Š pând toc azăs: "Nu jo", Petar azăs: "Gospodarulje, multă lumje t pindje š t strănde!" **46** A Isusu azăs: "Njeko namjerno apus măna p minje. Amositit k săla aišăt d minje." **47** Kând mujaraja saznajit k nu puatje s askundă k ja apus măna p Isusu, atrimurat d frikă š akăžut la intja alu Isusuluj š la intja alu tot narodu š lja zăs dăče apus măna p Isusu š kum odma sa likujit. **48** A Isusu alu je azăs: "Fata amja, tu ta likujit daja ča krizut. S c dja Dimizov mir pând plječ!" **49** Kând Isusu još arubit alu mujaraja, avinjit njeko d kasă alu Jair ku poruka: "Camurit fata. Nu maj muča učitelju više." **50** Auzăt Isusu š azăs alu Jair: "Na vja frikă! Samo krijadje š ja osă fije binje!" **51** Kând Isusu avinjit ān kasă alu Jair, Isusu adopustit samo alu Petar, alu Ivan, š alu Jakov, š alu tatăj š alu mamăj alu fataja s utrje ku jel. **52** Š toc karje već irja ān kasă plândja š tuguja dăpă ja. Isusu lja zăs: "Nu plândec! Nuje muartă, njego s kulkă!" **53** Atunča toc ančiput s s ljađe d jel daja ča štijut k je muartă. **54** Isusu alato d mănă š astrigat: "Kupilulje, skual!" **55** Š sufljetu sa tors š odma sa skulat. Isusu azăs s ji dja s mălănče. **56** Roditelj alu je irja začudic, a Isusu ja naredit s nu zăkă alu nimilja če sa dogodit.

9 Isusu akimat la jel p duavăsprjače apostolurj š lja dat săla š autoritet s putirjaskă p sufljeti alji rov š s puată s likujaskă p bulnavi. **2** Lja trimjes rubjaskă Bună vorbă d cara alu Dimizov š s likujaskă p bulnavi. **3** Isusu lja zăs: "Nimika nu lăc ku voj p drum: nič băcu, nič tašna, nič mălaju, nič banji, nič altje kămăšj! **4** Ān tuată kasa ān karje untrăc s prenočic ānklo, răminjec ān ja pând god nu plijkăc ān altu trg. **5** Undje p voj nu vu primjaštje, pând išăc d trgula istrisăc prašăna dăpă pičuarje s lji upozoric p kazna alu Dimizov." **6** Učenikurlje aplikat š umbla p saturj. Rubja Bună vorbă d Dimizov š likuja p lumja pistot. **7** Herod, karje irja vladaru d regija Galileja, auzăt tot če sa dogodit š afost zbunjen daja če njeka lumje rubja: "Isusu je Ivan karje bătjază. Sa skulat dăla morc." **8** Altu rubja: "Isusu je Ilija karje trjebje s vije." Aldă trje azăs: "Isusu je unu d prorokurj karje majdată atriit. Sa tors dăla morc." **9** A Herod azăs: "Jo amzăs s taje kapu alu Ivan karje bătjază š nu puatje s fije k jel je mort. Činje atunča omusta d karje atăta aud?" Aša akătat prilikă s vjadă p Isusu.

10 Kând apostoli sa tors āndrăt undje irja Isusu, jej arubit aluj tot ča fukut. Atunča Isusu lja dus ku jel š aplikat s fije sāngur upruapje d trg karje sa kimat Betsaida. **11** Mulc lumje asaznajit aja š aplikat dăpă Isusu. Isusu lja primit š rubja Bună vorbă d cara alu Dimizov š likuja p toc karje trjebje s likujaskă. **12** Pând akăžut nuaptja, avinjit duavăsprjače apostolurj la Isusu š ja zăs: "Las p lumja s pljače p saturj š p okolică s găsaskă mănkarje š undje s s kulčje daja če ištjem aiča undje nuje nimika." **13** A Isusu zăče: "Voj lji nahranic." A jej zăče: "Avjem samo činč mălajur š doj pještj. Dali s plijkăm š s kumpărăm mănkarje d tot narodu?" **14** A lja fost njeđe činč mij d vujniči. Isusu p aja azăs alu učenikurj aluj: "Zăčec alu lumjej s šagă ān grupje njeđe činzăč." **15** Š učenikurlje afukut aša š lumja ašăžut. **16** Isusu alat činč mălajurj š doj pještj, sa ujtat ān čerj, š azahvaljit alu Dimizov d mănkarje š arupt mălaju s adat mălaju s pjaštje la učenikurj s podiljaskă alu lumjej. **17** Toc avut s mălănče kăt god aputut. Š još duavăsprjače d korpje sa nakupit d ostatkurj d mălaj š d pještj. **18** Maj ānklo, Isusu aplikat dăpartje dăla lumje s s ruadje š učenikurlje aluj aplikat ku jel. Kând Isusu aprestanit s s ruadje lja tribat: "Če rubjaštje lumja činje sânt jo?" **19** Jej aodgovorit: "Mulc inš zăče k ješt Ivan karje bătjază, alcă zăče k ješt Ilija, š alcă njeki zăče jar k ješt unu d prorokurj karje majdată atriit š sa tors dăla morc." **20** A atunča Isusu azăs alu učenikurlje aluj: "A voj, če zăčec činje sânt jo?" Petar zăče: "Tu ješt Kristu, spasitelj karje Dimizov atrimjes!" **21** A Isusu lja zapovjedit s nu zăkă alu nimilja. **22** Azăs: "Jo, Bijatu alu Omuluj, mora mult s patjesk. Vozilje alu židovilor, glavni popurlje, š učitelji d zakonu alu Mojsije mora s m odbacaskă. Mora s m umuară š aldă trje zălje jo mora s fiuv adrikat dăla morc." **23** Atunča Isusu azăs alu lumjej: "Akă njeko vrja s fije učeniku alu mjov mora s s odricknjaskă sāngur d jel, š tuată zuva s ja kruča aluj š s sljedjaskă p minje. **24** K činje god vrja životu aluj s spasaskă, osă l pjargă; a činje god izgubjaštje životu aluj d minje, osă l spasaskă. **25** Če koristjaštje alu omuluj akă dobidjaštje tot pământu, ali pjardje sāngur p jel? **26** Činje god arje rušunje d minje š d vorbilje alji mjalje, jo, Bijatu alu Omuluj, isto aša š d jel osă am rušunje kând jo vinja ku slava amja š ku slava alu Tatimjov š ku slava alu anđelilor alu svănt. **27** Punjec urjajke k istina je: njeki dăla voj karje aiča stăc nusă muară pând nu vjadje cara alu Dimizov." **28** Otrilike opt zălje dăpă aja če lja zăs aja, adus Isusu ku jel p Petar, p Ivan š p Jakov š aplikat p djal s s ruadje. **29** Š pând Isusu s ruga, lica aluj sa promjenit, a cualjilje ja sjajit čisto albă. **30** Dăturdată,

doj omurj sa pojavit š arubit ku Isusu. Ālja afost Mojsije š proroku Ilija. 31 Sa pojavit ān marje sjaj š arubit ku Isusu d iſjala aluj d pāmāntusta, karje Isusu uskoro osā fakā ān Jeruzalem s ispunjaskā voja alu Dimizov. 32 Pānd Isusu s ruga, Petar š jej karje afost ku jel lja pukat somnu. Kānd sa skulat, avizut marje luminā karje vinje dāla Isusu š doj omurj karje astat pānglā jel. 33 Pānd Mojsije š Ilija sa sprimit s pljače dāla Isusu, Petar azās alu Isusuluj, ali nič jel na štijut če rubjaštje: "Gospodarulje, binje je če ištjem aiča ku voj. Ficem trje kolibje: una cijje, una alu Mojsije, š una alu Ilije." 34 Pānd Petar aja arubit, sa pojavit oblaku, lja prekrijit š alor irja frikā. 35 Dimizov lja rubit dān oblak: "Āsta je Bijatu alu mjov karje jo lam kuljes s fije caru! P jel skultac!" 36 Š kānd jej auzāt glasu, avizut samo p Isusu. Jej atikut ān zuviljalja š alu nimilja na rubit d aja če jej avizut. 37 Kānd alta zuvā sa dat ān zos dāpā djal, multje lumje karje irja ačija avinjit la Isusu. 38 Dāturdatā, njeiki om āntrā multje lumje astrigat š sa rugat mult d jel: "Učiteljulje, ujtijte la bijatu alu mjov, k jel je jedini kupil alu mjov. 39 Jakā, sufljet alu rov mult vorj l pukā š dāturdatā jel ānčapje s cāpje. La runkā ān grčurj š ji pljika pjena p gurā. Š nu l lasā pānā god skroz nu l iscrpijaštje. 40 Ma rugat d učenikurlje alji tjalje s l putirjaskā, ali na putut." 41 Atunča Isusu azās: "Lumjo karje trijic ān vrijamjasta, voj nu kridjec š ištjec strikac! Jo amfost ku voj atāta d mult š jar nu kridjec. M trjeb kāt mora s trpjesk p voj? Duj aiča p bijatu alu tov!" 42 Š pānd bijatu avinjit la Isusu, sufljetu alu rov la duburāt š jel ančiput s s grčaskā. A Isusu alu sufljetuluj alu rov azapovjedit s jašā š alikujit p bijatu š la dat la tatusov. 43 Toc karje irja ačija sa mirat d moč alu Dimizov. Pānd toc sa mirat la asta š la tot če Isusu fače, jel azās alu učenikurlje aluj: 44 "Punjec binje urjajke če vu zāk: Još ucārā lumja osā predajaskā p minje, p Bijatu alu Omuluj, ān vlastu la dušmanji alji mjei." 45 Ali jej na štijut če jel avrut s zākā. Aja značalā afost skuns dāla jej. Jej na putut s razumjaskā š lja fost frikā s l āntrjabje d aja. 46 Učenikurlje ančiput s raspravljaskā činje dāla jej maj marje. 47 Aštijut d čaja raspravljaštje Isusu daja alat p kupilu, š la pus pānglā jel. 48 Š Isusu lja zās: "Činje ku drag primjaštje p kupilusta pāntruv minje, primjaštje š p minje. A činje p minje primjaštje, primjaštje š p Dimizov karje ma trimjes. Istina je: činje je maj mik āntrā voj toc, āla je maj marje!" 49 Ivan p asta azās alu Isusuluj: "Gospodarulje, noj avizut p njeko karje ān lumilje alu tov zapovidjaštje alu sufljeti alji rovj s jašā d lumje. Noj amzās aluj s nu fakā aja daja če nuje učeniku alu tov kašā če ištjem noj." 50 Isusu azās: "Nu branik! Akā njeko nu lukrjazā pāntruv

voj, jel atunča lukrjazā ku voj!" 51 Kānd s približa vrijamja s ja Dimizov p Isusu ān čerj, Isusu aodlučit k avinjit vrijamja s pljače ān Jeruzalem, 52 š atunča atrimjes p glasnici la intja aluj. Glasnici aplikat š auntrat ān sat ān regija Samarija s ji pripremjaškā če ji trjebje. 53 A ānklo lumja na vurut s l primjaskā daja če pljika ān Jeruzalem. 54 Kānd učenikurlje Jakov š Ivan auzāt k lumja ān Samarija na primit p Isusu, jej azās: "Domnulje, vrjaj s zapovidim s lja pringā foku dān čerj?" 55 A Isusu sa okrinīt š lja ukorit p Jakov š p Ivan s nu fakā aja. 56 Atunča Isusu š učenikurlje aluj aplikat ān altu sat. 57 Pānd jej još pljika p drum, njeko azās alu Isusuluj: "Pljek dāpā tinje undje god tu plječ." 58 Isusu ja zās: "Lisica arje jamā š puji arje kujb, a jo, Bijatu alu Omuluj, nam lok alu mjov d kulkat." 59 Atunča Isusu azās alu altuluj: "Vinā dāpā minje!" A jel azās: "Domnulje, lasāmā majdatā s pljek s āngrop p tatimjov." 60 Isusu ja zās: "Las p morcā s grupje p alor morcā, a tu fuđ š rubjaštje alu alcilor Bunā vorbā d cara alu Dimizov." 61 Š još njeko zāče: "Domnulje, viuv dāpā tinje, ali dopustjaštjem majdatā s m oproštjesk ku ukučānji mjei." 62 Isusu ja zās: "Akā ānčepj s orještj ravno, a t ujc dāpā tinje, tu nu poc s služāštj ān cara alu Dimizov."

10 Domnu Isusu dāpā aja akuljes āntrā jej šaptjezāč š doj alcā učenikurj š atrimjes kātā doj s pljače la intja aluj ān tot trgu š ān tot loku undje Isusu atribut s pljače. 2 Kānd sa sprimit s pljače lja zās: "Berba je marje, ali radnič jaštje uncārā. Berba pripadnjaštje alu Domnuluj, daja rugāčāvā la jel s trimjatā još maj mult radnič ān berbā. 3 Ānčipjec akuma, ali pāžāčāvā k trimjet p voj kašā p vojilje āntrā lumje karje kašā lupurj. 4 Nu dučec ku voj nič banj, nič tašna, nič altje sandalje. Nu stāc p drum ku lumja s nu pridjec vrijamja. 5 Ān tuatā kasa ān karje untrāc s prenočic ānklo, majdatā zāčec: 'S dja Dimizov miru alu toc ān asta kasā!' 6 Akā ān aja kasā jaštje omu karje vrja miru ku Dimizov, jel osā ajbje miru ku karje voj la blagoslovit. Akā ānklo nuje om karje vrja miru ku Dimizov, jel nusā primjaskā āla miru ku karje voj la blagoslovit. 7 Nu vu preselic d kasā ān kasā! Boravic ān aja kasā pānd fic ān trglua š nu fic rušānošj s mānkāc š s bjec aja če vu dā, k kum zāčem: Radniku azaslužāt plata aluj. 8 Ali ān tot trgu ān karje untrāc š ānklo vu primjaštje fic zadovoljni ku aja če god vu dā s mānkāc. 9 Likujic ānklo p lumja karje bulnavj š zāčec alor: 'Asta aratā k cara alu Dimizov avinjit la voj!' 10 Ali ān tot trgu ān karje untrāc š ānklo nu vu primjaštje, išāc la ulicilje aluj š zāčec: 11 'Čak frikām š prašāna d trgu alu vostru karje sa ljipit p

pičuarje alu anuaštrje s vu upozorim p kazna alu Dimizov! Ali štijec k avinjit cara alu Dimizov! 12 Vu zāk: Kānd vinja vřijamja d sud osā fije majušurje alu lumjej ruavā dān trg Sodoma njego alu lumjej dān trglua!" 13 Isusu azās: "Grjev vuavā, lumjo ān trg Korozain! Grjev vuavā, lumjo ān trg Betsaida! Akā njeko afukut čudurj āntrā lumje poganā ān trg Tir š ān trg Sidon karje jo afukut āntrā voj, jej već d kānd s okrinja dāla rov. Adučja cualje hrapave š šidja ān činušā s pokazaskā žalostu. 14 Daja osā fije majušurje ān zuvā d sud alu lumje ān Tir š ān Sidon njego vuavā ān Korozain š Betsaida! 15 A voj, lumjo ān trg Kafarnaum, voj sigurno nusā vu drikāč pānla čerj samo daja če jo amfost āntrā voj! Nu! Voj osā vu slubudjec ānko undje loku d kaznit." (Hades g86) 16 Atunča azās alu šaptjezāč š doj učenikurj: "Kānd njeko punje urjajke la voj, aja je kašā kum punje urjajke la minje. Š kānd odbacaštje p voj aja je kašā kum odbacaštje p minje. A kānd njeko odbacaštje p minje aja je kašā kum odbacaštje p Dimizov karje ma trimjes." 17 Kānd sa tors šaptjezāč š doj d učenikurj la Isusu, ku drag azās: "Domnulje, čak š sufļjeti alji rovj askultā kānd lji zapovidim ān lumje alu tov." 18 A Isusu lja zās: "Štiuv, k amvizut p Sotona kum akāzut d čerj ka sklipjala. 19 Vidjec, jo amdat vuavā tuatā sālā š autoritetu p Sotona, dušmanu alu Dimizov, s gazāč šarpj š škorpionurj. Nimika vuavā nu puatje s naudjaskā. 20 Ali nu vu radujic samo daja če p voj sufļjeti alji rovj askultā, njego maj mult radujicāvā daja če Dimizov askris lumilje alji voštri p popis ān čerj." 21 Atunča Sufļjetu alu Svāntuluj aispunit p Isusu ku radostu š Isusu azās alu Dimizov: "T slavjesk, Tato, tu karje vladješt ku čerju š ku pāmāntu, čaj skuns istina d cara ata dāla lumje karje gāndjaštje k je mudri š mintošj š če pokazāštj aja alu lumje karje kašā kupi karje vřjaj s ānvacā. Da, Tato, cije s sviđaštje s fač aja aša." 22 Atunča Isusu azās: "Tata alu mјov ma dat tot če jel arje. Samo Tata binje kunuaštje činje sānt jo, Bijatu aluj, š samo jo, Bijatu aluj, š ālja alu činje jo odlučjesk s l otkrijesk, binje kunuaštje činje je Tata." 23 Maj ānko, kānd afost sāngur ku učenikurļje aluj, š ja azās: "Nurukoš ālja karje vjadje aja če vidjec voj. 24 K istina je, mulc prorokurj š carurj avrut s vjadā aja če voj vidjec, ali na vizut; avrut s audā aja če voj audjec, ali na užāt." 25 Udatā kānd Isusu ānvacā, njeki učitelj alu zakonu alu Mojsije sa skulat š antribat p Isusu s l iskušaskā: "Učiteljulje, če trjebje s fak s primjesk vječni život ku Dimizov?" (aiōnios g166) 26 A Isusu ja zās: "Če skrije ān zakonu alu Mojsije? Če tu razumještj če zāče?" 27 Omu azās: "Zakonu zāče: 'Vřja p Domnu, Dimizov alu tov, ku tuatā inima ata š

ku tot sufļjetu alu tov š ku tuatā snaga ata š ku tuatje mincilje alji tjalje" š 'vřja p bližnji alu tov kum vřjaj sāngur p tinje.'" 28 Isusu ja zās: "Binje ajzās. Fāj aša š osā primješt vječni život." 29 Ali omu avrut s s spalje, š aša jel āntrijabā p Isusu: "D činje rubjaštje kānd zakonu zāče 'bližnji alu mјov?'" 30 Isusu aodgovorit ku asta vorbā: "Njeki om putuja dān Jeruzalem ān trg Jerihon š la napadnit fārāčoši š alat tot dāpā jel, la butut š apljikat. Š p omula alāsat s zakā skoro mort. 31 Trjače p drumula slučajno popa alu židovilor. Kānd avizut p omu karje skoro mort, la zaobidit š apljikat maj dāpartje. 32 Isto aša pānglā lokula avinjit atunča š levitu, pomočniku ān Hram. Kānd la vizut, š jel la zaobidit š apljikat maj dāpartje. 33 Atunča njeki omu d regija Samarija trjače p drumula. Kānd avizut p omula, ja fost žau d jel. 34 Avinjit la upruapje d jel, ja spālat rāžnilje ku ulje š ku vinu š ja ānvilijat ku trijanca. La drikat atunča p magarac aluj š la dus ān gostijonā š ānko anastavit s s pobrinjaskā d jel. 35 Mānje zuvā jel adat duavā kovanic d ardint alu gazdāj alu gostijonāj, š ja zās: 'Brinjaštije d jel š akā maj mult putrošāštj, c plātjesk kānd m ānturča.'" 36 A Isusu antribat p učitelj d zakon alu Mojsije: "Če gāndješt? Karje d āštja trje alu omuluj sa pokazāt k je bližnji alu omula karje la napadnit fārāčoši?" 37 Azās učitelj d zakon alu Mojsije: "Āla karje ja pokazāt milā." Isusu ja azās: "Binje ajzās. Fuč š fāj kum š jel afukut." 38 Pānd Isusu š učenikurļje aluj nastavja s putujaskā kātri Jeruzalem, auntrat ān unu sat. Ačija afost njeka mujarje karje s kima Marta. La primit ān kasa alu je. 39 Avut sorā karje s kima Marija. Pānd Domnu Isusu ānvacā, Marija šidja š punja urjajke. 40 A Marta afost mult zabrinutā k mora s pripremjaskā tuatā mānkarja, pa ja avinjit s s žaljaskā: "Domnulje, nu c brigā če sorimja ma lāsāt sāngurā s lukrjez tot lukru? Zi alu je s m ažutje!" 41 Ali Domnu Isusu ja zās: "Draga Marta! Nu trjebje s t brinještj š t uznemirještj d aja če gāndješt k trjebje. 42 A una stvar karje trjebje s pui urjajke la vorba amja. Marija aja ashvatit, š aja nusā fije lat dāla ja."

11 Udatā Isusu sa rugat la njeki lok. Kānd azavršāt ku rugala, avinjit la jel unu d učenikurj š azās: "Domnulje, ānvacā p noj s nji rugām kum Ivan karje bāťjazā anvācat p učenikurļje aluj." 2 Isusu lja zās: "Kānd rugāč, zāčec: 'Tato ān čerj, s s šťujaskā lumilje alu tov asvānt. Aduj cara ata p tot pāmāntu. 3 Adā nuavā mānkarje karje trjebje tuatā zuva 4 š oprostjaštje anuastrā grešala, k š noj oprostim alu ālja karje grešaštje pāntruv noj. Nu da s kidjem ān kušnje.'" 5 Atunča Isusu azās alu učenikurļje aluj:

"Akä plječ äñ ponoć la ortaku alu tov š ji zač: 'Adäm
 trje mälaJurj, 6 k ma vinjit ortaku äñ gostjamje, a nam
 s idauv nimik d mänkatl', če osä zäkä ortaku? 7 Dali
 nusä zäkä: 'Nu m uznemirja! Uša je već äñ kisä, a
 kupi je äñ pat k nu pot akuma s m skol s c dau!' 8
 Ali vu zäk: čak š akä omula nu s skualä daja če ješt
 ortak aluj, š nu c dä nimika, osä skualä daja če mult l
 rod frzdä rušanje. Š osä zdja atäta kät cije trjebje. 9 Š
 daja vu zäk: Nu odustanic! Rugäc p Dimizov š osä
 dobidic! Kätäc š osä gäsäc! Bitjec la ušä š osä s vu
 däškidje. 10 Činje god ruagä p Dimizov, primjaštje.
 Činje god katä, gäsaštje. Činje god batje, ušä s ji
 däškidje. 11 Voj karje ištjec tatje, če afiča voj känd
 bijatu alu vostru katä pjaštje? Dal voj ja da šarpje?
 Nu! 12 Ili akä bijatu alu vostru katä vov däla voj, dal
 voj ja da škorpion? Nu! 13 Akä voj, karje ištjec rovj,
 štijec s däl alu kupi alu voštri bunje darurj, atunča
 kät maj mult alu vostru Tata äñ čerj osä darujaskä
 p Suflijetu alu Sväntuluj alu älja karje l ruagä?" 14
 Isusu una zuvä aputirit p suflijetu alu rov karje nu
 ja dat alu omuluj s rubjaskä. Känd suflijetu alu rov
 aišät, omu arubit š mulc lumje sa mirat. 15 Ali neki
 däla jej azäs: "Jel putirjaštje sufleti alji rovj daja če ji
 žutä Beelzebul, karje je vladaru alu toc sufleti alji
 rovj." 16 A alci avrut s la puče äñ zamkä š akätat s
 idja neki znak kašä dokazu k Dimizov la trimjes. 17
 A Isusu aštijut če gändjaštje, pa lja zäs: "Akä lumja
 äñ ista carä s burjaštje äñträ jej, osä propanjaskä
 cara alor. Akä familija äñ ista kašä s burjaštje äñträ
 jej, osä s raspadnjaskä familija alor. 18 Voj začec k
 jo ku säla alu Beelzebul putirjesk p sufleti alji rovj.
 Aja atunča značaštje k š älja karje je äñ cara alu
 Sotonäj s burjaštje äñträ jej. Kum atunča cara aluj
 s rämäje? 19 A čije ku učenikurle alji voštri karje
 putirjaštje p sufleti alji rovj? Akä, kašä kum začec,
 jo putirjesk p sufleti alji rovj ku säla alu Beelzebul,
 atunča mora aja s fakä š učenikurle alji voštri ku säla
 alu Beelzebul. Sigurno nusä slažaštje. Učenikurle alji
 voštri osä zäkä k Beelzebul nu s burjaštje sāngur
 pāntruv jel. 20 Ali daja če jo p sufleti alji rovj putirjesk
 ku säla alu Dimizov, atunča aja aratä k la voj avinjit
 cara alu Dimizov. 21 Känd capān omu karje arje bunä
 oružije pāzaštje palača aluj, tot če arje je sigurno. 22
 Ali känd l napadnjaštje maj capān d jel, l savladjaštje
 š ija tuatä oružija äñ karje sa uzdit dušmanu aluj. Alat
 tot če omula avut š apodiljit ku lumja aluj. 23 Äla karje
 nuje äñ partja amja, jel je pāntruv minje; äla karje ku
 minje nu strānde vojilje, jel lji putirjaštje." 24 Atunča
 Isusu azäs asta vorbä: "Känd suflijetu alu rov jašä
 d om, lutjaštje p pustinje š katä lok s odmorijaskä.
 Känd nu l gäsaštje, azäs sāngur aluj: 'M tork äñ om
 äñ karje maj datä atrijit dān karje aišät.' 25 Känd sa
 tors, gäsaštje k je omula kašä kasa karje je čistitā š
 uredna, ali gualä. 26 Atunča sa dus s adukä p alcä
 šaptje sufleti alji rovj još maj rov d jel, š toc untrā
 äñ om š äñ jel trijaštje. Š na kraju postanjaštje alu
 omuluj maj rov njego če irja maj datä njego ča plijat
 suflijetu alu rov." 27 Pänd Isusu rubja d aštja stvarurj,
 njeka mujarje d multä lumje astrigat: "Kum je binje
 alu mujarje karje ta dus š ca dat s suđ p tjeptu alu
 je!" 28 Isusu azäs: "Još je maj binje alor karje audje
 vorba alu Dimizov š askultä." 29 Maj mult š maj mult
 lumje vinja la Isusu. Atunča Isusu lja zäs: "Lumja äñ
 asta vrijamje je rovj. Vreja s fak znak kašä dokazu k
 Dimizov ma trimjes, ali nusä dobidjaštje ničunu znak
 osim znaku karje Dimizov adat d mult alu lumje äñ
 vrijamja alu prorokuluj Jonej känd Dimizov la spasät
 däla muartje. 30 Baš kašä kum sa dogodit ku Jona
 afost znaku alu lumje karje atrijit äñ trg Niniva k
 Dimizov la trimjes, isto aja, aša osä dogudjaskä ku
 minje, Bijatu alu Omuluj, osä fije znaku alu lumje äñ
 asta vrijamje. 31 La zuvä känd Dimizov osä sudjaskä
 alu pāmāntuluj, carica karje d mult avladit p pāmānt
 alu Jugu osä skualä š osä svjedočaskä pāntruv lumje
 äñ asta vrijamje daja če ja avinjit d dāpartje s audä p
 caru Salomon karje avut mult mudrost, a jakä, ku voj
 je aiča njeko maj marje d Salomon. 32 La zuvä känd
 Dimizov osä sudjaskä alu pāmāntuluj, lumja karje
 atrijit äñ trg Niniva osä skualä š osä svjedočaskä
 pāntruv lumja äñ asta vrijamje daja če jej sa okrnit
 däla rov alor känd Jona alor arubit, a jakä, ku voj je
 aiča njeko maj marje d Jona!" 33 Isusu azäs: "Nimilja
 nu prindje lampa s uaskundä ili s upuje dusu košarä,
 već daja s upuje p loku alu je aša kum toc karje utrā
 s puatä s vjadä binje. 34 Vojku alu tov je ka lampa
 d tjelä. Akä vojku alu tov bun, poc binje s vjez, ali
 akä vojku alu tov nuje bun, nu poc s vjez nimika. 35
 Daja pāzaštje s nu gändještj k poc binje s vjez, već
 zapravo nu poc nimika s vjez. 36 Daja, akä poc binje
 s vjez š akä nuje nimika d tinje skuns, tot poc s vjez.
 Osä fije kašä če ješt äñ sobä ku lampa karje c dä s
 vjez." 37 Känd Isusu azavršät vorba aluj, neki farizej
 la kimat la jel akas s mālānce. Isusu auntrat š alat
 loku la astal. 38 Isusu na spālat mānilje majdatä njego
 če s mālānce. Farizeju sa mirat daja če jej ānvacä k
 omu trjebje aša s fakä s fije čist la intja alu Dimizov.
 39 Aša Domnu Isusu ja zäs: "Voj farizeji ištjec kašä
 lumja karje spalä paru š gāvanu samo da far, ali nu
 čistjaštje prljavština dān nontru, k spālāc mānilje, ali
 inimilje alji avuaštje zaista pljinje d pohlepä š d rov.
 40 Voj lumje karje na vjec fir äñ kap! Dimizov karje
 astvorit p omu da far je isto aša la stvorit dān nontru."

41 Nu fic lakumj, već dăc dăla inimă alu lumje karje narje. Akă ištjec aša, osă fic čist la intja alu Dimizov dăn nontru š da far. 42 Grjev vuavă, farizeji! Voj dăc alu Dimizov zjače posto čak š d začinurj š d biljke alji voštje, ali nu vu ponašac pravedno nit vrjec p Dimizov. Asta atribut s fičec, ali s nu zanemarijic altje stvarurj karje Dimizov azapovjedit. 43 Grjev vuavă, farizeji! Vrjec s šidje p počasne lokurj ân sinagogje š vrjec k p voj lumja pozdravjaštje ku marje pošujală p ulic. 44 Grjev vuavă! Voj ištjec kašă pământu karje narje spomenik karje nu arată k ânzos s nalazaštje mărământje. Pa lumja umblă p âštja mărământje, ali nu štije, š atunča je nečisti la intja alu Dimizov.” 45 Atunča unu učitelj alu zakonu alu Mojsije ja zăs: “Učiteljulje, kum aša rubješt š p noj ku aja nji uvridješt!” 46 Isusu ja zăs: “Grjev š vuavă, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj punjec teretu p lumje karje je grjev š jej nu puatje s la dukă, a nič đajštju nu vrjec s l pomaknic s jažutac s adukă âla teret. 47 Grjev vuavă! Voj adrikăc spomenikurlje alu prorokulor, a voj ištjec isti kašă sâmanca avuastră karje d mult lja umurăt. 48 Aša k umjesto s lji osudic, voj aja potvrdic š slažac ku sâmanca avuastră. Jej lja umurăt, a voj lji drikăc spomenikurlje! 49 Voj ištjec kašă pra tatilje alji voštři. Dimizov ân mudrostu aluj majdată aštijut k osă fičec istje stvarurj. Jel azăs: ‘Osă trimjet la jej p prorokurlje š p apostoli, a jej p njeki d jej osă muarje, a p alcă osă putirjaskă.’ 50 Daja Dimizov ku prava aluj osă smatrjaskă k je dăvină lumja ân asta vřijamje d tuată muartje alu prorokurlij karje lumja lja umurăt d kând je pământu. 51 Dimizov osă lji osudjaskă d muartje alu tot proroku, dăla Abel pânla Zaharija, p karje la umurăt ân Hram ântră svetište š žrtvenik. Istina je, Dimizov osă lji kaznjaskă p lumja ân asta vřijamje! 52 Grjev vuavă, učitelji alu zakonu alu Mojsije! Voj ištjec kašă omu karje askuns ključu alu ušăj d cara alu Dimizov. Săngurj nu untrăc ân cara alu Dimizov š nu dăc nič alu âlja karje kată s untrje.” 53 Kând Isusu apljikat dăn kasă alu farizej, učitelji d zakonu alu Mojsije š farizeji ančiput ku nikižala s navaljaskă p jel š azahťjevit s odgovorjaskă p multă vorbje. 54 Jej pokuša s la pučje ân zamkă ân nješto će aputja s zăkă s l puată s l optužaskă.

12 Maj mult š maj mult lumje anastavit s vije la Isusu. Lja fost atăta k gaza unij pisti alc. Maj dată njego će osă rubjaskă alu lumje, Isusu arubit alu učenikurlje aluj: “Păzăcăvă d farizeji. Ku duavje trje fălč jaštje s utjecaju alor s proširjaštje ântră lumje kašă germa karje s proširjaštje ân mălaj. Păzăcăvă s nu fic kašă jej ku trje fălč. 2 Vijnje vřijamja kând

tot čije skuns osă fije otkrivit š tot čije tajna osă sa audă pânglă toc. 3 Da, ân zuvaja će god njeko azăs ân tamă osă saudă la lumină š tot će njeko ašăptit ân sobă kisă osă razglasaštje p krov s audă toc! 4 Ortači ajmje, punjec binje urjaške. Na vjec frikă d lumje. Jej puatje s umară samo tjela, ali dăpă aja vuavă nu puatje nimika maj rov s fakă! 5 Njego osă vu pokazaskă d činje trjebje sa vjec frikă: avjec frikă d Dimizov karje p voj puatje s vu muarje, š atunča p voj s arunče ân pakao. Da, d jel avjec frikă! (Geenna g1067) 6 Voj štiic k činč vrabacurj s vindje samo d doj novčičurj. Ali Dimizov nu mujtă p ničunu d jej. 7 Voj štiic k aluj vřidic maj mult njego multje vrabacurj. Dimizov štije čak š kăt avjec pâr p kap. Daja na vjec frikă! 8 Istina je, tot âla karje aiča p pământ la intja alu lumje priznajaštje k mije pripadnjaštje, š d jel jo, Bijatu alu Omuluj, la intja alu anđelilor alu Dimizov osă priznajesk k jel pripadnjaštje mije. 9 Tot âla karje aiča p pământ la intja alu lumje s odriknještje k mije pripadnjaštje, osă m odriknjesk la intja alu anđelilor alu Dimizov k jel pripadnjaštje mije. 10 Ipak tot âla karje rubjaštje pântruv minje, Bijatu alu Omuluj, puatje s oprostjaskă. A alu âla karje uvridjaštje p Sufletu alu Svântuluj nusă oprostjaštje. 11 Kând jej aduče p voj la sud ân sinagogă, la intja alu vladaruluj š la vlast, nu vu sikiric će s zăčec vuavă ân obrană. 12 Daja će p voj Sufletu alu Svântuluj ân âla tren osă ânvacă će s zăčec.” 13 Unu om dăn atăta lumje azăs alu Isusuluj: “Učiteljulje, zi alu fratimjov s podiljaskă ku minje imanja karje adobidit će tatimjov nja lâsat.” 14 Isusu ja zăs: “Omulje, činje p minje ma pus s sudjesk š s podiljesk ântră voj?” 15 Atunča azăs alu toc: “Păzăcăvă š nu dopustic alu bilo d karje lakumije s utră ân inima avuastră, k život nu s sastajaštje ân aja će posjeduještj.” 16 Atunča Isusu arubit asta vorbă: “Alu unu bogataš binje arodit pământu. 17 Bogatašu agândit: ‘Nu štiuv će s fak daja će nam nič u lok atăta d marje s sprimjesk tot će ma rodit.’ 18 Atunča azăs: ‘Štiuv! Dubor p skladištijle abătrnje š osă fak maj marje š ânklo osă puj š gruvu š tuată imovina amja.’ 19 Atunča osă zăk săngur mije: ‘Jakă, am ân skladištje zalihe d još multje aj. Akuma m odmurjesk, mălănk, bjav š m veseljesk!’ 20 Ali Dimizov ja zăs: ‘Omulje tu karje naj mincă! Još d sară osă c jav sufletu alu tov. Atunča alu činje s pripadnjaskă tot aja čaj străns d tinje?’ 21 Omu karje narje mincă je âla karje strănde bugacija p pământ, a nuje bugat ân vojki alu Dimizov.” 22 Atunča Isusu azăs alu učenikurlje aluj: “Daja vu zăk: Nu brinicăvă š na vjec frikă kum s preživic, će s mănkăc, nič kum s ânviljic tjela avuastră, će s ânbrkăc! 23 K životu maj vřijnji d mănkarje, š tjela

d cualje. 24 Ujtacāvā la gavranurj! Nit sijaštje, nit adunā, nit arje skladištje nit kolibā. A Dimizov ipak s pobrinjaštje d jej. A voj vridic maj mult alu Dimizov d pujurj! 25 Puatje njeko d voj aša će s brinjaštje s produžaskā životu čak š unu sat? 26 Daja će nu putjec s fičec nič aša mikā stvar, dāče vu brinic d bilo čaja? 27 Ujtacāvā la frorj ān polje kum krjaštje! Nu s mučaštje aša s fakā cualje. A ipak nič caru Salomon karje afost maj bugat š maj capān caru ān Izrael na fost ānbrkat aša māndru kašā unu d fruarjasta. 28 Atunča akā Dimizov aša ānbraķā frorji karje krjaštje ān polje karje jaštje astāz, a već minje s arunkā ān fok, dali s nu vrja još maj mult s pobrinjaskā d voj? Voj lumjo karje aša d pucān kridjec! 29 Nu kātāc će osā mānkāc š će osā bjec š nu vu uznemiric d aja. 30 K Tata alu vostru ān čerj štije k tot asta vuavā trjebje. Nu fic kašā lumja alu pāmāntusta karje samo aja katā. 31 Njego prvo kātāc cara alu Dimizov š Dimizov osā vu dja aja će vuavā trjebje. 32 Navja frikā, amikā stada, k Tata alu vostru ān čerj vrja s vu dja bugucija alu cara aluj. 33 Vinjdjec aja će avjec š banj dāc alu lumje karje narje nimik! Akā aja fičec, osā avjec pravo bugucije p čerj karje nikad nusā fije purdut. Aja je kašā k avjec saku ku banji karje nikad nusā ajbje rupā ān ja. P čerj nuje lupovj karje vuavā afura stvarurlje š nuje gāgj karje amānka cualilije avuaštje. 34 Inima avuastrā uvijek osā fije ānklo undje je bugucija avuastrā. 35 Isusu azās: "Uvijek fic spremic, kašā argatu karje ānbrkat ān radne cualje aluj š alu činje je lumina prinsā tuatā nuaptja. 36 Da, fic kašā argatu karje štjaptā p gospodaru aluj karje apljikat ān svatovj š kānd gospodaru ažundje akasā š batje la ušā, odma diškidje ušā. 37 Blago alu ālja argac karje je spremic š aštjaptā āntručala alu gospodaruluj k jel osā lji nagradjaskā. Istina je zāk vuavā, gospodaru osā ānbračje cualilije alu argatuluj, osā lji zāče s šagā la astal š sāngur osā lji poslužaskā. 38 Blago alu ālja argac karje je spremic š aštjaptā āntručala alu gospodaruluj, čak š akā jel vinje ān ponoč ili maj ānklo. 39 Ān asta putjec s fic sigurni: Akā gazda alu kasāj štija kānd vinje lupovu, na dopustja alu lopovuluj s provaljaskā ān kasa aluj. 40 Fic š voj stalno pripremice daja će jo, Bijatu alu Omuluj, osā viuv kānd voj numā očekujic." 41 Petar antribat: "Domnulje, arubit tu asta vorbā nuavā alu učenikolor ili alu toc?" 42 Domnu Isusu ja zās: "P činje gāndic k gospodaru osā puje s upravljaskā ku altje argac ān kasa aluj š s lji nahanranjaskā ān bunā vrijeme? Aja je argatu p karje gospodaru smatnjaštje k je vjeran š mudar, dali nuje? 43 Blago alu argatula p karje gospodaru, kānd s ānturča akas, s gāsaskā k

vjero š mudro upravljit ku altje argac, k gospodaru osā nagradjaskā p jel! 44 Da, istina je k postavljaštje p argatu s upravljaskā ku tuatā imanja aluj. 45 Ali će osā fije akā argatula gāndjaštje: 'Gospodaru sa zadržāt p drum š nusā āntuarčje d mult', š ančiput s batā p argacā š p argatilje, mult mālānkā š bja š s āmbatā? 46 Atunča gospodaru alu argatula osā vije ān zuvā ān karje jel nu l očekuja š ān vrijeme karje jel nu štije. Gospodaru osā l taje p komadurj š osā l trimjatje ānklo undje mora s pljače toc karje nu krjadje. 47 Argatula karje aštijut ča čirut gospodaru, ali nu sa pripremit d vinjala aluj š na fukut aja će gospodaru azās, osā fije luvit ku multje udaracurj. 48 A argatula, karje na štijut aja će gospodaru avrut, a afukut nješto d čaja azaslužāt bātaje osā fije luvit ku pucān udaracurj. Dāla tot āla alu činje Dimizov mult adat, Dimizov dāla jel osā katā mult. Dāla tot āla alu činje Dimizov mult apovjerit, Dimizov dāla jel osā čarje mult." 49 Atunča Isusu azās: "Avinjit s aduk sudu alu Dimizov p pāmānt, kašā foku. Mult vrjaav s fije već aprinsā. 50 Mora s trjek vrijeme d marje patjalā š nimika nu m spričaštje pānd god nu završa asta vrijeme d patjalā! 51 Voj gāndic k amvinjit s aduk miru p pāmānt? Nipošto! Njego, istina je amvinjit s aduk podjelā āntrā lumje. 52 Pānd akuma, akā ān una kašā jaštje činč lumje, osā podiljaskā unu pāntruv altu. Doj osā fije ku minje, a trje osā fije pāntruv minje. 53 Članurlje alu familije osā podiljaskā unji pāntruv alc. Tata osā fije pāntruv bijat š bijatu osā fije pāntruv tatā, mama pāntruv fatā š fata pāntruv mamā, suakra pāntruv norā š nora pāntruv suakrā." 54 Atunča Isusu arubit alu mulc lumje: "Kānd opazāc k d zapad dāla more s nakupjaštje negri oblakurj, odma zāčec: 'Osā fije nevrijeme', š jaštje. 55 A kānd suflā vāntu dāla jug voj zāčec: 'Osā fije zāpuk!' š jaštje zāpuk. 56 Lumjo ku duavā licje! Putjec s ujtac pānglā voj će s dogodjaštje p pāmānt š p čerj š s protumačic znakurlje karje ānklo s vjadje. Dāče atunča nu putjec s protumačic dogodajurlje karje promatric aštja zuvje kānd sānt jo ku voj? 57 Š dāče nu putjec s prepoznajic čije binje d fukut? 58 Pānd ku omu karje pāntruv tinje plječ la sud, pokušaštje, majdatā njego će s fije kasno, s t dogovorješt ku jel. Akā aja nu fač, jel osā vu prisiljaskā s stāc la intja alu sudaculuj, sudacu osā t sudjaskā š t predajaštje la izvršitelj, a jel osā ta runče ān kisuarje. 59 Istina je: nusā ješ d ānklo pānd god nu isplatja tuatā datorija ata, pānla zadnja kovanicā."

13 Ān vrijeme aja avinjit la Isusu njeki om karje ja rubit k rimski upravitelju Pilat anaredit p njeka lumje d regija Galileja s lji muarā pānd duča žrtvā ān

Hram ăn Jeruzalem. 2 A Isusu lja zăs: "Dal găndic k lumja d regija Galileja aša afost umurăc daja ča fost grešni maj mult d toc alcă lumje ăn regija Galileja? 3 Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dăla grešală, š voj isto osă propanic! 4 Š će găndic d ăštja optsprjače p karje sa duburăt kula ăn Siloam ăn Jeruzalem š lja murăt? Dal găndic k afost grešni maj mult d toc alcă lumja ăn Jeruzalem? 5 Nipošto! Istina je, akă nu vu okrinic dăla grešală, š voj isto osă propanic! 6 Atunča Isusu lji rubjaštje asta vorbă: "Njeki om avut smokvă karje asadit ăn vinograd aluj. Vinja ăn tot anu s vjadje dal arodit, ali na găsăt p ja ničuna smokvă. 7 Azăs atunča alu omu karje s pobrinjaštje d vinograd: 'Jakă već trje aj viuv s vjed dal jaštje plod p smokvasta, ali nu l găsăsk. Tajoj. Dăče s iscrpjaskă pământu?' 8 A omula azăs: 'Gospodarulje, las još u an. Osă surp š osă puj păngl ja gnoju. 9 Akă aja fiča la anu, možda osă rudjaskă smokva. Akă nu, atunča osă utaj d tinje.'" 10 Isusu una sâmbătă ănvăca ăn sinagogă. 11 Jakă, afost ănklo una mujarje ăn karje afost optsprjače aj suflijetu alu rov karje ufiča bulnavă. Afost grbavă š nikako na putut s s ispravljaskă. 12 Kănd Isusu avizut p ja, akimato la jel š ja zăs: "Mujarje, oslobodită ješt d bualasta!" 13 Atunča apus mănile aluj p ja. Mujarja dăturdată sa ispravit š ănciput s slavjaskă p Dimizov. 14 Omu karje vudjaštje sinagoga sa nikăžăt. Agăndit k Isusu prekršaštje zakonu alu Mojsije daja če likuja ăn sâmbătă. Š azăs alu naroduluj: "Šasă zălje ăn duminikă zakonu alu nostru dopustjaštje s lukrizăm. ăn zuviljalja vinjic s likujic, a nu sâmbătă!" 15 Domnu Isusu ja zăs: "Voj lumjo karje avjec duavă lje! Š voj lukrizăc sâmbătă. Toc voj dizljigăc ăn sâmbătă p volu ili p magariacu š l skutjec dăn štală la apă s bja, dal nu? 16 Asta mujarje karje je sâmănca alu Abraham karje Sotona acănăto ljiगतă optsprjače d aj. Dal stvarno găndic k na atribut s fije dizljigată ăn sâmbătă dăla asta buală ku karje irja ljiगतă?" 17 P vorbilje alu Isusuluj, sa posramit toc dušmani aluj, a toc alcă sa radujit d čudurj karje afukut Isusu. 18 Isusu azăs: "Kum izgldjaštje cara alu Dimizov? Ku čaja s ju usporidjesk? 19 Cara alu Dimizov je kašă sâmănca mikă alu gorušice karje omu asadit ăn baštjava aluj. Aja krjaštje marje kašă ljemnu š puji vinje s gnizdjaštje ăn krăči aluj." 20 Jar antribat: "Ku čaja s ju usporidjesk cara alu Dimizov? 21 Aja je kašă germa karje mujarja alato š amišăto ăn marje količină d pjelm pând tot zolu nu sa drikă." 22 Isusu putuja ăn Jeruzalem. Pând triča p trgurj š p saturj š p drum ănvăca, 23 njeko la antribat: "Domnulje, dal Dimizov samo osă spasaskă pucăn lumje dăla sud?" Isusu azăs: 24 "Cara alu Dimizov je kašă kasa karje arje

ušă strămtă. Trudicăvă s untrăc p ja. Istina je, mult lumje vrja s untrje, ali nusă puată. 25 Kănd toc ažuns š gospodaru sa skulat š ankis uša, nusă kutizăc s untrăc. Atunča osă stăc afar š osă bătjec la ušă. Osă zăčec: 'Domnulje, diškidje nuavă!' A jel osă zăkă: 'Nu štiuv činje ištjec š dundje vinjic.' 26 Atunča osă rubic: 'Noj ku tinje amănkăt š abut, š tu nji ănvăcay p trgurje alji noštri!' 27 A jel vuavă osă zăkă: 'Nu štiuv činje ištjec š dundje vinjic. Fudic dăla minje, toc voj lumjo karje fičec rov!' 28 ănklo osă plăndec š osă škrcijic d dinc ăn tugă kănd vidjec p Abraham, p Izak š p Jakov š p toc prorokurje la gozbă ăn cara alu Dimizov, k voj săngurj afost putiric. 29 Š osă vije lumja d tuatje părc alu pământuluj, čak š ălja karje nuje Židovj, š osă mălănče la gozbă ăn cara alu Dimizov. 30 Jakă njeki karje akuma s smatřjaštje k je maj mič osă fije atunča maj marje, a njeki karje akuma s smatřjaštje k je maj marje osă fije atunča maj mič." 31 ăn vřijamaja, kănd Isusu azavršăt ku vorba, avinjit la jel njeki farizeji š azăs alu Isusuluj: "Fudă da iča daja če Herod vrja s t muarje!" 32 A Isusu lja zăs: "Fudic š zăčec alu aja lukavăj lisicăj: 'Jakă, jo osă putirjesk p suflijeti alji rov š likujaskă astăz š mănje š aldă trje zălje osă dovršăsk lukru alu mjov.' 33 Da, astăz, mănje š dăpă mănje mora s nastavjesk p drum. Dali nuje aja ăn Jeruzalem undje umuară p tot proroku? Kum aputja s mor bilo undje altu? 34 O Jeruzaleme, o Jeruzaleme, tu karje umorj p prorokurje š umorj ku buluvani p ălja karje Dimizov atrimjes la tinjel! Kăt vorj avrut s străng p lumja ata kum kloca sakupljaštje p puji š punje dusu ja, ali tu nu ma dat! 35 Dimizov osă napustjaskă p tinje. Istina je, nu maj m vjez više tot pând nu vinje vřijamja pând god nu zăčec: 'Blagoslovit ăla p karje Domnu atrimjes!'"

14 ăn una sâmbătă Isusu avinjit ăn kasa la unu vođe alu farizejulor s mălănče. Toc karje afost ăn kasă s ujta s vjadă če Isusu osă fakă. 2 Jakă, la intja alu Isusuluj irja njeki om karje avut apă ăn jel. 3 Isusu antribat p farizeji š p učitelji alu zakonu alu Mojsije: "Dopustjaštje zakonu s s likujaskă ăn sâmbătă ili nu?" 4 Jej atikut. Š Isusu apus măna p omu karje bulnav, la likujit š ja zăs: "Poc s plječ." 5 A alor azăs: "Akă bijatu alu vostru ili volu kadje ăn puc ăn sâmbătă, dal nusă l skutjec? Sigurno odma osă l skutjec, š akă je sâmbătă!" 6 Jej na vut p aja če s zăkă. 7 Pând Isusu afost acija, avizut k gostjamja d jej avrut s kuljadje maj bunj lokurj la domačîn. Daja Isusu lja spus asta vorbă: 8 "Kănd njeko t kjamă la nută, nu la maj bun lok la gozbă. Če akă je kimat njeko maj văzniji d tinje? 9 ăla karje ta kimat p tinje š

p jel osä vije s c zäkä: 'Skual š las loku alu omusta!' Atunča mora s t skolj š s plječ la zadnji lok š osä fi sramotit. 10 Känd t njeko kjamä nu la maj bun lok la gozbä, njego ja zadnji lok. Atunča känd äla karje ta kimat t vidja, osä vije s c zäkä cije: 'Ortakulje, vinä š šäz la maj bun lok.' Aša osä primještj čast la tuatä lumja karje je la gozbä. 11 Činje p jel sāngur adrikä, osä fije ponizät, a äla karje sāngur p jel ponizaštje osä fije adrikat." 12 Atunča Isusu azäs alu farizeju p karje la kimat: "Känd kjem p gostjamja la ručak ili la vičerä, nu kima samo p ortači alji tej, p fracä, p familija nič komšiji alji bugac, k š jej p tinje osä kjamä š äša c äntuarče zajamu. 13 Njego känd fač gozbä kjamä š p lumja karje je särač, invalidj, p älja karje nu puatje s umblje š p lumja vuarbä 14 karje nu puatje s t kjamje la gozbä s c äntuarkä zajamu. Atunča osä fi zaista blagoslovit, k Dimizov osä c äntuarkä zajamu, la zuvä karje vinje s uskrisnjaskä toc pravedni lumje dälä morc." 15 Känd unu dälä alcä gostjamje karje afost la astal ku Isusu auzät kum Isusu asta arubit, jel azäs: "Blago alu tot äla karje osä mälnäčj la gozbä än cara alu Dimizov!" 16 Isusu ja zäs: "Njei om afukut marje gozbä š akimat p mulc lumje. 17 Känd vičera afost sprimitä, atrimjes p argatu aluj s zäkä alu gostjamje p karje akimat: 'Tot je gata. Vinjic!' 18 Ali tot äla ančiput s zäkä k nu puatje s vije. Unu azäs alu argatuluj: 'Amkumprat njeka njivä š mora s pljek jar s m ujt. Märog d tinje, oprostjaštjem.' 19 Altu azäs alu argatuluj: 'Amkumprat činč parurj d volurj š pljek s vjed kum orjaštje. Märog d tinje, oprostjaštjem.' 20 Aldä trje azäs alu argatuluj: 'Akuma ma surat, š daja nu pot s viuv.' 21 Argatu sa tors š arubit alu gospodaru aluj aja če jej azäs. Gospodaru p aja sa nikäžät š azäs alu argatuluj: 'Fuđ odma p lardj š p uskje ulic än tot trgu š duj aiča p särači š p invalidj, p lumja vuarbä, š p älja karje nu puatje s umblje.' 22 Känd äša afukut, argatu azäs: 'Gospodarulje, amfukut aja če zapovjedit tu š jaštje još lok.' 23 Azäs gospodaru alu argatu aluj: 'Fuđ afar dän trg š katä p drumurj š p stazje š natirjaštije s vije s m napunjaskä kasa. 24 Istina je ničunu d älja prvi p karje akimat nusä mälnäčj nimika d gozba amja!" 25 Pänd Isusu anastavit drumu aluj än Jeruzalem, la sljedit jako multä lumje. Isusu sa okrnit š azäs alor: 26 "Akä njeko vrja s m sljedjaskä, nu puatje s fije učeniku alu mjov akä vrja bilo p činje maj mult njego p minje. Än usporedbä ku ljubavu aluj kätri minje, jel mora s mrzaskä š p tatusov, p mumusa, p mujarja, p kupi, š p fracä, p surorilje, čak š p životu aluj. 27 Činje nu ja kruča aluj š nu pljakä dämpä minje, nu puatje s fije učeniku alu mjov. 28 Akä njeko dälä voj vrja s

sagradještj kulä, nusä šäz prvo š s procinještj kät kuštjaštje s vjadä arje dästul banj s u završaskä? 29 Inače možda osä c nistanjaskä banj dämpä aja če završäštj samo temelju, a atunča toc karje aja vjadje osä rääd d tinje. 30 Osä zäkä: 'Ästa om ančiput s gradjaskä, a na putut s završaskä!' 31 Isto äša, dal vrja bilo karje car s krinjaskä än rat ku altu car, akä na gändit dal puatje s pobidjaskä? Dal prvo nusä s sastajaskä ku savjetnici aluj š s rubjaskä ku jel dal puatje ku aluj zjače mij d vuastje s savladjaskä p äla karje p jel vinje ku duaväžäč mij d vuastje? 32 A akä shvatjaštje k nusä puatä s pobidjaskä p altu car, osä trimjatä p poslanikurlje la dušmanu aluj pänd je još maj dämpartje. Osä änrjabje p altu car če vrja dälä jel s puatä s fije miru änrä jej. 33 Isto äša, gändic d cjenä s m sljedic. Nimilja dälä voj nu puatje s fije učeniku alu mjov, akä nu lasä tot če arje. 34 Älja karje je uistinu učenikurlje alji mjeje je kašä sarja. Sarja je bunä, ali akä apurdut okusu, če osä fač jar s fije bunä? 35 Sarja karje apurdut okusu aluj s izbacaštje. Aja nuje bun d pämänt, a nuje bun čak š d hrpä d biljigarj. Toc činje arje urjekj s audä, trjebje s puje urjajke š s razumjaskä!"

15 Zuviljaštja mulc carinikurj š alcä grešnikurj vinje la Isusu kum apunja urjajke la änväcala aluj. 2 Daja farizeji š učitelji d zakonu alu Mojsije prigovorja: "Isusu s družastje ku grešnikurlje! Čak š mälnäčj ku jej!" 3 Isusu d aja arubit asta vorbä: 4 "Akä njeko dälä voj arje usutä d voj š pjardje una dälä vuaeje, če osä fakä? Dal nu lasä nuaväžäč š nuavä p pijanä š s pljače s ukatje š p aja una karje apurduto pänd nu ugäsaštje? 5 Sigurno! Š känd ugäsaštje, upunje p umirje tot vjasäl 6 š aduč akas. Atunča kjamä p ortači š p komšiji š lji zäče: 'Veseljčävä ku minje! Angäsät p vuaeja karje sa purduti!' 7 Istina je k p čerj isto s fije maj mult radost d unu grešnik karje s okrinjaštje dälä grešalä njego d nuaväžäč š nuavä lumje karje je pravedni š već sa okrnit la Dimizov." 8 Atunča Isusu azäs: "Takoder, akä njeka mujarje arje zjače kovanic d arđint š una pjardje, če osä fakä? Dal nu prindje lampa, s mätärä kasa š s ukatje binje? 9 Sigurno! Š känd ugäsaštje, kjamä p prijateljicilje š p komšinicilje š zäče: 'Veseljčävä ku minje! Angäsät banji karje apurduti!' 10 Istina je, isto äša, Dimizov š andelurlje aluj s radujaštje d unu grešnik karje s okrinjaštje la Dimizov." 11 Atunča Isusu arubit asta vorbä: "Afost unu om karje avut doj fičorj. 12 Fičoru alu tñär azäs alu tatusov: 'Tato, vrjauv talu alu mjov d imanja ata akuma majdatä če osä morj.' Aša tata apodjelit imanja, a alu maj tñär fičor adat talu aluj. 13 Känd

atrikut duavă trje zălje fičoru alu tănăr avindut tot, apljikat dăn kasă, š apljikat dăpartje ân alta državă š ânklo atrijt frzdă minc š rasipja tuatje banji p jel. 14 Kând apotrošăt tuatje banji aluj, ân pământula karje irja afost marje fuamje š na vut če s mālănčje. 15 Aša apljikat š sa zaposlit la unu om karje afost stanovniku alu pământula p karje atrimjes ân pijană s păzaskă porči. 16 Jel afost atăta flămând k avrut čak s mālănčje mănkarja ku karje s rănjaštje porči, ali nimilja nu ja dat. 17 Kând fičoru alu tănăr napokon ashvatit ča fukut, agândit: Toc radniči karje lukrjază d tatimjov arje mănkarje maj mult njego čije dosta d mănkat, a jo aiča mor d fuamje! 18 Măduk da iča, pljek la tatimjov š osă ji zăk: 'Tato, ampogrešăt pântruv Dimizov š pântruv tinje. 19 Nu sânt vișe vrjedan s mikjem bijatu alu tov. Mărog d tinje, primjaštīmă s lukrjez la tinje ka radniku alu tov.' 20 Apljikat d lokula š sa dus la tatusov. Kând još irja d partje, tatusov la vizut sa žalostit, adat fuga la jel, la zagrlit š la surutat. 21 Azăs bijatu: 'Tato, ampogrešăt pântruv Dimizov š pântruv tinje! Nu sânt vișe vrjedan s mikjem bijatu alu tov.' 22 Ali tata azăs alu argacă aluj: 'Majdată dučec aljina, aja karje maj mândră, š l brkăčălje! Punjec aluj injelu p mănă š sandalijle p pičuare! 23 Š dučec maj bun mjel. Tăjecălăj s priredim gozbă š s nji veselim. 24 Daja če âsta bijatu alu mjov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je găsăt! Š ančiput s s veseljaskă. 25 D vrijamaja fičoru maj bătăr alukrizat ân polje. Kând sa tors dăn polje š avinjit aupruapie la kasă, auzăt k nontru kântă š žuakă. 26 Akimat la jel p unu d argat s ântrjabe če s dogodjaštje aja. 27 Argatu ja zăs: 'C sa tors fratutov. Tatutov adat s tijem maj bun mjel s proslavjaskă če nuavă sa tors bijatu viuv š zdravăn.' 28 Ali maj bătăr fičor sa nikăžăt š aodbit s untrje ân kasă. Aša tatusov aișăt afar s s ruadje mult d jel s utră ân kasă. 29 A fičoru ja zăs: 'Jakă, jo atăta aj c služăšk š nikad na odbit s fak aja če maj zăs, ali mije nikad nu madat čak š krapă d gozba amikă ku ortači alji mjej. 30 Ali kând sa tors âsta bijatu alu tov karje ku prostitutkilje arasipit imanja ata, a tu adat s taje maj bun mjel š apriridit gozba d jell! 31 Tatusov ja zăs: 'Fičoru alu mjov, tu jeșt stalno ku minje. Tot če am pripadnjaštje cije. 32 Ali trjebje s proslavim š s nji radujim daja če âsta fratutov irja mort, a akuma je viuv! Irja purdut, a akuma je găsăt!'"

16 Isusu arubit alu učenikolor asta vorbă: "Afost unu om karje irja bugat š avut om karje upravlja ku bugucija aluj. Una zuvă njeko azăs alu bogatașuluj kum upravitelju rasipjaštje imanja aluj. 2 Bogatașu akimat la jel p omula karje upravljaštje ku imanja

aluj š ja zăs: 'Kum aputut aja s mi fač? Nu poc vișe s upravljēștj ku bugacija amja. Pripremjaštje papirulje ân karje skrij tuată imanja amja š činje če dugujaštje.' 3 Upravitelju p aja azăs sângur aluj: 'Gospodaru osă m lasă. Kum akuma osă priživjesk? Nu sânt capăn s surp, š m rușănje s prosăsk.' 4 Štiuv če osă fak kând gospodaru m lăsa, osă fak aša k lumja osă m primjaskă ân kasă alor š s pobrinjaskă d minje. 5 Atunča akimat unu kăti unu p dužnikurlje alu gospodaruluj. P prvi antribat: 'Kăt jeșt datorj alu gospodaru alu mjov?' 6 Dužniku ja zăs: 'Usută d bătōjurj d ulje.' Upravitelju ja zăs: 'Jakă računu p karje skrije k ajzăs k osă platjeștj usută. Šăz š majdată skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu karje dugujeștj p činzăč.' 7 Atunča upravitelju p altu antribat: 'Kăt jeșt tu datorj?' Dužniku ja zăs: 'Usută d koșarje d gruv.' Upravitelju ja zăs: 'Jakă računu p karje skrije k ajzăs k osă platjeștj usută. Šăz š majdată skrije još unu račun. Prominjaštje iznosu karje dugujeștj p optzăč.' 8 Kând gospodaru auzăt aja ča fukut nepoșteni upravitelju, la pohvalit ča fost aša d snalažljiv. Istina je k lumja p pământusta jaștje mult snalažljivi pând s pripremjaštje d životu alor ân pământusta. Jej jaștje maj mult snalažjivi dăla lumje karje trijaštje ân lumină pând s pripremjaštje d životu alor p pământ karje vinje. (aiōn g165) 9 Aša punjec binje urjake: Koristic bugacija alu pământusta s ažuțac alu alcilor š steknic ortačj ân čerj. Atunča kând osă fic morc š lășac bugacija alu pământusta, osă primjaskă p voj ân vječna kasă. (aiōnios g166) 10 Činje god je vjeran ân mič stvarurj, osă fije vjeran š ân maj marj stvarurj, a činje god je nepoșten ân mič stvarurj, osă fije nepoșten š ân maj marj stvarurj. 11 Akă nu iștjec vjerni ân bugacija alu pământusta, činje osă vu dja bugacije p čerj? 12 Š akă vuavă nu puatje s povirjaskă aja če pripadnjaštje alu njeko altuluj, činje osă vu dja aja če vuavă osă pripadnjaskă? 13 Ničunu argat nu puatje s služăškă p doj gospodarurj. P unu osă mrzăškă, a p altu osă vrja, ili alu unu osă fije vjeran, a p altu osă prezirjaskă. Nu putjec s služăc š alu Dimizov š alu bugacije." 14 Farizeji, karje avrut banji, la tot asta apus urjake š sa lĳgat d Isusu. 15 Atunča Isusu lja zăs: "Voj la intja alu lumjej fičec k iștjec pravedni, ali Dimizov kunaštje inimilje alji vuaștrje. Aja če lumja smatřjaštje k je bun, aja Dimizov smatřjaštje k nu vridjaštje nimika." 16 "Pănla vrijamjaja kând avinjit Ivan karje bătjază, Dimizov arătat planu aluj pisti Zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurlje askris. Da tunča noj rubim Bună vorbă d cara alu Dimizov š nagovorim tuată lumje s untrje ân jel. 17 Tot čije skris ân Zakon osă

s ispunjaskā. Maj ušurje osā nistanjaskā čerju š pāmāntu njego s nu s ispunjaskā š maj mikā slovā d Zakon. 18 Na primjer: činje god s rastavjaštie d mujarje š s suarā dāpā alta fače preljub, š činje god s suarā dāpā mujarje karje irja rastavitā fače preljub." 19 Isusu arubit asta vorbā: "Afost unu bogataš karje s ānbrka ān skumpje cualje, š tuatā zuva amānkat maj bunā mānkarje. 20 A pānglā uša aluj azukut sāraku karje sa kimat Lazar, karje afost plijn d čirurj. 21 Lazar afost atāta flāmānd k avrut s mālānčje čak š puškāji karje kādja dāpā astal alu bogatašuluj. Još maj rov, vinja kānji š lindja čirurlje aluj. 22 Una zuvā amurit sāraku š anđeli la dus pānla lok d čast pānglā Abraham. Maj ānklo amurit š bogatašu š la āngrupat. 23 Š bogatašu apljikat ānklo undje loku d kaznit. Pānd s muča, sa ujtat ān sus, š avizut d dāpartje p Lazar ku Abraham. (Hadēs 986) 24 Bogatašu astrigat: 'Tato Abrahame, smilujaštie mitje š trimjatje p Lazar s umučaskā vrhu alu dajštiluj ān apā š s vije aiča s m ričaskā ljimba daja če mult patjesk ān fokustal.' 25 A Abraham ja zās: 'Bijatu alu mjov, dātie d gānd k tu ajdobidit bunje stvarurj pānd atrijit p pāmānt, a Lazar rov. Akuma jel aiča utješāt, a tu t mučeštj. 26 Osim d aja, āntrā noj jaštie marje provalije. Ālja karje avrja da iča s trjakā la voj nu puatje s fakā aja, a nič d partja avuastrā karje avrja s vije la noj nu puatje s trjakā aiča.' 27 Bogatašu ja zās p aja: 'Tato Abrahame, am činč frac. Mārog d tinje, trimjatālāj atunča p Lazar ān kasa alu tatimjov s lji opominjaskā s nu vije jej ān lokusta undje trpjesk marje mukā.' 29 Ali azās Abraham alu bogatašuluj: 'Nu vrjaav. Fracā alji te arje p zakonu alu Mojsije š knjigilje karje prorokurje d mult askris s lji opominjaskā. Trjebje alor s krjadā š s okrinjaskā dāla rov!' 30 A bogatašu ja zās: 'Nu vrja, tato Abrahame! Ali akā lji vinja njeko dāla morc, osā okrinjaštie dāla rov.' 31 Ali Abraham azās alu bogatašuluj: 'Akā nu krjadje alu Mojsije š alu prorokurj, nusā s uvirjaskā čak š akā njeko s skualā dāla morc.'"

17 Atunča Isusu azās alu učenikurlje aluj: "Lumja sigurno osā fakā stvarurj d karje p alcā navadjaštie p grešalā. Ali grjev alu toc karje natirjaštie p njeko altu s grešaskā. 2 Alu omula arfi majbinje njeko s la runče ān apā ku marje buluvan pānglā gāt, njego s navadjaskā p grešalā p una dāla maj mik om. 3 Pa pāzācāvā če fičec. Akā grešaštie još unu dāla učeniku alu mjov, zi k aja ča fukut k nuje binje š jartāj akā s okrinja dāla grešalā aluj. 4 Čak š akā d šaptje vorj p zuvā grešaštie pāntruv tinje š šaptje vorj s āntuarče š priznajaštie aja ča fukut k nuje binje,

jartāj!" 5 Atunča apostoli azās alu Domnuluj Isusuluj: "Ažutānje s kridjem maj mult!" 6 A Domnu Isusu lja zās: "Akā avjec vjerā atāta pucān kašā sāmānca alu gorušičā, aputja s zāčec alu dudusta: 'Skuatitje ku korijenu d pāmānt š posadjaštie ān apā', š apunja urjajke la voj. 7 Zāčec k njeko dāla voj arje argat karje lukrjazā ān polje ili s brinjaštie d voj. Kānd argatu s āntuarče d polje, dali gospodaru iziči: 'Vinā akuma, šāz š mālānkā? Nu ji zāče! 8 Umjesto aja, osā zākā gospodaru aša: 'Priredjaštie vičera! Dāzbrakitje š poslužaštie p minje ku mānkarja š ku bjaria! A kānd jo završa, poc tu s mālānč š s bjaj.' 9 Dali gospodaru dugujaštie alu argatuluj s ji zahvaljaskā daja ča fukut aja če irja azapovjedit aluj? Nu! 10 Aša š voj, kānd fičec aja tot če vuavā Dimizov azapovjedit, zāčec: 'Noj ištjem samo argac š nu zaslužām pohvalje k samo fičem dužnost alu nostru.' 11 Pānd Isusu još uvijek plijika kātri Jeruzalem š putuja pānglā granicā alu regije Samarije š alu regije Galileje, 12 avinjit pānla njeki sat. Pānd untra ān sat, la vizut zjače lumje karje avja gubā, zarazna bualā p pjalje. Jej astat majdāpartje 13 š ančiput s striđe dān tot glasu: "Isusulje, gospodarulje, smilujaštitje p noj!" 14 Kānd Isusu lja vizut, lja zās: "Fudic š pokazācāvā la popje s puatje jej s vu pregledjaskā!" Pānd apljikat kātri popje, sa likujit d gubā. 15 Kānd unu d jej avizut k je likujit, sa tors š aslavit p Dimizov p tot glasu. 16 Akāzut la intja alu Isusuluj ku fālci kātri pāmānt š ja zahvaljit. Afost omula d Samarija. 17 P aja Isusu antribat p ālja karje afost ku jel: "Dali Dimizov na likujit p zjače lumje? Undje ālja alanc nuavā? 18 Kum puatje s fije k omusta karje nuje Židov jedini karje sa tors mije š azahvaljit alu Dimizov?" 19 A alu omula atunča Isusu azās: "Skual š fuđ. Tu taj likujit daja čaj krizut." 20 Ān una zuvā farizeji antribat p Isusu: "Kānd vinje cara alu Dimizov?" Isusu lja zās: "Omu nu puatje s predvidjaskā kānd vinja cara ān znakurj karje promatrjaštie. 21 Lumja nusā puatā s zākā: 'Jakālāj aiča je!', ili: 'Jatālāj ānklo je!' Jakā cara alu Dimizov akuma āntrā voj." 22 Atunča alu učenikurlje aluj azās: "Vinje vrijamja kānd s fic žaljnič s vidjec zuva kānd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavjesk, ali nusā putjec. 23 A lumja s vu zākā: 'Jatālāj ānklo je', š: 'Jakālāj aiča je!', ali nu dāc fuga dāpā jej s m kātāc. 24 K kum š toc vjadje munja kānd s pojavjaštie aša s fije ān zuvaja kānd jo, Bijatu alu Omuluj, s m pojavjesk. 25 Ali majdatā trjebje mult s trpjesk š lumja ān asta vrijamje trjebje s m odbacaskā." 26 Š isto aša, kum afost ān zuvilje kānd Noa afost viuv š aša osā fije ān zuvilje majdatā kānd jo, Bijatu alu Omuluj, osā m pojavjesk: 27 Kašā uvijek nastavja s mālānče š

s bja, s s ănsuarje ș s miritje, tot pănla zuvă kănd Noa auntrat ăn marje brod. A atunča avinjit potopu ș p toc lja uniștit karje na fost ăn marje brod. 28 Ș isto așa kum afost ăn zuvilje kănd Lot afost viuv: lumja ăn asta regija kașă uvjek nastavja s mălănce ș s bja, s kumprije ș s vindă, s obradjaskă pămăntu ș s gradjaskă. 29 Ali ăn zuvaja kănd Lot aișăt dăn trg Sodoma ăn karje atriijt, atunča dăn čerj foku ku buluvanj karje ardje akăzut ka pluaja p jej ș amurăt p tuată lumja ăn aja regija. 30 Isto așa osă fiје ș ăn zuvă kănd osă m pojavjesk jo, Bijatu alu Omuluj. 31 Činje god ăn zuvaja p krovu alu kasăj, a stvarulje alor je ăn nontu, s nu s dja ăn zos ăn kasă la stvarurj aluj! Činje god s găsăștje ăn pijană, s nu s ăntuarkă ăndrăt s ja stvarulje aluj! 32 Dăcăvă d gănd če sa dogodit kănd mjarja alu Lot sa ujtat ăndrăt ăn Sodoma ș apoginjit! 33 Činje god pokușăștje s păzaskă životu aluj, osă l pjargă, a činje god spreman s lasă životu aluj, osă l păzaskă. 34 Istina je, ăn nuaptaja kănd osă m pojavjesk, doj lumje karje s skulkă ăn isti pat, p unu osă ja, a p altu osă l lasă. 35 Dăla duavă mujerj karje zajedno ăn mlin mačină, p una osă ja, a p alta osă l lasă. 37 Učenikurlje aluj l ăntrjabă: "Domnulje, undje asta osă fiје?" Isusu lji zăče: "Undje začē lumja muartă, ănklo s sakupjaștje leșinari."

18 Isusu rubja alu učenikurlje aluj asta vorbă s lji ănvacă kum trjebje uvjek s s ruagă ș nikad s nu odustanjaskă: 2 "Irja ăn neki trg unu sudac. Nič k irja aluj frikă d Dimizov nič ka marit d lumje. 3 A ăn trgula irja ș njeka udovică karje stalno vinja la jel ș s ruga d jel: 'Adăm pravdă păntruv dușmanu alu mijov!' 4 Sudacu d mult na marit d aja, ali napokon agăndit: 'Š akă numi frikă d Dimizov ș nu marjesk d lumje, 5 osă dauv pravdă alu asta udovică daja če m stalno zmijaștje, s nu vije stalno s m dosadjaskă!'" 6 Zăče Domnu Isusu: "Ăsta sudac irja nepravedan, ali obratic pažnja p aja če jel ipak aodlučit! 7 Dali nusă dja Dimizov pravdă alu lumja aluj karje akuljes ș karje zuva ș nuaptja plănde la jel? Dali Dimizov osă odgodjaskă s lja žută? 8 Istina je, ănpripă Dimizov osă lji dja pravdă. Ali kănd jo, Bijatu alu Omuluj, mătork p pămănt, dal osă găsăsk p lumje karje așa krjadje ăn Dimizov?" 9 Isusu rubja asta vorbă alu lumjej karje s uzdja ăn jej k je pravedni, ș găndja k je maj bunj d alcă: 10 "Doj lumje avinjit ăn Hram s s ruadje. Unu afost farizej karje lumja l poștuja, a altu om irja carinik karje lumja l mrăza. 11 Farizeju astat ș sa rugat d jel: 'Dimizovulje, fala cije če nu sânt kașă alcă lumje: lopovj, ăștja karje nuje pravedni kătri lumje, preljubnikurj ili kașă carinikusta. 12 Dadavorj

ăn duminikă pustjesk ș d tot če stiknjesk zdaup cije unu tal.' 13 A cariniku astat maj d partje ș nu sa osudit s s ujtje ăn čerj. Jel tuguja ș s bătja ăn tjept ș rubja: 'Dimizovulje, smilujaștje miје karje sânt om rov!' 14 Istina je, Dimizov afost zadovoljan ku rugala alu poreznikuluj ș da tunča Dimizov la smatrit k je bun om. Ali p farizeju, Dimizov la smatrit k nuje bun om. K činje p jel săngur adrikă, Dimizov osă l ponizaskă, a činje p jel săngur ponizaștje, Dimizov osă l adrikă." 15 Jej duča alu Isusuluj ș maj mič kupi s puje măna p jej ș sa rugat s lji blagoslovjaskă Dimizov. Kănd učenikurlje aja opazăt, jej lja zabranit s adukă kupi. 16 Ali Isusu avrut s vije kupi ș zăče: "Lăsăc kupi s vije la minje ș nu lji putiric k cara alu Dimizovuluj pripadnjaștje alu ălja karje kașă kupiștja! 17 Istina je zăk vuavă, akă njeko vrja s primjaskă cara alu Dimizovuluj jel mora s postanjaskă kașă kupilu. Inače nikad nusă untrje ăn jel!" 18 Njei poglavar ăntrijabă p Isusu: "Učiteljulje alu bun, če mora s fakă s primjesk vječni život ku Dimizov?" (aiōnios g166) 19 Isusu l ăntrijabă: "Dăče m kjem k sânt bun? Bun je samo Dimizov. 20 Zakonu alu Mojsije šti: 'Nu fiča preljub', 'Nu umura', 'Nu fura', 'Nu optužuja ku minčunurlje', ș 'Poștujaștje p tatutov ș p mumuta!'" 21 Omu azăs: "Poștujesz tuatje aștja zapovjedi alu Mojsije još kănd irjam tănăr." 22 Isusu zăče alu omuluj: "Joș nješto c faljaștje. Fuđ ș vindje tot če aj, a banji podiljaștje alu lumje karje sărac ș osă aj blago p čerj. A atunča vină ș pratjaștimă!" 23 ăla om irja mult bogat ș mult sa žalostit kănd auzăt aja če ja zăs Isusu. 24 Kănd Isusu la vizut kăt je žalostit, jel azăs: "Kum je grijev alu bogatașilor s untră ăn cara alu Dimizov! 25 Maj ușurje arfi alu devăj s s provučaskă p rupă alu akuluj njego alu bogatașuluj s untră ăn cara alu Dimizov!" 26 ălja karje aja auzăt antribat: "Pa činje atunča puatje s spasaskă?" 27 Isusu lja zăs: "Aja če lumje nu puatje s fakă, Dimizov puatje." 28 Petar zăče: "Jakă, noj tot alu nostru alăsat ș t sljedim." 29 A Isusu lja zăs: "Istina je zăk vuavă, tot ăla karje alăsat kasa aluj, ili p mjarja, ili p fracă, ili p roditelji, ili p kupi d cara alu Dimizov 30 već akumă p ăsta pămănt osă primjaskă maj mult njego ča lăsat, a p ăla pămănt karje vinje osă primjaskă vječni život." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Isusu astrăns p duavăsprjače apostolurj ș lja zăs: "Jakă untrăm ăn trg Jeruzalem. ănklo osă s ispunjaskă tot če prorokurlje askris ăn Svăntă pismă d minje, d Bijatu alu Omuluj. 32 Osă m predajaskă alu lumjej karje narje frikă d Dimizov, osă sprdujaskă d minje, osă m zlostavljaskă ș osă skupje p minje. 33 Ș jej osă m bată ku biču ș osă m umuară, ali d trje zălje jo osă m skuală dăla morc." 34 Ali učenikurlje na štijut d čaja Isusu rubjaștje. Na aputut s

razumjaskă k aštja stvarurj osă ispunjaskă vorbilje alu prorokuluj. Daja jej na putut s shvatjaskă če Isusu alor azăs. 35 Kând Isusu avinjit la uprapje d trg Jerihon, pänglă drum šadje neki om karje nu vidja š prusa. 36 Kând vorbu auzăt p mulc lumje karje vinja kătri jel, ăntriba činje aja. 37 Jej ja zăs: "Jakă vinje Isusu dăn Nazaret." 38 Jel p aja astrigat: "Isusulje, Bijatu alu David, smilujaštijte mije!" 39 Lumja karje afost la intje ja zăs s takă, ali jel samo još maj tarje strigă: "Bijatu alu David, smilujaštijte mije!" 40 Kând Isusu auzăt, astat š zapovjedit alu lumjej s dukă omu la jel. Kând vorbu avinjit maj uprapje, Isusu la tribat: 41 "Če vrjaj s fak d tinje?" Omu karje je vorb ja zăs: "Vrjaus s m torč vidu, Domnulje!" 42 A Isusu ja zăs: "Vjez! Tu ta likujit daja ča krizut." 43 Omu karje nu vidja dăturdată avizut š apljikat p drum dăpă Isusu š slavja p Dimizov. Š tot narodu karje avizut aja zahvaljit alu Dimizovuluj.

19 Isusu auntrat ăn Jerihon. Pând jel atrikut p trgula, 2 afost ănklo unu om karje sa kimat Zakej. Jel irja glavni porezniku ăn aja regija d Rim š mult bogat om. 3 Apokušăt s vjadă p Isusu činje je jel, ali afost mik š nu putja s l vjadă pisti multă lumje. 4 Jel daja adat fuga la intje s s urče p smokvă pänglă karje atribja Isusu s trjače s puată p ja s l vjadă. 5 Kând Isusu ažuns pânla smokvă, sa ujtat ăn sus š ja zăs aluj: "Zakeju, majdată dătje ăn zos! Astăz mora s viuv la tinje ăn gostjamje." 6 Zakej majdată sa dat ăn zos š la primit p Isusu ăn gostjamje, tot bukurat. 7 Ali tuată lumja karje avizut aja ančiput s čakaljaskă: "Nu trjebje s pljače ăn gostjamje la omu rovi!" 8 A maj ănklo Zakej saskulat š zăče alu Domnuluj Isusuluj: "Jakă pola d imanja amja dau alu lumjej karje je sărakă, a p tot âla p karje la šălat s ji tork d patru vorj kăta amlat dăla jel." 9 Isusu azăs p aja: "Astăz ăn kasasta avinjit spasjala k š omusta je prava sāmănca alu Abraham! 10 Jo, Bijatu alu Omuluj, amvinjit s kat š s spasăsk p lumja karje je purdută." 11 Pând lumje apus urjajke la Isusu, daja če irja la upruapje d Jeruzalem š jej agândit k s cara alu Dimizov akuma s pojavjaštje, Isusu lja spus asta vorbă: 12 "Njeki om dăn familijje bună sa sprimit s putujaskă p dăpartje pământ. Jel atribut s pljače ănklo s dobidjaskă vlastu dăla caru marje. Atunča s ăntuarče ăn pământu aluj s puată s vladjaskă ka caru. 13 Majdată njego ča pljikat akimat p zjače argac aluj, adat alu tot usută kovanic d ardint š lja zăs: 'Trgujic pănă god jo nu vinja.' 14 Ali lumja d pământula aluj l mrza š atrimjes la caru alu marje p poslanikurlje s zăkă: 'Nu vrjem jel s carujaskă p noj.' 15 Ali jel adobidit vlastu s fije car. Š kând sa tors akasă, azapovidit s kjamje p argacă alu karje jel

adat banji. Avrut s štije kăt tot âla zaradit d jel. 16 Prvi argat avinjit š zăče: 'Gospodarulje amkoristit banjišta karje maj dat š afukut zaradă d zjače vorj maj mult.' 17 Zăče caru: 'Bun lukru! Bun ješt argat. Daja ča fost vjeran ăn maj mikă, c dau s vladješt p zjače trguj.' 18 Altu argat avinjit š zăče: 'Gospodarulje, amkoristit banjišta karje maj dat š afukut zaradă d još činč vorj maj mult.' 19 Š p aja caru zăče: 'Tu osă vladjaštje p činč trguj.' 20 Ali aldă trje argat avinjit frzdă zaradă š ji zăče: 'Gospodarulje, jakăc ardintu. Lam cănut skuns ăn maramică. 21 Ma fost frikă d tinje daja če ješt strog om. Jaj tuată zaradă dăla âla če alcă uložăt d tinje š cěj tuată bugacija dăla jej karje lukrizat d tinje.' 22 Caru ja zăs: 'Argatulje alu rovi! C sudjesk p aja ča zăs tu. Tu zăč k sânt strog. Tu zăč jo jav tuată zarada dăla âla če alcă auložăt d minje š jo cāv tuată bugacija dăla jej karje lukrizat d minje! 23 Dăče atunča na pus banji alji mje p bankă? Aša barem adobidja kamatje.' 24 Atunča caru zăče alu lumje karje afost aiča upruapje: 'Lăcěj dăla jel usută kovanic d ardint š dăcěj alu âla karje zaradit zjače vorj maj mult!' 25 Jej azăs: 'Ali, gospodarulje, jel arje mij kovanic d ardint!' 26 Caru azăs, 'Istina je tot âla karje koristaštje binilje aja ča dobidit, osă dobidjaskă još maj mult, a toc karje nu koristaštje binilje aja ča dobidit, osă s s ja š aja če arje. 27 Ali âlja dușmani alji mje, karje na vurut s lji fiuv caru, dučecălje aiča š lji umurăc la intja amja.'" 28 Dăpă aja če Isusu azăs, nastavit s pljače la intja alor kătri Jeruzalem. 29 Kând avinjit la upruapje d saturj Betfaga š Betanija maj upruapje p djal Maslina, atrimjes la intje p doj učenikurj. 30 Lja zăs: "Fudic ăn satula la intja avuăstră. Š čim untrăc, osă vidjec p magaracu alu tănăr karje je ljugat karje nimilja nu la jahit. Dizljigăcălăj š dučecălăj aiča. 31 Akă ăntrjabă njeko p voj: 'Dăče dizljigăc p magaracu alu tănăr?' Zăčec samo: 'Trjebje alu Domnuluj.'" 32 Jej apljikat š angăsăt toto kum lja zăs Isusu. 33 Pând jej adizljigat, lumja alu činje magaracu lja tribat: "Dăče dizljigăc p magaracu alu tănăr?" 34 Jej lja zăs: "Alu Domnuluj ăntrjabje." 35 Jej adus p magaracu alu tănăr la Isusu š prebacăt pisti jel ogrtači alor š apus p Isusu p magarac s šagă. 36 Pând Isusu pljika mulc lumje raširit alor ogrtačurlje p drum la intja alu Isusuluj s ji pokazaskă častu. 37 Kând Isusu sa približăt undje drumu s slubadje dăpă djal Maslina, učenikurj š mulcă lumje karje kridja ăn Isusu ančiput p tot glasu s s radujaskă š s slavjaskă p Dimizov d tuată čuda karje avizut če Isusu majdată afukut. 38 Jej rubja: "Blagoslovit p caru p karje Domnu atrimjes! Hvaljic p Dimizov karje dă miru! Slava alu Dimizov karje vladjaštje p čerj!" 39 Ali njeki farizeji karje irja

änklo azäs: "Učiteljulje, zapovijdašnje alu učenikurlje alji tej s takä!" 40 Isusu začë: "Akä jej osä takä, istina je, š buluvani p tot glasu osä s radujaskä!" 41 Känd Isusu avinjit la upruapje la Jeruzalem š avizut trgu, pländja dăpă lumjaja än trgula 42 š azäs: "Känd barem samo s štiyec če vuavä osä adukä miru! Ali akuma je vuavä skuns. 43 K vinje vrijamja känd dušmani alji voštri s gradjaskä kulje pänglă zidu alu trguluj s vu napadjaskä d tuatje pärčă, vuastja alor osä vu okuljaskä š nu putjec s fudic. 44 Nusă s lasă än trgu alu vostru nič unu buluvan p buluvan. Jej osä uništjaskă tot trgu alu vostru š tot čije än jel voj daja če na prepoznajit asta vrijamje känd Dimizov p voj avinjit s vu spasaskă." 45 Känd auntrat än dvorištja alu Hramuluj, Isusu ančiput dăn jel s putirjaskă p tuatä lumja karje änklo vindje. 46 Isusu lja zăs: "Skris je än Svântă pismă: 'Alu mjov Hramu s fije loku d rugală', a voj pretvorit än lok undje s strände lopovi!" 47 Dăpă aja Isusu tuatä zuva änvăca än dvorištja alu Hramuluj. Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š alcă vođe alu židovilor s ujta kum s l apuče p Isusu š s l osudjaskă p muartje. 48 Ali jej nu ja putut nimika s ji fakă daja če tot narodu upija tuatä vorba karje Isusu rubja.

20 Än una zuvă känd Isusu änvăca än dvorištja alu Hramuluj š rubja alu lumjej Bună vorbă d Dimizov avinjit upruapje la jel glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije š vođilje. 2 Š jej la antribat: "Zi nuavă, dundjec pravo s fač aštja stvarurj? Činje ca dat vlast d asta?" 3 A Isusu lja zăs alor: "Š jo osä äntrijeb p voj. Zăčec mije 4 Činje adat vlast alu Ivan karje bătjază s rubjaskă š s fakă aja ča fukut, Dimizov ili lumja?" 5 Jej raspravlja äntřă jej če s zăkă alu Isusuluj. Jej azăs: "Akă zăčem: 'Dimizov', osă nji äntřăbă: 'Dăče atunča nu ja krizut?' 6 A akă zăčem: 'Lumja', tuatä lumja osă arunče buluvani š osă nji muară daja če je uvjeric k je Ivan proroku." 7 Atunča jej zăče alu Isusuluj k jej nu štiye činje adat vlast alu Ivan. 8 A Isusu lja zăs: "Kum voj mije nu zăčec činje alu Ivan adat vlast, š jo nu zăk vuavă činje mije adat vlast!" 9 Atunča Isusu lji spunje asta vorbă alu lumjej: "Njeki om asadit vinograd š adat än zajam alu omuluj karje lukrjază ku vinogradu. Atunča omula apljikat š na vinjit mult lunj. 10 Känd avinjit vrijamja d strugurj s lja dună, atrimjes gazda alu vinograduluj p argatu aluj s ja talu aluj d berbă. Ali lumja karje lukrjază än vinograd je la butut p argatu š la trimjes ändřăt ku mănijle gualje. 11 Atrimjes omu p altu argat, ali š p jel la butut š la dat d rušunje š la trimjes ändřăt ku mănijle gualje. 12 Gazda alu vinograduluj atrimjes aldă trje

argat, ali jej p jel la ranit š la putirit. 13 Atunča gazda alu vinograduluj zăče: 'Če s fakă? Osă trimjet p bijatu mjov karje jo vrjauv. Vjerovatno p jel osă l poštujaskă.' 14 Ali känd lumja dăn vinograd avizut p bijatu, sa dogovorit š azăs: 'Ästa osă nasljedjaskă imanja. L umurăm š atunča imanja osă fije nostru!' 15 La putirit dăn vinograd š la umurăt. Če gändic k osă fakă gazda alu vinograduluj känd osă audă ča fost? 16 Osă vije š osă umuară p lumja dăn vinograd, a vinogradu osă dja än najam alu alcilor." Lumja karje punje urjajke la Isusu, ja zăs: "Nikad nu fičem nješto aša rovl!" 17 Atunča Isusu binje s ujta p jej š zăče: "A če značăšnje atunča aja čije skrisă än Svântă pismă: 'Buluvan karje graditelji arunkat postanit glavni buluvan alu zgradej'? 18 Toc karje kadje p buluvanula osă spardje kašă găvanu d glină, š akă kadje äla buluvanu p njeko osă fije măčinat." 19 Učitelji d zakonu alu Mojsije š glavni popurlje avrut odma s la puče p Isusu d aja k jej binje aštijut k Isusu rubjašnje aja vorbă d jej. Ali na fukut aja k lji irja frikă k lumja osă okrunjaskă păntřuv jej. 20 Učitelji d zakon alu Mojsije š glavni popurlje la sljedit p Isusu š atrimjes dăpă jel špijunurj karje sa fukut k je iskreni. Avrut s apuče p Isusu k azăs nješto rov kum s l predajaskă alu upravitelj alu rimuluj än asta regija kum aputja s kaznjaskă p Isusu. 21 Špijunurlje azăs alu Isusuluj, "Učiteljulje, štijem k rubješt š änvăc istină š k nu ješt naklon alu unu om maj mult d altu, već ispravno änvăc p lumja s trijaskă aša kum Dimizov vrja s jej trijaskă. 22 Spunje nuavă dali je dopustit s platim porezu alu caru alu Rimuluj ili nuje." 23 Ali Isusu avizut k pokuša s l puče än zamkă š lja zăs: 24 "Rătăčăm kovanica d ardint ku karje s platjašnje porezu. Alu činje je slikaja š alu činje lumje p ja?" Jej aodgovorit: "Alu caruluj." 25 Isusu lji zăča: "Atunča dăc alu caru čije alu caruluj, ali alu Dimizov dăc čije alu Dimizovuluj." 26 Daja na putut p Isusu pänglă toc s l optužaskă k azăs nješto če nuje binje, već atikut š sa mirat la vorbaja. 27 Atunča avinjit la Isusu njeki saduceji. Saduceji nu kridja k lumja s skuală dăla morc, daja jej azăs alu Isusu: 28 "Učiteljulje, Mojsije askris än zakonu alu nostru k akă njeki om amurit š alăsat dăpă jel mujarja ali na vut kupi, fratilje aluj mora s änsuarje p mujarja alu fratusov kum ja aputja s fakă bijat. Äla bijat osă fije nasljedniku alu pămăntuluj alu omula karje amurit š s adukă lumje aluj. 29 Udată afost šaptje frac. Prvi fratje sa änsurat š amurit frzdă kupi. 30 Atunča altu fratje sa änsurat ku mujarja alu fratusov karje amurit, ali š jel amurit. 31 Isto aša aldă trje fratje sa änsurat š amurit. Š toc fracă karje arămas sa änsurat ku ja š toc d šaptje frac amurit frzdă kupi. 32 Maj

änklo amurit š mujarja. 33 Akā una zuvā toc morcā osā skualje, alu činje ja osā fije mujarja ān zuvaja kānd irja mārtať dāpā toc šaptje frac?" 34 Isusu lja zās: "Lumja p pāmāntusta s suarā š s mārītā. (aiōn g165) 35 Ali lumja karje s skualā dāla morc trijaštje p pāmāntu alu nov. Š p ālja karje Dimizov smatraštje k je dostojni s trijaskā p pāmāntula, nusā ānsuarā nič s mirītje. (aiōn g165) 36 Osā fije kašā andeli daja če nikad nusā muarā. Jej jaštje kupi alu Dimizov daja če Dimizov lja tors dāla morc. 37 Ali akuma, dal morcā osā skualje dāla muartje? Čak s Mojsije apokazāt k morcā osā skualje. Mojsije aja apokazāt ān odlomaku d grmu karje ardje undje Mojsije azās k Domnu jaštje 'Dimizov alu Abraham š alu Izak š alu Jakov.' A jej amurit mult aj majdatā Mojsije azās aja. 38 A Dimizov nuje Dimizov alu ālja karje rāmānje morc, već Dimizov alu lumje karje vije! Dimizov p tuatā lumja smatraštje k jej vij." 39 Atunča azās njeki učiteljī d zakonu alu Mojsije: "Učiteljulje, binje ajzās!" 40 Dāpā aja nu sa osudit s āntrijabā p Isusu aša pitanja. 41 Atunča Isusu lja tribat p lumja: "Dāče učiteljī zāče k je Kristu bijatu alu Caru David? 42 K David sāngur zāče ān knjigā alu Psalam undje askris: 'Domnu azās alu Domnuluj alu mjov: Šāz p dirjaptā amja, s vladješt ku minje 43 pānd nu puj p dušmanji alji tej kašā klupa dusu pičuarje alji tijaļe.' 44 Jasno je k David p Mesija akimat 'Domnu alu mjov'. Kum atunča Mesija puatje s fije samo potomaku alu David?" 45 Pānd narodu apus urjajke, Isusu azās alu učenikurlje aluj: 46 "Pāzācāvā d učiteljī d zakonu alu Mojsije! Jej vrja s umblje okolo ku aljinilje alji marj š lumja s lji pozdravjaskā ku marje poštujalā p ulic. Jej vrja s šāgā p počasne lokurj ān sinagogje š la nutje. 47 P prjevarā ja imanja alu udovicilor, a s ruagā mult s puatā lumja s lji vjadā. Jej osā fije kaznic maj rov d alcā lumje."

21 Isusu ān Hram avizut p bogataši kum ubacāt banji ān blagajnā alu hramuluj. 2 Atunča avizut š p njeka udovicā kum arunkā samo duavā maj mič kovanic. 3 Isusu azās alu učenikolor: "Punjec urjajke, k istina je, asta sārakā udovicā apus maj mult njego jej toc zajedno! 4 K toc tej adat ča vut viška, a ja, aša d sārakā, adat tot če arje." 5 Kānd njeki učenikurlje alu Isusuluj arubit kum je Hramu sagradit d maj māndru buluvan š ukrasāt ku maj māndri darurj karje lumja adat alu Dimizov, Isusu zāče: 6 "Osā vije vřijamja kānd nusā rāmije nič unu buluvan p buluvan d Hramusta če vu ujtac. Tot s fije duburāt." 7 Š daja jej la antribat: "Učiteljulje, kānd tot aja osā dogodjaštje? D karje znak osā najavljaskā d tot aja če vinje?" 8 Ja zās Isusu: "Pāzācāvā s nu vu ānšalje!

Mulc osā vije š osā zākā: 'Jo sānt Mesija' š osā zākā avinjit kraju! Nu lji kridjec. 9 Kānd audjec d raturj š d pobunā, na vjec frikā. Tot aja mora s dogodjaskā, ali kraju alu pāmāntuluj nusā vije još." 10 Zāče još: "Narodu osā zaratjaskā pāntruv narod š cara pāntruv carā. 11 Osā fije marj potresurj. Osā fije fuamja š kuga p altje lokurj. Osā fije događajurj d karje lumja osā fije frikā š znakurj p čerj k vinje nješto rov. 12 Ali majdatā d aja če s fije, osā vu apukā š osā vu maltetirjaskā. Osā vu dja ān sinagogā la sud š p voj osā trimjatā ān kisuarje. Osā vu dukā la intja alu carurj š la upraviteljurj daja če sljdic p minje. 13 Osā vu zadisaskā p voj s putjec s rubic svjedočala avuastrā d minje. 14 Nu vu brinic akuma če s zāčec d minje ān obranā 15 k jo osā vu dav vorbilje š mudrost karje ničunu alu voštri protivnikurj nusā puatā s odoljaskā nič s āntuarkā vorba. 16 Čak š roditeljī, fracā, familija, š ortači osā vu predajaskā. Osā vu umuarā p njeko d voj. 17 Toc osā vu zamrzaskā daja če sljdic p minje. 18 Ali ničuna d āštja stvarurj vuavā stvarno nu puatje s vu naštitjaskā. 19 Osā dobidic život akā mije rāmijnec vřjerni." 20 "Kānd vidjec k vuastja opkoljaštje Jeruzalemu, osā štijic k avinjit vřijamja d uništitjala alu Jeruzalem. 21 Ālja karje sa trefit ān Judeja atunča s fugā ān djal. Činje je ān trg atunča s fugā dān jel, a ālja karje s gāsaštje ān okolicā atunča s nu untrā ān trg. 22 K aja osā fije zāljlilje alu Dimizovuluj d kaznjalā ku karje osā ispunjaskā tot če skrije ān Svāntā pismā d asta vřijamje. 23 Grjev alu trudnicilor š alu mujerj karje dā s sugā ān vřijamjaja daja če osā vije marje rovu ān pāmāntusta š marje gnjev osā kadā p narodusta. 24 Vuastja osā umuarje p njeka lumja š p alci osā lja dukā kašā p ratne zarobljenikurlje ān tot pāmāntu. Nežidovi osā gazaskā p Jeruzalemu pānā god nu triča vřijamja alor." 25 "Osā pojavjaskā čudne znakurj p suarje, p lunā š p stjalje. A p pāmānt osā fije marje zbunjālā, ka valurlje alu apāj āntrā marje oluje. Pāntruv aja tot narodu osā fije mult zabrinic š ispunic ku frikā. 26 Čak š stjaljlilje p čerj osā skutirje. Lumja osā muarje d frikā š d marje užas karje osā vije p pāmānt. 27 Atunča tuatā lumja osā vjadā p minje, Bijatu alu Omuluj, kum viuv p oblak ān marje moč š ān slavā. 28 Kānd aja tot ānčapje s dogodjaskā, avjec inimā š fic plijnj d nadā k Dimizov osā vu oslobodjaskā āndatā." 29 Atunča Isusu lja rubit asta vorbā: "Ujtacāvā la smokvā ili bilo d karje ljemn. 30 Kānd vidjec pupu alu smokvāj atunča š sāngurj štijec k je vara apruapje. 31 Isto aša kānd vidjec k vinje aja d čaja amrubit, atunča putjec s fic sigurni k je cara alu Dimizovuluj apruapje. 32 Istina je zāk vuavā, asta generacija nusā trjakā pānd tot asta nu s

dogudja. 33 Čerju š pāmāntu osā trjakā, ali vorba amja s rāmāje zauvje! 34 Isusu azās: “Pāzācāvā š nu fic kašā lumja karje je tupavj d mamurluk š d bjarje ili briga alu životusta. Inače, aja zuvā ruavā p voj osā iznenadjaskā 35 kašā zamka. K osā vije p tuatā lumje karje stanujastje p pāmānt. 36 Ān tuatā vrijamja pāzācāvā š rugacāvā s putjec s avjec snagā s izdrzic aštja stvarurj če vinje š fic spremic s stāc la intja amja, la intja alu Bijatu alu Omuluj.” 37 Isusu tuatā zuvā ānvāca ān Hram, š sara pljika š provodja nuaptja p djal Masline. 38 A tot narodu s skula dānzorja š pljika ān Hram s puje urjajke la Isusu.

22 S približa Prazniku d mālaj frzdā germā. Āsta praznik s kima š Pasha. 2 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije kāta kum s l apuče p Isusu š s l osudjaskā p muartje, ali lja fost frikā d lumje s nusā bunjaskā. 3 Ān vrijamaja Sotona auntrat ān Juda lškariot karje je unu dān jej duavāsprjače apostolurj. 4 Jel aplikat š sa dogovorit ku glavni popurlje š ku zapovidnikurlje alu stražāj d Hram kum s lja ažuťje s apuče p Isusu. 5 Jej s raduja š ja obečit k ji dā banj. 6 Juda apriistanit. Aša jel kāta bunā vrijamja s lji dja p Isusu kānd lumje nusā fije upruapje. 7 Avinjit zuva s ānčapje Prazniku d mālaj frzdā germā, kānd s žrtvujaštje vuaje d vičerā alu Pasha. 8 Isusu atrimjes p Petar š p Ivan: “Fudic š pripremīc vičera alu Pasha s mānkām una.” 9 Učēnikurlje antribat p Isusu: “Undje vrjaj s mānkām?” 10 Lji začē aša: “Čim untrāc ān trg Jeruzalem, osā vu sretnjaskā unu om karje aduče apā ān bukal. Fudic dāpā jel ān kasā karje untrā 11 š začec alu domačinuluj: ‘Učitelju āntrjabā ān karje sobā puatje s mālānče vičera alu Pasha ku učēnikurlje aluj.’ 12 Jel osā vu ratje marje sobā p kat, karje spremitā. Ačija pripremīc vičera.” 13 Petar š Ivan sa dus ān trg š jej angāsāt tot kum Isusu lja zās š ačija apriprimit vičera alu Pasha. 14 Kānd avinjit vrijamja d vičerā alu Pasha, Isusu alat loku la astal ku apostoli. 15 Jel azās: “Amčeznit ku tot suflietu s mālānk ku voj asta vičera alu Pasha majdatā d muka amja. 16 Vu zāk k nu maj mālānk vičera alu Pasha pānd nu vinja zuva s s mālānče ān cara alu Dimizov.” 17 Atunča alat paru ku vinu, azahvaljit alu Dimizov š začē: “Lāc š podjeljic vinu āntrā voj. 18 Vu zāk d akuša nu maj bjav vin pānd nu vinje cara alu Dimizovuluj.” 19 Atunča alat mālaju š zahvaljit alu Dimizov, la frānt š la dat alu učēnikulor, š azās: “Asta je tjela amja karje s predajaštje d voj. Mānkac asta mije d spomen.” 20 Dāpā vičerā, aša alat š paru ku vinu š azās: “Asta je sāndilje alu mjoj karje s varsā kašā žrtva d voj. Ku sāndilje alu

mjoj Dimizov fače novi savez ku narodu aluj. 21 Pānglā tot jakā, izdajniku alu mjoj šadje ku minje la astal. 22 Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s mor kum je odredit, ali grijev alu āla karje izdajaštje p minje!” 23 Učēnikurlje ānčapje āntrā jej s āntrjabā činje dān jej putja s fakā aša rov. 24 Učēnikurlje ānčiput s s prepīrjaskā d aja činje dān jej arfi maj marje. 25 Isusu azās: “Carulje alu pāmāntusta vladjaštje p narodu alor š provodjaštje vlastu p jej. Š ālja carurj vrja s lji faljaskā narodu k je maj bunj. 26 Ali voj nu fičec kašā jej! Naprotiv, maj marje āntrā voj s fije kašā āla maj mik, a vođa kašā argatu. 27 Mi začec, činje je maj marje, āla karje šadje la astal ili āla karje l služaštje? Āla la astal, dānā? Ali nu āntrā voj, k, jakā, jo sānt āntrā voj kašā argatu. 28 Voj afost pānglā minje ān kušnjilje alji mjalje. 29 Vu dauv s vladic ān cara alu Dimizov, kašā Tatimjov ān čerj če ma dat mije. 30 Voj osā mānkāc š osā bijec la astalu mjoj ān cara amja. Osā šidjec p prijestolje š osā vladic p duavāsprjače sāmāncje alu Izrael.” 31 Isusu azās: “Šimune, Šimune, Sotona ačirut s puatā s iskušaskā vjera avuastrā kašā omu karje prosijaštje gruvu. 32 Ali mam rugat d tinje vjera ata s c nu nistanjaskā. Aša, kānd t torč mije, učvrstaštje vjera alu alc učēnikurlje!” 33 Petar azās: “Domnulje, jo sānt spremīt s pljek ku tinje ān tamnicā š ān muartje!” 34 Isusu azās: “C zāk, Petre, majdatā če kukošu mājne diminjacā kāntā, d trje vorj osā t odriknještj k uopće m kunoštj.” 35 Isusu lji āntrjabā: “Kānd p voj atrimjes p drum frzdā banj, frzdā tašnā š sandalje, dali vuavā čiva afaljit?” Jej odgovorit: “Na faljit.” 36 Isusu azās: “Ali akuša, činje arje banj, sāla dukā! Tašna isto! Činje narje mač, s vindā cualjilje š s kumprā d jel. 37 Kvu zāk, mora s ispunjaskā aja če d minje skrije ān Svāntā pismā: ‘L smatja k je zločinac.’ Tot če prorokurje askris d minje uskoro osā s ispunjaskā.” 38 Jej azās: “Domnulje, avjem ačija doj mačurj!” Isusu azās: “Dāstul je! Nu maj rubic d aja.” 39 Atunča Isusu sa dus dān trg š aplikat, kašā obično, p Maslinskā gorā. Učēnikurlje sa dus dāpā jel. 40 Kānd ažuns, lji začē: “Rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!” 41 Sa udaljit dāla jej otprilike kāt puatje buluvanu s s arunče. A kleknit š sa rugat: 42 “Tato, akā tu vrjaj, uklonjaštje asta dāla minje s nu bjav dān parusta d patjalā! Ipak, s fije kum vrjaj tu, a nu kum vrjauv jo.” 43 Š atunča ji sa pokazāt āndelu š la fukut maj capān. 44 Tot če maj tarije sa rugat, ān marje munkā, a znojū ji postanjaštje kašā kaplja dān sānde ča kāzut p pāmānt. 45 Kānd azavršāt ku rugala sa skulat, sa tors la učēnikurj š lja gāsāt kum s kulkā, iscrpic d žalost. 46 Isusu lji āntrjaba: “Dāče vu kulkāc? Skulāc š rugācāvā s nu kidjec ān kušnje!” 47

Pänd Isusu arubit, sa pojavit mult lumje, karje lja dus Juda, unu dän jej duaväspjrače apostolurj. S približa la Isusu š la pozdravit ku poljubacu än falkä. 48 Isusu aluj azäs: "Juda, dali ku poljubacu izdaještj p minje, p Bijatu alu Omuluj?" 49 Känd učenikurje avizut će s spremjaštje, jej azäs: "Domnulje, s lji napadnim ku mačurlje?" 50 Š unu dän jej aluvit p argatu alu marje popäj š ja tijat dirjapta urjajke. 51 Ali Isusu azäs: "Lji dopustici! Nu vu odupiric više!" A dirit alu argatuluj urjajka š la iscjelit. 52 Atunča azäs alu lumjej karje avinjit s la puče, alu glavni popilor, stražari alu hramuluj š vodilje alu židovilor: "Aspljikat p minje ku mačurlje š ku toljagurje ka p pobunjenik! 53 Däče nu mas pukat än Hram? Tuatä zuva irjam änklo ku voj. Ali asta je trenutku alu vostru vrijamja känd vladjaštje sälla alu nuaptjej." 54 P Isusu la apukat čuvari š la dus än kasä alu marje popäj. A Petar lji pratja. 55 Än mižlokuluj d bätuturä stražari aprins fok š jej karje irja aiča sa änkłäzät pänglä ja. Petar ašäžut ku jej. 56 Njeka argata s ujtä kum jel šadje pänglä fok, l sljedjaštje š začje: "Š ästa irja ku omusta karje pukat!" 57 A Petar sa odriknit: "Pa jo nič k l kunoskä, mujarjo!" 58 Nješta maj änklo, njeko altu la vizut š azäs: "Š tu ješt unu dän jej!" Petar aodgovorit: "Nu sänt, omulje!" 59 Däpä otrpilike unu sat, njeko altu tvrdja: "Ästa om zaista irja ku jel k jel je d regija Galileja, kašä š Isusu p karje la pukat!" 60 Petar azäs: "Nu štiv d čaja rubještj, omulje!" Än trenula, pänd još arubit, akántat kukošu. 61 Atunča Domnu Isusu s okrinjaštje š s ujtä p Petar, a Petar sa dat d gänd kum ja zäs Isusu: "Än diminjacä, majdatä će kukošu kántä, d trje vorj osä t odriknještj k uopće k kunoštj." 62 Aišät Petar dän bätuturä š apläns amarä. 63 Čuvari ančiput s s ljađe d Isusu š s l batä. 64 Jej ja änviljit voiki š ja zäs: "Tu ješt proroku. Spunje činje ta butut!" 65 L vridja još maj mult ku altje vorbye urätje. 66 Känd sa spart zuva, sa sträns Vječa amarje alu Židovilor. Aja afost vodilje alji bätärnj karje afost glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije. Čuvari adus p Isusu la jej 67 š ja zäs: "Spunje nuavä dali tu ješt Kristu." Isusu začje: "Akä vu zäk k sänt, nusä mi kridjec, 68 akä vu äntrijeb nješta, osä nu mi začec. 69 Ipak jo, Bijatu alu Omuluj, ändatä osä šäg p lok d čast š d moć pänglä Dimizov." 70 Känd auzät aja, toc jej astrigat: "Dal tvrdješt k ješt Bijatu alu Dimizovuluj?" Lja zäs: "Aša je kum voj aja začec." 71 P aja jej azäs: "Če maj fičem ku još dokazurj? Aja sängurj noj auzät dän gura aluj!"

23 Atunča tuatä Vječa amarje sa skulat š jej adus p Isusu la Pilat karje je upravitelju alu rimuluj. 2 Ačija jej ančiput s l optužaskä: "Noj apukat p omusta

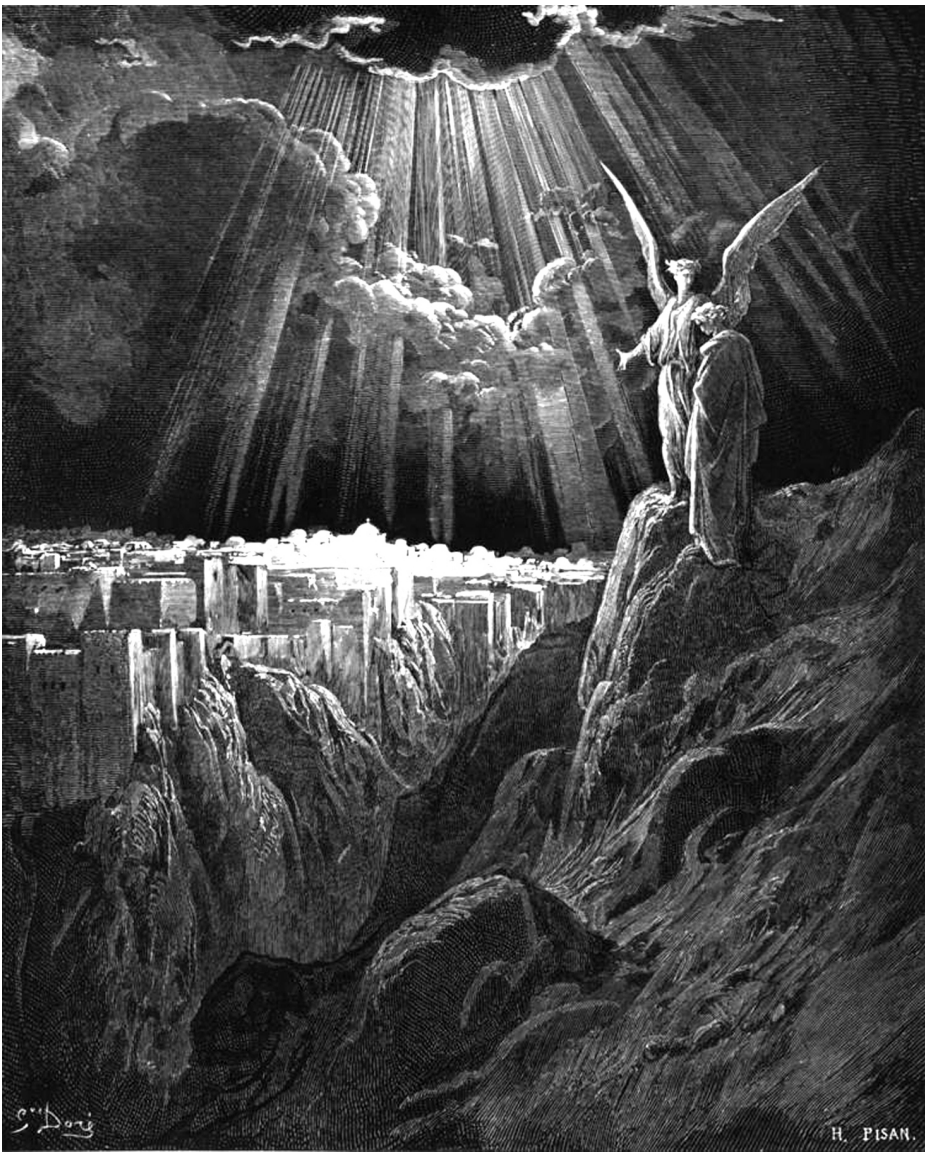
kum vrja s striče p lumja anuasträ. Rubjaštje nuavä s nu platim porezu alu caruluj alu Rimuluj, a d jel tvrdjaštje k je Kristu, caru." 3 Pilat antribat p Isusu: "Ješt tu caru alu Židovilor?" Isusu azäs: "Aša je kum tu aja zač." 4 Pilat atunča začje alu glavni popilor š alu naroduluj: "Jo nam gäsät k omusta na fukut nimika rov." 5 Ali jej äncapje još maj mult s navaljaskä: "Jel änvacä p lumja än tot pämäntu alu nostru š lji navadjaštje p pobunä! Ančiput än Galileja š avinjit tot pänta aiča än Jeruzalem!" 6 Känd Pilat auzät aja, antribat: "Pa dali je jel d regija Galileja?" 7 Känd jej azäs: "Da", Pilat atrimjes p Isusu la Herod, karje vladjaštje p Galileja. Herod baš atunča sa gäsät än Jeruzalem. 8 Känd Herod avizut p Isusu, mult sa bukurat d aja k d jel mult auzät. D multä vrijamje Herod avrut s l vjadä d aja će s nadja k pänglä jel osä fakä čudä. 9 Jel antribat p Isusu pitanje dāpā pitanje, ali Isusu p ničunu pitanje na odgovorit. 10 Glavni popurlje š učitelji d zakonu alu Mojsije astat ačija š ku nikižala la optužät. 11 Herod š vuastja aluj s lliga d Isusu š rādja d jel. L änbakä än cualje d carurj š l trimjatje ändrät la Pilat. 12 Herod š Pilat, karje irja dušmanj, än zuvaja apostanit ortač. 13 Pilat akimat la jel p glavni popurlje, p vodilje alu židovilor š p lumja 14 š lja azäs: "Mas dus p omusta p optužbä k adrikat pobunä änrä lumja. Lam ispitujit pänglä voj, ali nam vizut divina d karje las optužät. 15 Nič Herod na gäsät divina aluj š aša la trimjes ändrät la noj. Ästa om na fukut nimika s zaslužaskä kaznä d muartje. 16 Atunča osä lji zäk s l batä ku biču, š atunča l las." 18 Ali toc än unu glas astrigat: "P jel umuarä, a lasinje p Baraba!" 19 Baraba irja än kisuarje daja će irja umješät än pobunä än Jeruzalem š daja ča murät. 20 Pilat jar sa obratit alu toc k avrut s oslobodjaskä p Isusu. 21 Ali jej astat s stridje: "Razapnjaštäläj! Razapnjaštäläj!" 22 Pilat sa obratit š d trje vorj: "Ali d karje rov afukut? Nam utvrdit k afukut nimika će zaradjaštje kaznä d muartje. Zäk s l batä ku biču, š atunča l las." 23 Ali, jej š maj dāpartje astrigat š akātāt s l razapnjaskä. Jej napokon adobidit aja će jej avrut. 24 Pilat adlučit s fakä p voja alor. 25 Oslobodit p äla karje afost än kisuarje dän pobunä š daja ča murät, k jel irja omu p karje avrut Pilat s l oslobodjaskä. A p Isusu la predajit la vuastja aluj s l umuarje kum toc avrut. 26 Vuastja adučje p Isusu ku kruča p umirje aluj. Pänd jej plijika, apukat p njeki om dän Cirena karje s kima Šimun karje sa tors d sat š ja pus p umirje kruča s la dukä dāpā Isusu. 27 Dāpā Isusu apljikat multä lumje š multä mujerj karje apläns š tuguja. 28 Ali Isusu s okrinjaštje katri jej š lja zäs: "Mujeri d Jeruzalem, nu pländec d minje, njego d voj š d kupi alji voštri. 29 K

vinje zäljilje känd osä s rubjaskä: 'Blago alu mujerilor karje narje kupi. Blago alu mujerilor karje na fukut, š alu amižduavje tjepturj karje na sup!' 30 Än aja vrijamje lumja osä zäkä alu planinälör: 'Kädijec p noj' š alu djalulor: 'Ävilijčanje!' 31 Akä än fok ardje ljemnu vjardje, kät osä argä još ljemnu auskat?' 32 A vuastja adučē š p doj kriminalcurj s lji razapnjaskä ku Isusu. 33 Känd avinjit la lok karje s kjamä Lubanja, la razapinjit, a š ku jel š p doj kriminalcurj, p unu p dirjaptä alu Isusuluj, a p altu p stängä. 34 Isusu sa rugat: "Tato, oprostjaštälje k nu štije če fače!" Vuastja atunča arunkat kockä š aša podjeljaštje cualjilje alu Isusuluj änrä jej. 35 Lumja astat š toc s ujta, pänd poglavari alor sa lligat d Isusu š lja zäs: "P alci jel aspasät. Akuša s spasaskä sängur p jel akä je stvarno Kristu, izabraniku alu Dimizovuluj!" 36 Sa sträbat š vuastja d jel. Avinjit la jel š ji nudja akru vin. 37 Jej azäs alu Isusuluj: "Spasaštje p tinje akä ješt caru alu Židovilor!" 38 Däpä jel astat natpisu: "ÄSTA JE CARU ALU ŽIDOVILOR." 39 Unu dän kriminalcurj karje visja p kruče l uvridja ku vorbilje: "Tu ješt Kristu, dänä? Spasaštje atunča š p tinje š p noj!" 40 Ali altu kriminalc la ukurit: "Dali nu c frikä d Dimizov? Trpejšt ista kazna kašä jel. 41 Ali p pravdä je noj s trpim k noj zaslužäm kaznä d djela alu nostru. Ali omusta na fukut numik rov." 42 Azäs atunča: "Isusulje, känd äncipja s vladješt ka caru, smilujaštjtje p minje." 43 Isusu ja zäs: "Istinä c zäk: astäz osä fi än raj ku minje." 44 Känd afost njeđe duaväsprjače satje, suarilje aprestanit s sajaskä š nuaptja prekrijit tot pämantu päna trje satje posljepodne. 45 Lumina alu suarilje anistanit, š däturdatä firjanga alu Hramuluj sa rupt p mižlok. 46 Atunča Isusu äntarje strigä: "Tato, predajesk sufletu alu mjov än mänilje alji tjalje!" Čim azäs aja, aslubuzät sufletu. 47 Känd kapetanu alu rimuluj avizut ča fost, änciput s slavjaskä p Dimizov š zäča: "Omusta sigurno irja pravedani!" 48 Maj änklo, lumja karje afost ačija š avizut če sa dogodit sa razilazät š s bätja än tjept d marje žalost. 49 A toc karje aštijut p Isusu š mujerilje karje avinjit däpä jel dän Galileja astat maj däpartje š s ujta la tot če sa dogodit. 50 Š jakä njeki om, karje s kima Josip d Arimateja, trgu än Judeja, aplikat la Pilat š akätat s ji dja tjela alu Isusuluj. 51 Jel afost članu d Vječa amarje alu Židovilor, ali nu sa slažät ku jej daja ča pukat š osudit p Isusu p muartje. 52 Jel afost bun š pravedan om karje štipta cara alu Dimizov. 53 Š Josip askinit tjela alu Isusuluj däpä kruče, š l umotjaštje än skumpä albä plahtä š l punje än grupä isklesätä än stijenä, än karje još nimilja nuje ängrupat. 54 Suarilje kädja, š sämbäta samo če na vinjit. 55 Mujerilje karje

avinjit ku Isusu dän Galileja, aplikat däpä Josip š avizut undje grupa š ča fukut ku tjela alu Isusuluj. 56 Atunča sa tors akasä s pripremjasä jarbilje š ulje karje miruasä d tjela. Sämbätä sa uđinit, d aja k poštuja zakonu alu Mojsije.

24 Dänzorja än duminikä mujeri aplikat la grupä ku jarbilje š ku unturilje karje miruasä če lja pripremit. 2 Känd jalje ažuns, avizut k je buluvanu karje ävilja ulazu la grupä runkat än partje. 3 Auntrat änontru, ali na gäsät tjela alu Domnuluj Isusuluj. 4 Pänd jalje aša astat zibunjtje päntruv aja če sa dogodit, däturdatä pänglä jej sa pojavit doj omurj än cualje karje blistaštje. 5 Mujerilje sa spirjat š sa poklonit ku lica kätři pämänt. Doj omurj lja tribat: "Däče kätäc p viuv änrä morc? 6 Nuje aiča. Auskräsnit! Dali nu vu gändic če vam zäs još än Galileja: 7 'Jo, Bijatu alu Omuluj, mora s fiuv predajit än mänj alu grešnikulor š jej p minje osä m razapnjaskä, ali jo aldä trje zälje osä m skol dälä morc.'" 8 Jalje sa dat d gänd k Isusu aja azäs. 9 Š sa tors dälä grupä s javjaskä alu unsprjače apostolurj š alu toc alcilor. 10 Irja alja Marija d trg Magdala, Ivana š Marija, mama alu Jakov, š još njeke mujerj. Arubit tot alu apostolilor če sa dogodit, 11 ali alu apostolilor sa spurut k tot aja mujerj aizmislit. Š nu lja krizut alu mujerilor. 12 Ipak, Petar dä fuga päna grupä. Känd ažuns, s ujtä änontru ali na vizut nimika osim skumpä albä plahtä än karje irja Isusu. Aplikat dälä grupä š s änräba če sa dogodit. 13 Än zuvaja doj učenikurj alu Isusuluj pljakä än sat Emaus, däpartje d Jeruzalem njeđe unsprjače kilomjatrije. 14 P drum arubit d tot ča fost. 15 Pänd jej aša arubit š raspravlja änrä jej, avinjit Isusu š pljakä ku jej. 16 Ali alu vojki alor irja skuns s l kunaskä. 17 Isusu lja antribat: "D čaja aja raspravljic pänd putujic?" Jej astat pljinj d tugä. 18 Unu dän jej, karje s kjamä Kleofa, ja odgovorit: "Tu ješt jedini om karje avinjit d praznik än Jeruzalem karje nu štije ča fost än zuviljaštja." 19 Isusu änräjabä: "Če afost?" Azäs: "Pa aja ča fost ku Isusu dän Nazaret. Jel irja proroku š tuatä lumja aputut s vjadä ku vorbilje š ku djela aluj k la trimjes Dimizov. 20 Pänglä aja glavni popurlje š alji noštri altje članurlje alu vječe Amarje la predajit s fije osudit p muartje š la dat s l razapnjaskä. 21 A noj njam nadit k jel äla karje osä spasaskä p narodu alu Izrael dälä dušmanu aluj, već atrikut trje zälje d känd je mort. 22 Ali aja nuje tot k š njeke mujeri karje l pratja ku toc noj, nja zibunjit p noj: čim asvanit zuva jalje aplikat la grupä, 23 ali ačija na gäsät tjela aluj. Avinjit š azäs k lji sa pokazät ändelurlje š lja zäs k Isusu viuv. 24 Njeki dän noj

adat fuga la grupă ș angășat k je grupa guală baș afost drikat p čerj tot pând nu lja nistanit dăn voj. 52 kum azăs mujerilje, ali na vizut p Isusu k je viuv.” 25 Učenikurlje sa poklonit la Isusu, a atunča jej sa tors P aja Isusu lja zăs: “O kum ištjec nerazumni! Dăče ku marje radost ăn Jeruzalem. 53 Atunča irja stalno vuavă grjev s kridjec ăn aja ča zăs prorokurlje? 26 ăn Hram ș slavja p Dimizov. Dali nu tribja Kristu s trpjaskă tot majdată njego će s ănčapje s vladjaskă p toc?” 27 Așa Isusu lja objasnit tot će Mojsije ș toc prorokurlje azăs ăn Svântă pismă d jel. 28 Kând avinjit upruapje d sat undje pljakă, Isusu sa fukut k vrja s pljače maj dăpartje. 29 Ali jej la nagovorit: “Rămăj ku noi! Več je sara. Vinje nuaptja!” Așa auntrat ăn kasă s rămăje ku jej. 30 Pând afost ku jej la astal, Isusu alat mălaju, zahvaljit alu Dimizovuluj, la frânt ș la dat alor. 31 Atunča alor sa diškis vojki ș jej la kunuskut. Ali jel la vojki alor anistanit. 32 A jej azăs unu alu altuluj: “Kum nja fost pljinje inimilje kând p drum rubja ku noi ș nji objasnja Svânta pisma!” 33 Sa skulat ș sa tors ăn Jeruzalem. Apljikat la lok undje sa strâns unsprjače apostolurj ș p alcă sljedbenikurj alu Isusuluj. 34 Jej zăče: “Istina je, Domnu Isusu auskrisnit. Sa ukazăt alu Šimunuluj!” 35 Atunča ș ănștja alji doj rubja će sa dogodit p drum ș kum akunuskut p Isusu pând jel afrânt mălaju. 36 Pând jej doj rubja, Isusu dăturdată astat ăntră jej toc. Lji zăče: “Mir vuavă!” 37 Ali lja afost frikă daja će gândit k vjadje măroj. 38 Ș Isusu lji zăče: “Dăče vu frikă? Dăče ăn voj s fače sumnje ăn inimă?” 39 Atunča lja arătăt mănjlje ș pičuarilje ș azăs: “Ujtacăvă la rănji! Jo sânt aja! Punjec mănjlje p minje ș osă vidjec! Măroji narje karnje ș vuasă kasă će lji am jo!” 41 A jej d radost na putut s krjadă alu vojki alor, njego sa mirat. Jel ăntrijabă: “Avjec čiva d mănkat?” 42 Ja dat krod d pjaștje prătă, 43 a jel l ja ș mălănk pānglă jej. 44 Atunča zăče: “Asta će sa dogodit upravo aja će vam zăs k osă dogodjaskă. Pând majdată amfost ku voj, vam zăs: atribut s s ispunjaskă tot će skrije d minje ăn zakonu alu Mojsije, ăn knjiğe d prorokurj ș ăn Psalmi.” 45 Atunča lja žutat s razumjaskă čije skris ăn Svântă pismă. 46 Kând azavrșăt jel azăs: “Kașă kum vidjec, așa skrije ăn Svântă pismă k jo, Kristu, trjebje s trpjesk ș s mor ș aldă trje zălje s m skol dăla morc 47 ș ku autoritetu alu mjov s rubjaskă alu tuată lumja k trjebje s s okrinjaskă dăla greșală ș Dimizov osă lji oprostjaskă greșala. Osă ănčipjec ăn Jeruzalem 48 s zăčec alu alcilor aja će voj auzăt ș avizut dăla minje. 49 A jo osă vu trimjet p Sufletu alu Svântuluj, p karje Tatimjov ăn čerj aobečit k vuavă osă vije. Răminjec ăn trg Jeruzalem pând Dimizov nu trimjatje p voj săla d sus!” 50 Isusu atunča askos p učenikurlje aluj d trg Jeruzalem pānla lok upruapje d sat Betanija. Ānklo adrikat mănjlje ș sa rugat s lji blagoslovjaskă Dimizov. 51 Pând lja blagoslovit, Isusu

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Ghidul Cititorului

Ludari at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Ludari at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Ludari-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aidios

Romans 1:20
Jude 1:6

1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēse

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6
Hadēs
Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

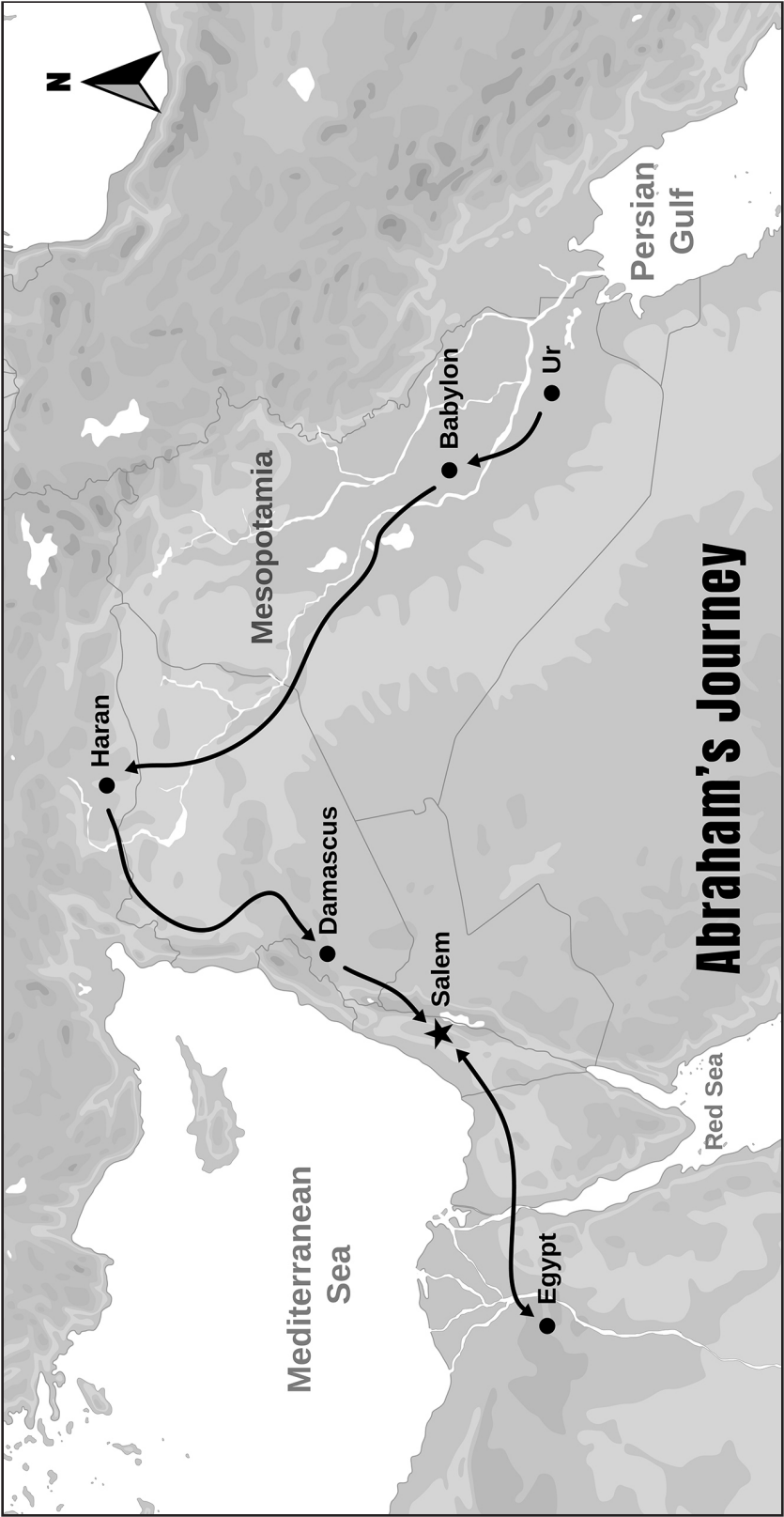
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

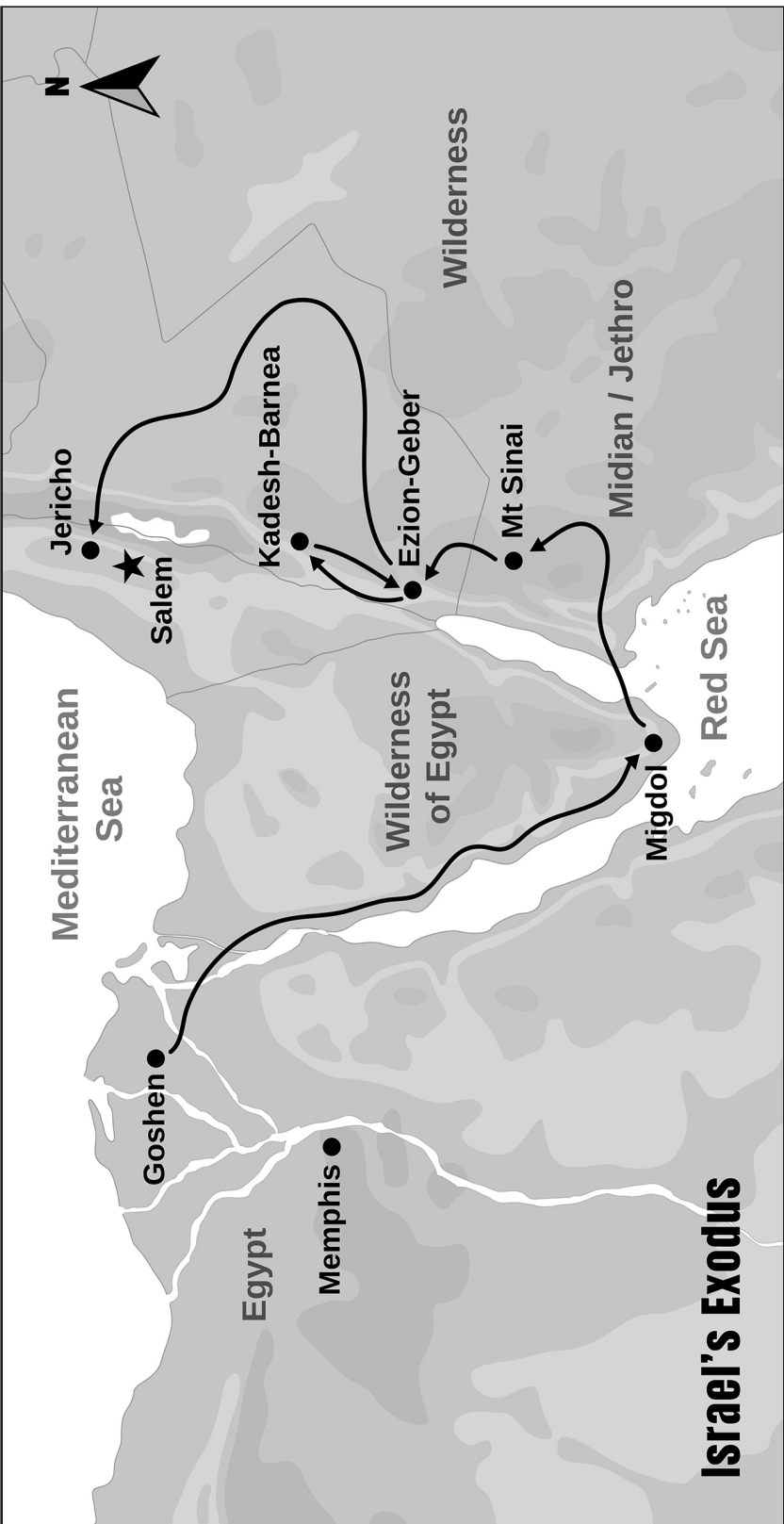
Questioned

None yet noted

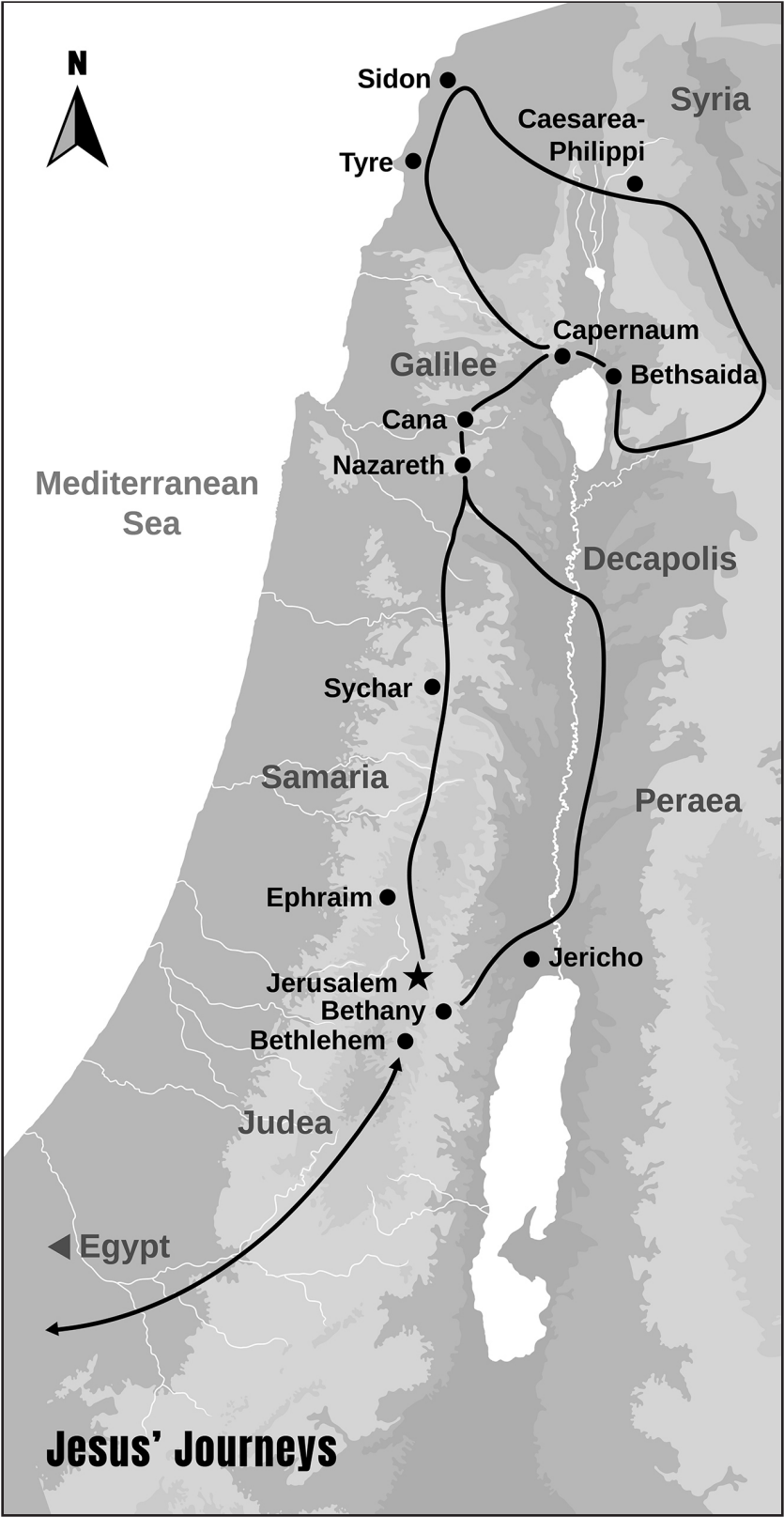

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"

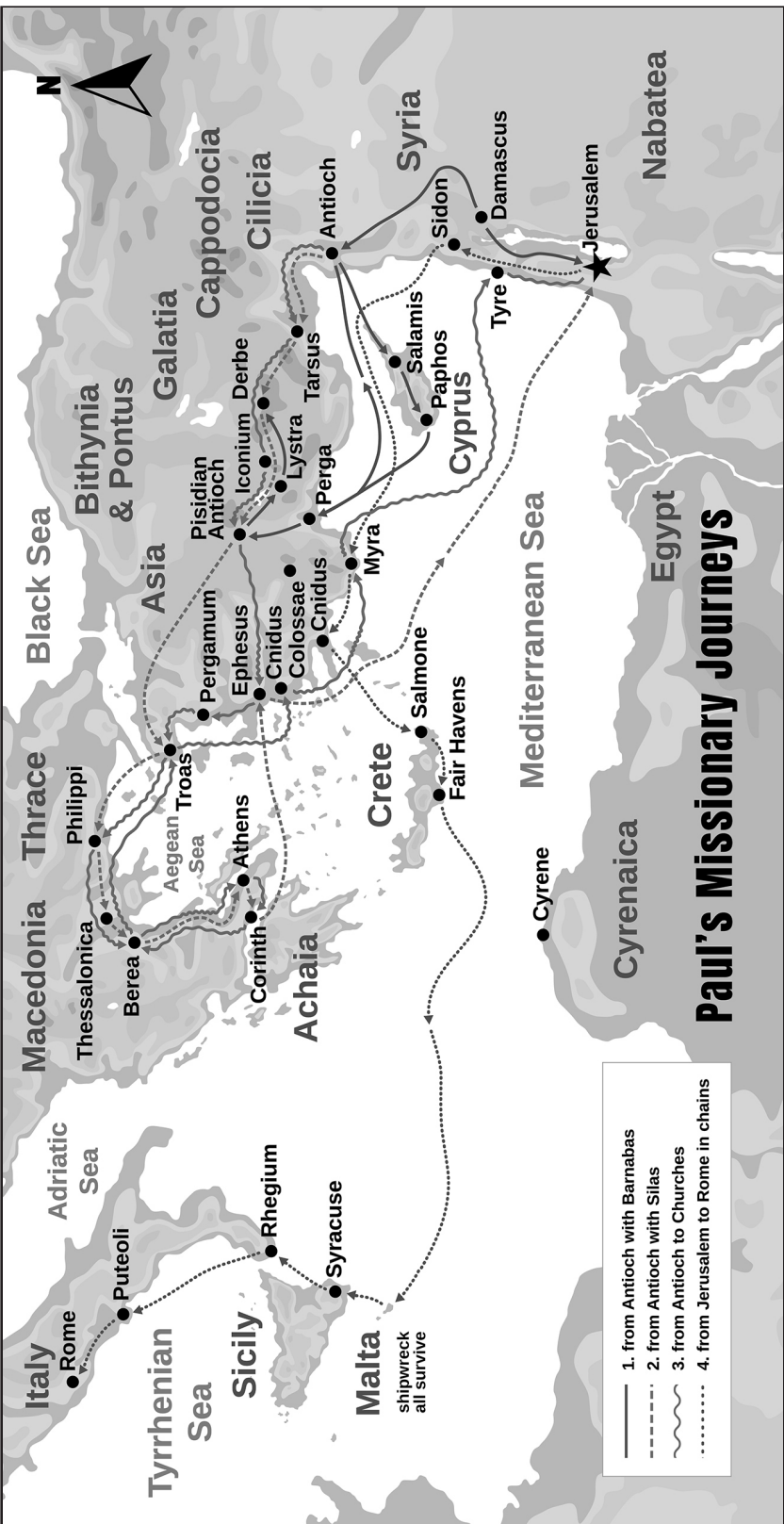
Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"
Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people**
- 1956** Jim Elliot martyrd in Ecuador
- 1830** John Williams reaches Polynesia
- 1731** Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614** Japanese kill 40,000 Christians
- 1572** Jesuits reach Mexico
- 1517** Martin Luther leads Reformation
- 1455** Gutenberg prints first Bible
- 1323** Franciscans reach Sumatra
- 1276** Ramon Llull trains missionaries
- 1100** Crusades tarnish the church
- 1054** The Great Schism
- 997** Adalbert martyrd in Prussia
- 864** Bulgarian Prince Boris converts
- 716** Boniface reaches Germany
- 635** Alopen reaches China
- 569** Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432** Saint Patrick reaches Ireland
- 397** Carthage ratifies Bible Canon
- 341** Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325** Niceae proclaims God is Trinity
- 250** Denis reaches Paris, France
- 197** Tertullian writes Christian literature
- 70** Titus destroys the Jewish Temple
- 61** Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52** Thomas reaches Malabar, India
- 39** Peter reaches Gentile Cornelius
- 33** Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we?			▶		Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful?			▶		Romans 5:12-19	
Where are we?			▶			
					Innocence	
			Eternity Past		Creation 4004 B.C.	
▶ Who are we?	God	Father		John 10:30	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	
		Son		God's perfect fellowship		
		Holy Spirit				
	Mankind	Living		Genesis 1:1 No Creation No people		Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing				
		Deceased unbelieving				
	Angels	Holy				
		Imprisoned				
		Fugitive				
		First Beast				
		False Prophet				
		Satan				
Why are we?			▶		Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God’s image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?				
Fallen				Glory
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers		
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth				
Luke 16:22 Blessed in Paradise				
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command				
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus				Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
			Revelation 20:13 Thalaasa	
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind			Revelation 19:20 Lake of Fire	
			Revelation 20:2 Abyss	

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destin

Ludari at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. *"If the first fruit is holy, so is the lump,"* Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19

